

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/773715

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 3 (13.234)

Trst, četrtek, 5. januarja 1989

Reaganova administracija nevarno zaostri že dovolj napet položaj v Sredozemlju

Američani sestrelili libijska lovca Zaskrbljenost v Evropi in v svetu

*Obrambni minister Carlucci trdi, da incident ne bo imel posledic - Moskva ostro a zelo diplomatsko ocenila incident
Šef zahodnonemške diplomacije napadel Washington zaradi neupravičenega vpletanja ZR Nemčije v spore z Libijo*

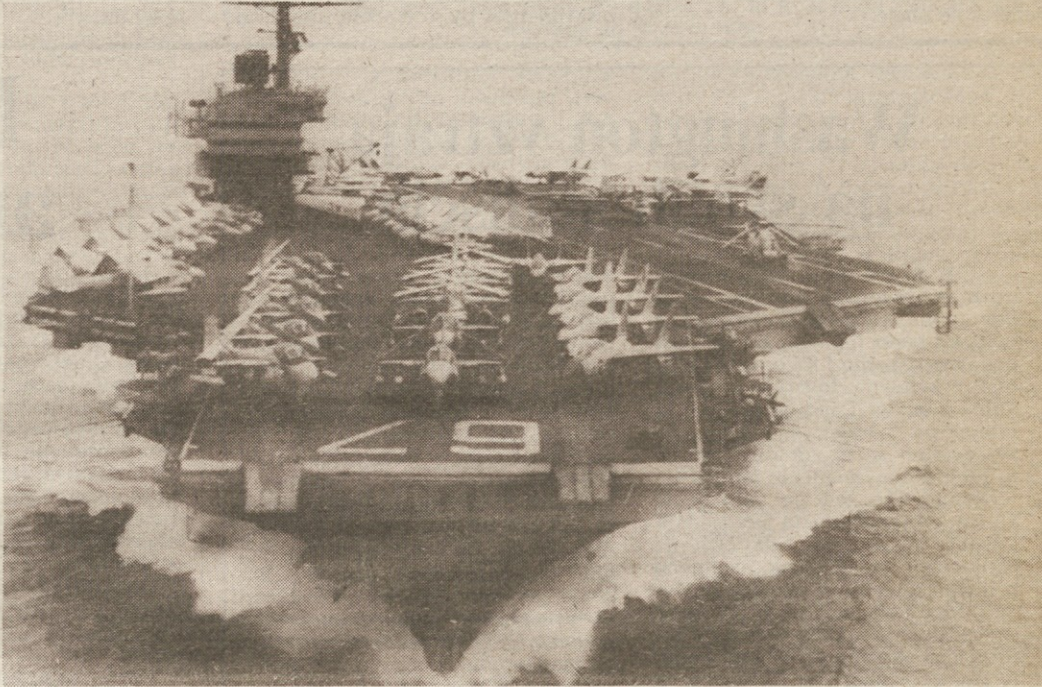
WASHINGTON, TRIPOLI — Dva ameriška lovca sta včeraj zjutraj nedaleč od libijske obale sestrelila dva libijska lovca mig-23. »Dvoboje«
je trajal le dobre tri minute, v tem času pa so se vsa štiri letala mrzlično zasledovala in se umikala.

Ameriški obrambni minister Frank Carlucci je na tiskovni konferenci v Washingtonu izjavil, da se je dogodek pripetil okrog 11. ure po italijanskem času in da ni na noben način povezan s sporno kemično tovarno v Rabti, kjer naj bi Gadafi izdeloval kemična orožja. Carlucci je dejal, da je bila akcija samoobrambna značaja in da je za ZDA dogodek zaključen. Uradna izjava ZDA se glasi, da sta ameriška lovca F-14 Tomcat vzletela z letalonosilke J.F. Kennedy, in da sta libijsko obalo opazovala z razdalje kakih 70 milj. V trenutku sta se z oporišča v Al Bunbahu dvignila libijska lovca, katerima sta se morali ameriš-

ki letali umikati, saj sta se jima libijska pilota nevarno približevala. Pentagon še pojasnjuje, da sta se ameriška pilota čutila ogrožena in sta zato izstrelila prvo raketo, ki je zadela enega od libijskih lovcev. Kmalu nato sta z drugo raketo zadela še drugega libijskega lovca, nato pa sta se vrnila na letalonosilko. Ameriška pilota sta menda tudi povedala, da sta na obzorju opazila padalo, po čemer sklepata, da sta se libijska pilota rešila.

Ameriško obrambno ministrstvo se ni spuščalo v podrobnosti, Carlucci pa je ob koncu tiskovne konference sporočil le, da sta ameriška pilota kmalu po incidentu odletela proti oporišču NATO pri Nepalju, kjer bosta povedala svojo verzijo. Zaenkrat še ni znano, ali bodo pričevanja lahko prisostvovali novinarji. Carlucci je tudi večkrat poudaril, da so ameriške bojne ladje ob tisti uri plule v mednarodnih vodah kot toliko krat prej in da je bila prisotnost libijskih lovcev povsem nepričakovana, tudi zato, ker ameriško brodogradništvo v tistem trenutku ni predstavljalo nobene nevarnosti za Libijo. Osem ur po sestrelitvi je iz Bele hiše prišla vest, da je za ZDA ta dogodek le obrobni in da »zato ne more imeti nobenih posledic, še zlasti, ker je šlo za samoobrambo«. Predsednik Reagan pa je želel osebno poudariti, da incident ne bo vplival na prihodnje vojaške vaje ameriškega 6. brodogradništva v Sredozemlju.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Italijanske politike skrbi
ameriško-libijska napetost

□ □ □

Washington vztraja
na svojih stališčih

NA 2. STRANI

Za predsednika Zveze slovenske mladine Školjča

Sestanek radikalcev v Bohinju predstavlja izraz svobodne misli

BOGO SAMSA

BOHINJ — »Ideja Evrope, odprte Evrope, Evrope brez meja, ideja politične kulture, ki je sposobna prenašati tudi drugačno miselnost.«
Ta citat lahko vzamemo kot izhodišče in geslo pozdravnega govora Jožeta Školjča, predsednika slovenske mladinske organizacije, ob pričetku zasedanja vsedržavnega sveta transnacionalne radikalne stranke v Bohinju. Marco Pannella pa je kasneje na tiskovni konferenci odgovoril: »Danes je srečen dan, ker se je pričel razgovor, ki se ne sme končati.«

V mladinskem domu v Bohinju je bilo že vse nervozno, saj so radikalci po svoji stari navadi ponovno zamudili in so se pripeljali šele okrog druge ure popoldne, nato pa je v odlični tehnični organizaciji slovenskih mladincev vse steklo kot po olju. Ob 15. uri je bilo svečano skupno zasedanje, ki ga je otvoril predsednik slovenske mladine Janez Školjč. Ugotovil je, da tako transnacionalna radikalna stranka kot Zveza socialistične mladine v Slovenije nista ne veliki ne bogati organizaciji, toda tu je velika ideja o Evropi, ki mora biti odprta brez predsodkov, brez meja, ki ločujejo. Kot gostitelj je Školjč poudaril, da jih z radikalci družijo odprtost in politična kultura, ki upošteva in prenaša drugačnost pa tudi provokativno miselnost. Evrope ni brez radikalcev, konservativcev, komunistov, socialistov in drugih. Evropa je že danes različnost jezikov, politični babilon in to je temelj, na katerem je treba graditi mozaik strpnosti, maksimalne tolerance in absolutnega nenasilja. Jugoslavija se duši v nepreglednih težavah. Jih lahko reši sama, kje in kako? Jugoslovanski ljudje so utrjeni od težav in tudi od političnega gesla, da se je treba opirati samo na lastne sile. »Prepričan sem,«
je nadaljeval Školjč, »da ničesar ni mogoče reševati z mečem, da pa je vse treba reševati v realnem okolju in upoštevati vso zapletenost stvarnosti.«
Školjč se je skliceval na celotno bogastvo zgodovine, na tradicije balkanske zasanjanosti in junaštva, kar vse je treba vzeti v poštev, takšno kakršno

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pri Milanu
zasegli
115 kg heroína

□ □ □

Pismo o aidsu
buri duhove

NA 12. STRANI

ZDA na moskovskem vrhu za človekove pravice

WASHINGTON — Leta 1991 bo v Moskvi mednarodna konferenca o človekovih pravicah. Predsednik Ronald Reagan je včeraj namreč javil, da je pristal na moskovsko ponudbo, tako da bo organizacijo vrha tudi podprl.

O predsednikovi pozitivni odločitvi so se širile govorice že nekaj dni, odkar je državni tajnik George Shultz najavil, da bi lahko Reaganova administracija izkazala priznanje sovjetkim oblastem, ki so noredile nekaj konkretnih korakov na poti spoštovanja človekovih pravic. Predsednika Reagan naj bi predvsem prepričala izpustitev 600 političnih jetnikov ter izdaja vizumov ljudem, ki želijo zapustiti Sovjetsko zvezo.

Glasnik Bele hiše Roman Popadiuk je včeraj izjavil, da se bo ameriška delegacija udeležila mednarodne konference, ki bo od 22. oktobra do 15. novembra 1991 v Moskvi. Pred tem datumom sta na programu še dve konferenci. Prva bo letos v Parizu, druga pa leta 1990 v Kopenhavnu. Vest o Reaganovi odločitvi je močno odjeknila na Dunaju, kjer zasedajo nevtralne in nevrščene države, ki razpravljajo o spoštovanju helsinške listine iz leta 1975. Listino o človekovih pravicah so podpisali ZDA, Kanada in 33 evropskih držav (vse razen Albanije).

Poddirektorja Rebibbie ranili navadni kriminalci?

Atentat na De Luco Dvomi preiskovalcev

RIM — Preiskovalci, ki raziskujejo ožadije torkovega atentata na namestnika direktorja rimske kaznilnice Rebibbia, vse bolj dvomijo v možnost, da je teroristično dejanje res delo rdečih brigad, kot je to sprva kazalo. Ta domneva je namreč doslej slonela le na izjavi enega izmed avtorjev atentata, ki je med streljanjem na Egidio De Luco zakričal, da gre za akcijo novih rdečih brigad.

Poznavalci tovrstne problematike so sicer prepričani, da so atentat na namestnika direktorja rimskega zapora zakrivali navadni kriminalci in so nameravali preiskovalce le zapeljati na napačno sled. Čudno je, zakaj rdeče brigade kot vsakič doslej tokrat niso telefonsko prevzele odgovornost za atentat. Še posebno je bilo za prave rdeče brigadiste neobičajno to, da sta se dva izmed njih pogovarjala z osebo, ki sta jo nameravala ugrabiti. Kot znano je poskus spodletel zaradi hitrega in učinkovitega posega De Lucovega stražarja, ki je streljal na samozvane

teroriste in jih prisilil, da so se umaknili. Tudi to je dodaten argument za tiste, ki dvomijo, da so atentat izvedli rdeče brigadisti. »Profesionalni«
teroristi bi se namreč sigurno primerno obvarovali pred to možnostjo.

Po drugi strani pa je bil Egidio De Luca že dvakrat žrtev »podvigov«
sumljivega izvora. Leta 1981, ko so rdeče brigade ugrabile funkcionarja pravosodnega ministrstva Giovannija D'Ursa, so mu namreč neznanci sežgali stanovanje; takrat je De Luca na istem ministrstvu skrbel za premestitev zapornikov. De Luca je pred mesecem dni prejel grozilno pismo, z nejasno vsebino in napisano v pomanjkljivi italijanski. Preiskovalci so takrat ocenili, da grožnja ni posebno nevarna, kljub temu pa je namestnik direktorja rimske kaznilnice že nekaj časa krožil oborožen.

De Lucovo zdravstveno stanje se je vsekakor včeraj močno izboljšalo in bo zelo verjetno lahko zapustil bolnišnico že naslednji teden.

KD za uravnovešeno zaščito Slovencev

VIDEM — Krščanska demokracija se zavzema za to, da bi v kratkem času dosegli uravnovešeno rešitev problema slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini in da bi bil sprejet ustrezen državni zakon. To stališče je stranka potrdila v Vidmu na srečanju, ki so se ga med drugimi udeležili deželni sekretar KD Bruno Longo, predsednik deželnega sveta Adriano Biasutti in poslanci Giorgio Fioret, Danilo Bertoli in Sergio Coloni. Krščanska demokracija sodi - je rečeno v sporočilu, ki je bilo izdano po srečanju - da je v tem okviru nujna vladna pobuda, ki je bila med drugim že napovedana v programskem govoru predsednika De Mite. Ta iniciativa naj bo priprava zakonskega osnutka, s katerim naj soglašajo vse vladne stranke.

V sporočilu je nadalje poudarjeno, da je KD pozorna do tega vprašanja. Rečeno je pa tudi, da morajo biti vsi demokrščanski člani senatne komisije za ustavno vprašanja in še posebej poročevalec sen. Sandro Fontana točno informirani o krajevnih razmerah in problemih.

O nemirnih odnosih med Libijo in ZDA

RIM — Odnosi med Libijo in ZDA so bili vedno vse prej kot sproščeni, pred včerajšnjim napadom ameriških lovcev pa je večkrat prišlo do podobnih spopadov. Že 19. avgusta 1981. leta sta ameriška lovca F-14 sestrelila libijski letali SU-44 nad Sidskim zalivom. Libija je trdila, da so vode Velike Sirte libijske ozemelske vode, Američani pa so obratno trdili, da gre za mednarodne vode, poleg tega pa so se branili, češ da sta prva odprla ogenj prav libijska pilota. Februarja leta 1983 so ZDA javile, da jim je uspelo preusmeriti libijska lovca mig-23, ki sta se sumljivo bližala letalonosilki Nimitz.

Stanje med obema državama se je nato ponovno izostrilo 24. marca 1986. leta, ko so ameriške ladje in letala šeste flote prestopile »smrtno črto«, ki po mnenju libijskih oblasti označuje doseg teritorialnih voda.

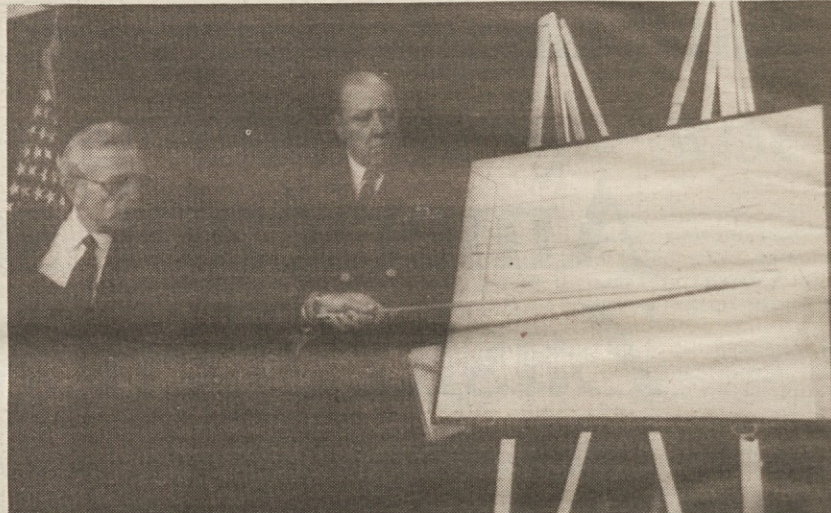
Do najhujšega incidenta med Libijo in ZDA je vsekakor prišlo v noči na 15. april 1986, ko so ameriški lovci bombardirali libijsko ozemlje. V napadu je umrlo 20 oseb, med katerimi tudi Gadafijeva pohčerjenka. 15. aprila lani pa so Libijci bombardirali Lampeduzo. Raketi scud sta padli v vodo nedaleč od obale.

nadaljevanje s 1. strani - nadaljevanje s 1. strani - nadaljevanje s 1. strani

Nevarna zaostritev položaja v Sredozemlju po sestrelitvi dveh libijskih bojnih letal

Vest o novem incidentu v Sredozemlju je upravičeno takoj odjeknila po vsem svetu. Libijski predsednik Gadafi je preko tiskovne agencije Jana zagrozil, da bo na ameriško izzivanje odgovoril z izzivanjem. Priznal je, da ima ameriška vojska premoč tako v zraku kot na morju, vendar jo bo Libija prav gotovo premagala na kopnem. »Tam jih tudi že pričakujemo,« je zaključil Gadafi. Neuradni viri pa poročajo, da je medtem Gadafi že zaprosil Moskvo za pomoč. Prve reakcije iz Moskve so sicer ostre, a izredno diplomatske. Moskva je z zaprepačenostjo vzela v vednost vest o incidentu in je zaradi njega zelo zaskrbljena. Glasnik sovjetskega zunanjega ministrstva Juri Grimički je poudaril, da je Kremelj s presenečenjem sprejel ameriške grožnje Libiji, ki so v nasprotju z mednarodnimi mirovnimi pogovori. Grimički je še dodal, da je vsako neupravičeno vojaško poseganje v Sredozemlje obsojanja vredno, tudi v primeru, da bi ga zagrešila SZ. Presenečenje in zaskrbljenost pa so izrazile tudi druge

evropske vlade, zlasti pa države v Sredozemlju. Glasnik španske vlade je med drugim izjavil, da incident zaenkrat nima opravičila. Velika Britanija, ki je baje bila z dokajšnjo zamudo obveščena o incidentu, je sporočila, da je v stalnem stiku s pristojnimi ameriški oblastmi in da bo zahtevala vsa potrebna pojasnila. Britanski zunanji minister je izrazil zaupanje, da bodo ZDA spoštovale nasvet premjerke Thatcherjeve, in sicer, da ne bodo skušale po lastni presoji maščevati žrtev nedavne letalske nesreče na Škotskem. Aprila 1986 je VB edina med zaveznicami ZDA podprla ameriški napad na nekatere libijske objekte. Zahodnonemški zunanji minister Genscher je ostro napadel Washington zaradi njegovih izjav o tehnološkem sodelovanju, ki naj bi ga Nemčija nudila tovarni pri Rabi. O tem se bo v prihodnjih dneh pogovarjal z ameriškim stanovskim kolegom Shultzem, saj ZDA po njegovem mnenju neupravičeno vpletajo ZR Nemčijo v svoje spore z Libijo.

Ameriški obrambni minister Carlucci »pojasnjuje« dinamiko napada ameriških lovcev na libijska mig-23 (Telefoto AP)

Washington vztraja na svojih stališčih

NEW YORK — V zadnjih dveh dneh so ameriški poročevalci iz Pentagona odkrito špekulirali o tem, ali bodo (in kdaj bodo) ZDA ponovno napadle Libijo oziroma libijsko kemično tovarno v mestu Rabta v bližini Tripolija, kjer naj bi Libijci po trditvah ameriških obveščevalnih služb zgradili tovarno za proizvodnjo kemičnih orožij.

Domneve o tem je sprožil ob koncu preteklega leta predsednik Reagan, ko je dejal, »da ZDA ne izključujejo napada na omenjeno kemično tovarno in njenega uničenja«. Med državami, ki so po tukajšnjem mnenju lahko vpletene v teroristično akcijo proti Panamovemu letalu, ki je padlo na Škotskem, je tudi Libija. Leta 1986 je Reagan zaradi domnevnih libijskih vpletenosti v neko teroristično akcijo v Zahodnem Berlinu (pozneje se je izkazalo, da ZDA o tem nimajo trdnih dokazov) ukazal bombardirati Tripoli, oziroma vojašnico, v kateri živi Gadafi.

Tukajšnji komentatorji ne izključujejo, da bo Reagan pred odhodom iz Bele hiše (njegov mandat se konča 20. januarja) poskušal še enkrat napasti Libijo, če bodo ameriške obveščevalne službe prišle do zaključka, da je Libija kakorkoli vpletena v zadnjo teroristično akcijo proti Panamovemu letalu, ali če Gadafi ne bo dovolil obsežne mednarodne inspekcije omenjene kemične tovarne. Del ameriške javnosti namreč v zadnjih dneh od Reagana vse bolj glasno zahteva, naj se maščuje za omenjeno teroristično akcijo, ki naj bi jo zagrešila nekatera palestinska teroristična gibanja, ki delujejo pod okriljem nekaterih arabskih držav. Na vrhu tega seznama sta Sirija in Libija.

Uradni predstavnik State Departmenta je predvčerajšnjim ponovno zavrnil libijsko ponudbo, da bi posebna mednarodna komisija opravila enkratno inspekcijo kemične tovarne v bližini Tripolija, kjer so Libijci po mnenju direktorja CIA Williama Websterja »zgradili največjo tovarno za proizvodnjo kemičnih orožij v manj razvitem svetu«. Po trditvah uradnega Washingtona so Libijci pred dnevi iz te tovarne (ki je po libijskih trditvah običajna farmacevtska tovarna) odstranili tiste kemikalije, ki potrjujejo, da proizvajajo kemična orožja.

Po poročilih TV mreže CBS lahko ta tovarna, ki jo je po trditvah Reaganove administracije pomagalo zgraditi več zahodnoevropskih kemičnih koncernov (omenjajo predvsem zahodnonemško kemično tovarno Imhausen-Chemie G.M.B.H., pa tudi nekatera podobna francoska in japonska podjetja), na dan proizvede približno 40 ton mustarda. TV družba NBC pa je predsinočnjim objavila pogovor z nekim neimenovanim inženirjem (sodeloval je pri gradnji tovarne), ki je potrdil, da lahko Libijci v njej proizvajajo kemična orožja.

Ameriške obveščevalne službe trdijo, da so Libijci nabavili večje količine thiodiglycola, ki je potreben za izdelovanje mustarda. To kemikalijo sicer lahko rabijo tudi v komercialne namene, vendar pa je njena prisotnost (v večjih količinah) eden izmed najbolj pomembnih znakov, da v omenjeni tovarni lahko proizvajajo mustard.

Ker so kemikalije in tehnologija, ki jo uporabljajo pri izdelovanju

bojnih plinov in pri proizvodnji pesticidov in drugih kemikalij v komercialne namene, zelo podobne, po mnenju uradnih predstavnikov State Departmenta samo enkratna kontrola omenjene kemične tovarne ne bi bila dovolj. Ameriški strokovnjaki celo menijo, »da je kontrola izvajanja sporazuma o odpravi raket srednjega in kratkega dosega med ZDA in SZ v primerjavi s to nalogo pravi mačji kašelj«. ZDA vztrajajo pri tem, da Libija, pa tudi druge države v razvoju, ki imajo podobne tovarne, pristanejo na »večkratne nenapovedane inspekcije, ki bi jih opravljale posebne mednarodne komisije pod nadzorstvom OZN«.

Omenjeni predlog bo na bližnji konferenci o kemičnih orožjih (začela se bo v soboto v Parizu) uradno predlagal ameriški državni sekretar George Shultz. Poleg tega se bo zavzel tudi zato, da bi generalni sekretar svetovne organizacije dobil mnogo večje pristojnosti, kot jih ima sedaj v preiskovanju obtožb, da posamezne države uporabljajo kemična orožja. ZDA se zavzemajo tudi za to, da bi sprejeli sporazum o prepovedi proizvodnje, skladiščenja in prenosa vseh vrst kemičnih orožij. Proti tistim državam, ki bi kršile omenjeni sporazum, naj bi varnostni svet sprejel po predlogu francoskega predsednika Mitterranda gospodarske in druge sankcije.

Uradni ameriški predstavniki sicer priznavajo, da imajo ZDA nekatere rezerve glede tega sporazuma, ker bi bile lahko s tem ogrožene nekatere »poslovne in druge tajnosti« ameriške kemične industrije.

Potem ko so ZDA objavile nekatere nove dokaze o tem, da se Libijci pripravljajo na proizvodnjo kemičnih orožij (zbrale so jih ameriške obveščevalne službe in sateliti), je zahodnonemška vlada, kot piše tukajšnji tisk, odstopila od skeptičnih ocen, ki jih je o omenjenih ameriških trditvah izražala v zadnjih dneh. Zahodnonemško veleposlaništvo v Washingtonu je predsinočnjim objavilo novo sporočilo, v katerem pravi, »da vlada preiskuje delovanje koncerna Imhausen in da bo, če bo potrebno, sprejela ustrezne ukrepe«.

Po trditvah ameriških obveščevalnih služb razpolaga s kemičnim orožjem najmanj šest bližnjevzhodnih držav: Izrael, Sirija, Egipt, Libija, Iran in Irak. Septembra lanskega leta so ZDA uradno obtožile iraško vlado, da je njena vojska proti kurdskemu prebivalstvu na severu Iraka uporabljala kemična orožja. Iraška vojska je, kot je ugotovila tudi posebna komisija svetovne organizacije, v iraško-iraški vojni uporabljala kemična orožja v velikih količinah. V bistveno manjšem obsegu jih je uporabljala tudi iraška vojska.

Eden izmed ciljev bližnje pariške konference o kemičnih orožjih je, kot izjavljajo predstavniki svetovne organizacije, doseči striktno spoštovanje konvencije o prepovedi uporabe kemičnih orožij, ki je bila sprejeta 1925. leta, in doseči »da kemična orožja v vojskovanju, posebej v konfliktnih v manj razvitih državah, ne bi postala običajni predmet izbire med različnimi orožji«.

UROŠ LIPUŠČEK

Italijanske politike skrbi ameriško-libijska napetost

RIM — Sestrelitev libijskih lovcev je tudi v Italiji sprožila verigo zaskrbljenih reakcij. Obe levici, večinska in opozicijska, sta zelo skeptično sprejeli ameriško verzijo dogodka. Craxi v današnjem L'Avanti piše med drugim, »da je nemogoče, da bi se ameriška flota čutila ogrožena« in da je »ameriška verzija dogodka resnici na ljubo zelo malo verjetna«. »V Sredozemlju je že itak polno eksplozivnih sporov, zato ne moremo dopustiti, da bi se zaradi slabo preračunanih iniciativ zanetili še novi,« je še dejal Craxi. Še kritičnejša je ocena KPI; tajnik Occhetto se je sestal z De Mito, srečanju pa je prisostvoval tudi Napolitano, ki je pri KPI odgovoren za zunanje zadeve. Komunistična voditelja sta od De Mite zahtevala, naj izrazi neodobravanje in zaskrbljenost zaradi sestrelitve libijskih lovcev in naj odločno zanika vsakršno sodelovanje Italije glede groženj ZDA o vojni z Libijo. Occhetto je tudi poudaril, da mora ostati še naprej odprt mirovni dialog z Bližnjim vzhodom. Na poziv KPI se bo že prihodnji tork sestala parlamentarna komisija za zunanje zadeve.

Ministrski svet bo danes pozorno proučil vse informacije, ki jih je prejel zunanji minister Andreotti. Le-ta je bil včeraj v stalnem stiku z libijskim in ameriškim veleposlanštvom in je tudi sam zelo zaskrbljen zaradi nastalega položaja. Prav tako zaskrbljen je predsednik senata Spadolini, ki je tokrat zavzel izredno previdno stališče na račun ZDA. V Benetkah, kjer se mudi te dni, Američanov med nobenim javnim nastopom ni imenoval, pač pa je večkrat poudaril, da je potreben enoten nastop Evrope, ki bo lahko nevtraliziral vsako novo ustvarjanje napetosti in spodbudil mirovna pogajanja. Spadolini meni, da ne bo mogla nobena represalija izslediti navdihovalcev mednarodnih terorističnih dejanj. Glasilo njegove stranke pa danes piše, da dogodek v Sredozemlju dokazuje, kako libijska politika lahko privede do izredne napetosti in torej ne gre podcenjevati vseh varnostnih norm. Obrambni minister Zanone se je posvetoval s šefom vrhovnega štaba za obrambo admiralom Porto, ki mu je zagotovil, da so sprožili vse varnostne sisteme v državi.

G. R.

Notranji minister ZRN Zimmermann spet zahteva vizume za Jugoslovane

BONN — Zahodnonemški notranji minister Friedrich Zimmermann je včeraj ponovno zahteval uvedbo vstopnih vizumov za Jugoslovane, s katerimi bi obdržali dotok jugoslovanskih državljanov, ki zlorabljajo pravico do azila v ZRN.

V sporočilu za tisk, v katerem so objavili letno bilanco prihoda »azilantov« je Zimmermann opozoril, da so bili v zadnjih treh mesecih minulega leta Jugoslovani najštevilnejši med tujci, ki so trdili, da so »politično preganjanji in so zahtevali status političnih beguncev«.

Od 103.076 tujcev, ki so v letu 1988 prišli kot »azilanti« jih je bilo kar 20.812 Jugoslovancev, kar je skoraj petkrat več kot leto poprej. Jugoslovani tako zavzemajo zdaj drugo mesto za Poljake.

Zimmermann je navedel, da »hitra rast števila jugoslovanskih prosilcev za azil ob izredno nizki stopnji pozitivne rešitve teh zahtev (0,3 odstotka), kaže na zlorabo in da je treba nujno preučiti vprašanje uvajanja obveznih vstopnih vizumov za jugoslovanske državljane.« Motivi za prihod Jugoslovancev - večinoma Romov in kosovskih Albancev - so očitno ekonomskega značaja. Uvajanje vizumov za Turke leta 1980 je takoj povzročilo zaželeno zmanjšanje ilegalnih prihodov iz Turčije,« je opozoril Zimmermann.

Tudi v delu nemškega tiska se je že večkrat pojavil sum, da zahodnonemsko notranje ministrstvo tako odločno zahteva te vizume predvsem zato, ker je po podatkih dnevnika Süddeutsche Zeitung med jugoslovanskimi »azilanti« kar 60 odstotkov Romov.

Zahodnonemško Združenje Romov in Sintov stalno opozarja na nezmanjšane pogoje prebivalstva in celo dela oblasti do pripadnikov teh etničnih skupin. Združenje tudi opozarja, da večina Romov, ki so trpeli strahovite muke v času nacističnega terorja v Nemčiji, do danes ni prejela nikakršne odškodnine in da so Romi tudi dandanes med socialnimi skupinami, ki so izpostavljene največji diskriminaciji.

Sprejetje Romov iz Jugoslavije in drugih vzhodnoevropskih držav, ki menijo, da bi si lahko v ZRN zagotovili boljši obstoj kot v sedanji domovini, pa bi bila tudi simbolična poteza povračila in poravnave zgodovinskih obveznosti, menijo nasprotniki Zimmermannovega predloga. (dd)

● Sestanek radikalcev v Bohinju

NADALJEVANJE S 1. STRANI

je. Sestanek v Bohinju pa predstavlja izraz svobodne misli, katere nobene administrativne prepreke, ukazi in uradne meje ne morejo preprečiti.

Odgovorni za zunanje stike organizacije Zoran Taler pa je podčrtal željo po dialogu in se skliceval na evropsko deklaracijo, ki jo je Zveza socialistične mladine Slovenije sprejela že pred meseci. Takrat se je zavzela za evropsko pot, saj se je iz težav mogoče izkupati samo s temeljito reformo sistema po evropskem vzorcu. Tako je tudi treba razumeti vabilo kot željo, da se dialog nadaljuje.

Takoj za tem je sledila tiskovna konferenca, kateri je pozorno sledilo preko 30 jugoslovanskih in italijanskih novinarjev. Glavna pozornost je veljala seveda tako slovenskim predstavnikom kot Marcu Pannelli, ki zna osredotočiti zanimanje občinstva.

Pannella se je skliceval na zaupanje in prijateljstvo in v ta kontekst je treba vključiti pobudo Zveze socialistične mladine. Pobudo je označil kot izredno pogumno, odgovorno in daljnosežno. »Danes je srečen dan,« je poudaril Panella, »ker se je pričel razgovor, ki se ne bo končal.« Radikalci se bodo zavzemali za takojšnje reševanje odprtih problemov med Jugoslavijo in Evropsko skupnostjo. V evropskem parlamentu imajo samo tri poslance, toda dokazali so, da lahko dosežejo mnogo več, saj je njihov vpliv močnejši.

Na naše vprašanje, kako je s financiranjem zasedanja, je Pannella pojasnil, da večino stroškov (prevoz, hotel in podobno) bremenijo posamezne članice, ostale celo majhne pa stranko samo. Radikalci se odločno zavzemajo za zaščito Slovencev v Italiji, ker so stranka, ki se bori za človekove pravice. Slovenska manjšina v Italiji ima probleme enakopravnega, človeškega in kulturnega razvoja in je treba upoštevati kulturno bogastvo, ki ga predstavlja za Italijo, in njeno vlogo povezovalke s Slovenijo. Predsednik Školjč pa je v tej zvezi poudaril posebne vezi in pomen sodelovanja z zamejskimi mladinskimi organizacijami Slovencev v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

Dejan Verčič je v imenu predsedstva Zveze socialistične mladine Slovenije izjavil, da so o pobudi za povabilo radikalne stranke razpravljali in jo sprejeli na predsedstvu ZSM in nikjer drugje. Zveza socialistične mladine Slovenije je povsem avtonomna organizacija. Razprava z drugimi pa se bo v resnici sedaj šele pričela. Zveza socialistične mladine vzdržuje redne stike z italijanskimi mladimi komunisti in socialisti, z zelenimi, z avstrijskimi socialisti in drugimi. Ob zaključku tiskovne konference se je Pannella zahvalil jugoslovanskemu tisku za veliko pozornost in poudaril pričakovanje, da bo tudi tokrat korektno poročal. Med drugim je na zasedanju prisoten tudi podpredsednik stranke Domenico Modugno.

Sporočilo sindikata novinarjev

Pannellova »doslednost«

Radikalni voditelj Marco Pannella je včeraj v intervjuju s krajevnim radijskim in televizijskim dnevnikom RAI ostro napadel italijanske novinarje. S tem v zvezi je deželni novinarski sindikat izdal sporočilo, s katerim se v celoti strinjamo.

»Z njemu svojsvetno eleganco - piše v sporočilu - je poslanec Marco Pannella označil kot »poklicno sramoto italijanskega novinarstva« poročila z zasedanja federalnega sveta radikalne stranke. Dodal je tudi, »da je to drek vredno novinarstva, ki politično pokopava Italijo«. »Pohvala« posl. Pannelle je posledica poudarka, ki so ga novinarji dali pomislekom prevajalcev zaradi potovanja v Bohinje. Ni prvič, da si posl. Pannella dovolil učiti novinarje njihovega poklica in včerajšnje psovke najbrž ne bodo zadnje, ki jih je izrekel proti časnika. Sani sicer ne želimo učiti posl. Pannelle bontona, bi pa radi podčrtali, da se odločni borec za svobodo in demokracijo običajno obrege s psovkami ob novinarje, če njihova poročila ali komentarji niso v skladu z njegovo (Pannellovo) »resnico«.

Problem bodo skušale razvozlati tudi sodne oblasti

Kdo je odgovoren za onesnaženje nekaterih podtalnih voda v F-JK?

TRST, VIDEM — Polemike okrog prisotnosti strupenih snovi v pitni vodi ne pojenjajo. Nasprotno. Potem ko je deželna uprava večkrat zavrnila zaskrbljujoče glasove na krajevni ravni in oporekala trditvam ministra za okolje Ruffola o prekomerni količini atracina v pitni vodi, ki jo v nekaterih predelih naše dežele črpajo iz arsteških vodnjakov, se sedaj postavlja novo vprašanje. Sama deželna uprava je sicer priznala, da so v nekaterih vodnjakih in v določenih obdobjih odkrili višjo količino atracina, kot jo predvidevajo normativi Evropske skupnosti. In to kljub temu, da je že leta 1986 prepovedala uporabo te strupene snovi v kmetijski namene. Ugotovljeno je bilo namreč — in to ne samo v Furlaniji-Juljski krajini, ampak tudi v ostalih petih deželah, ki so trenutno na zatožni klopi zaradi onesnaženosti vode — da so vodo zastupili herbicidi, pesticidi in druge strupene snovi,

ki jih uporabljajo na intenzivno obdelanih površinah.

Na zatožni klopi so se torej znašli kmetovalci, ki so, čeprav z nekajdnevno zamudo, tudi reagirali. Tri glavne kmetijske organizacije (Coldiretti, Unione agricoltori in Confcoltivatori) iz naše dežele so v imenu svojih članov dale vedeti, da z onesnaženjem podtalnih voda nimajo nobenega opravka. Ne zanikajo, da bi problem obstajal, nočejo pa, da bi se jih kriminaliziralo zaradi tega novega onesnaženja. Poleg tega izražajo zaskrbljenost nad takim stanjem in zagotavljajo, da bodo svoje člane podrobno seznanile, da bi se podobni primeri ne ponovili. Ob tem niso pozabile poudariti, da atracina ne uporabljajo že vsaj tri leta. Sestali so se tudi predsedniki treh omenjenih organizacij in deželnege agrarnega konzorcija, da bi se spoznavali o potrebnih ukrepih ter

skupno dodali, da so prav deželni kmetovalci najbolj občutljivi za rešitev problema.

Kmetovalci torej zavračajo vsako odgovornost. Kdo pa je sploh odgovoren za nastalo stanje? Zaenkrat je to vprašanje brez odgovora. Povsem je jasno, kot je včeraj moral priznati tudi deželni odbornik za okolje Angeli, da jo je nekdo kljub prepovedi le uporabljal. Odbornik Angeli je tudi dodal, da je bila količina atracina (v lanskimi analizah) v nekaterih podtalnih vodah višja od dovoljene meje v točno določenih mesecih in sicer julija, avgusta in septembra, v drugih obdobjih pa je skoraj niso zasledili, ali pa je bila v dovoljenih mejah. Potrdil pa je še enkrat, da je voda iz vodovodnega omrežja povsem čista in torej pitna brez vsakršnega pomisleka.

O odgovornostih za prisotnost atracina v podtalnih vodah bo preiskavo uvedlo tudi sodstvo. Nekateri župani z območij Palmanove, Codroipa, Pordenona in Sacileja so se namreč obrnili na sodno oblast in vložili prijave proti neznanecem, da bi izvedeli kdo in kako je onesnažil podtalne vode v občinah, ki jih vodijo.

O tem problemu bodo v torek razpravljali v Rimu. Na sestanku, ki ga je sklical minister Ruffolo se bodo namreč sestali predstavniki šestih deželnih uprav (poleg Furlanije-Juljske krajine tudi Piemonta, Lombardije, Emilije-Romagne, Toskane in Mark), da bi skušali najti rešitev problemu. Dan prej pa se bodo sestali samo predstavniki omenjenih dežel. Kljub vsej dobri volji deželnih uprav je jasno, da same ne bodo zmogline rešiti vprašanja. Tako je zatrdil tudi minister za zdravstvo Donat Cattin, ki je poudaril, da morajo predsedstvo vlade, ministrstvo za kmetijstvo in za javna dela ter zakladno ministrstvo v najkrajšem času pripraviti in financirati učinkovit načrt posegov. V nasprotnem primeru bo ministrstvo za zdravstvo prisiljeno potrditi normativ Evropske skupnosti (0,1 mikrograma atracina na liter vode) in prepovedati uporabo herbicidov.

Stanovske organizacije kmetov iz F-JK odločno zavračajo vsako odgovornost. Na zatožni klopi so namreč intenzivno obdelane kmetijske površine

Podpeč: prenovljeni obrambni stolp za oživitev zaledja

PODPEČ — Strokovnjaki z Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine so nedavno uspeli zaključiti prenovno dveh pomembnih zgodovinskih spomenikov iz koprškega zaledja. V vasi Podpeč so namreč prenovili obrambni stolp iz 15. stoletja in Prkičevo hišo iz 16. stoletja, ki bosta prav gotovo prispevali k oživitvi vasi in podeželja, seveda, če bodo uspeli v teh objektih organizirati primerno in privlačno dejavnost.

Obrambni stolp iz Podpeči, visok 17 metrov, je bil sestavni del obrambnega sistema beneške republike proti Avstriji in so ga zgradili v 15. stoletju, predvidevajo pa, da je na istem mestu stal stolp iz 13. stoletja, smo lahko zvedeli od arhitekta Božidarja Guština, ki je vodil konzervatorski nadzor. V njem so v starih časih hranili orožje, nudil je zatočišče 20 vojakom, ki so imeli (z nadmorske višine 349 metrov) kar lep pregled nad potjo, ki je vodila proti Trstu in solinam.

Zdaj so v omenjenem stolpu popolnoma prenovili lesena nadstropja, uredili so dostop (pot so zavarovali z verigo, kajti pred tem je bil dostop skoraj nemogoč), popravili so vsa polkna, zasteklili strelne line, da ne bi v stolp prihajali golobi, tako je v njem zdaj prenovljenih pet nadstropij, streho pa so postavili v bakru. Stolp so začeli prenavljati predvsem zato, ker je to terjala gradbena inspekcija. Začel se je namreč že rušiti in kamenje, ki se je kršilo je že nevarno ogrožalo vas, ki leži pod stolpom. Nekoč je padel večji kamen na eno izmed hiš, prebil streho, nadstropje in pristal v kleti. Tako ni preostalo drugega kot stolp popolnoma odstraniti, ali ga primerno urediti.

Izvajalci iz obrtne zadruge Galeb Izola, so imeli pri obnovi kar trdo delo, saj so morali zaradi težke dostopnosti postaviti 100 metrov dolgo žičnico s skoraj 40 metri višinske razlike, predvsem pa so morali postaviti kar zapleten zidarski oder. Prenova je stala kakih 400 milijonov dinarjev. S tem pa so zaključili 20-letna prizadevanja, da bi stolp obvarovali pred uničenjem. Za zdaj je obrambni stolp, ki je občinska last, zaprt, vendar tako v občini, kot tudi tisti, ki so ga prenavljali, iščejo primerne upravljalce.

V vasi, prav pod stolpom so hkrati prenovili tudi znamenito Prkičevo hišo iz leta 1547, obnovili renesančni kamnoseški dekor na njej in ga ponudili obalnemu planinskemu društvu za večnamensko uporabo - tu bi lahko organizirali razstave, organizirali delo iz krajevne skupnosti... V vasi bi pravzaprav morali poskrbeti za majhno gostilnico. S tem bi krajanji zaokrožili svoj del turistične ponudbe in oba prenovljena objekta bi zagotovo prihajalo obiskovat več turistov, kot zdaj.

BORIS ŠULIGOJ

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla
Breda Konte

109.

Zgodaj naslednje jutro so Mary poklicali iz bolnišnice in ji sporočili, da lahko Tima odpelje domov. Ustavila se je toliko, da je dobro novico sporočila gospe Parkerjevi, potem pa je z majhnim kovčkom, v katerem so bila Timova oblačila, v eni roki in s kosom opečnega kruha od zajtrka v drugi roki, odhitela do avta. Pri vhodu na oddelek jo je pričakala sestra in ji odvzela kovček, njo pa odpeljala v čakalnico, kjer naj bi počakala.

Začela je postajati nestrpna, ko sta vstopila dr. Minster in sestra iz sprejemne pisarne.

»Dobro jutro, gospa Melville. Sestra mi je povedala, da ste prišli. Tim bo kmalu pripravljen, zato nikar ne skrbite. Iz te hiše vas ne pustijo, preden se ne okopate, preden vam rane na novo ne previjejo in ne vem kaj še vse.«

»Je s Timom vse v redu?« je zaskrbljeno vprašala.

»Popolnoma! Ostala mu bo brazgotina, ki ga bo opominjala, naj bo v bodoče bolj pazljiv z mesarskimi noži, toda vsi živci v roki so ostali nedotaknjeni, zato ne bo izgubil moči in bo vse normalno čutil. Čez en teden ga pripeljite k

meni v ordinacijo, da bom videl, kako napreduje. Lahko se zgodi, da bom takrat pobral tudi šive, ali pa jih bom še malo pustil, odvisno od tega, kako se bo rana celila.«

»Je potem z njim res vse v redu?«

Dr. Minster je vrgel glavo vznak in se zasmejal.

»Oh, ve matere! Vse ste iste, polne zaskrbljenosti in strahu. Zdaj pa mi morate obljubiti, da ne boste več v skrbeh zanj, kajti če bo videl, v kakšno stanje vas je to pripeljalo, bo skrbel za roko bolj kot je potrebno. Vem, da je vaš sin in da so vaša materska čustva še posebej močna, ker je tako odvisen od vas, vendar se morate upreti težnji, da si brez potrebe dajete opravka z njim.«

Mary je začutila, kako ji je kri šinila v glavo, vendar je trdno stisnila ustnice in ponosno dvignila glavo. »Napak ste razumeli, dr. Minster. Čudno, da mi to prej ni prišlo na misel, vendar domnevam, da ste vsi napak razumeli. Tim ni moj sin, temveč moj mož.«

Dr. Minster in sestra sta se ponižana spogledala. Kar koli bi poskušala reči, bi zvenelo napak in zato na koncu nista rekla ničesar, le hitro sta se spravila iz čakalnice. Kaj naj človek sploh reče, potem ko ga je tako polomil? Kako grozno, kako resnično grozno in kako neprijetno! Uboga, uboga ženska, kako strašno se mora počutiti!

Mary je sedela s solzami v očeh in jih zdrževala z vso močjo, kar je je še ostalo v njej. Ne glede na to, kaj čuti, Tim ne sme videti, da so njene oči vse rdeče, pa tudi tiste mlade sestre tega ne smejo videti. Nič čudnega, da so bile vse tako ljubeznive z njo in ji priznavale, da občudujejo Tima! Človek reče materam čisto druge stvari, kot ženam, in ko je zdaj pomislila, je ugotovila, da so res vsi ravnali z njo kot z materjo in ne kot z zakonsko ženo.

Predstavili so jo pred dnevi v Kopru

Knjiga o četrtem obalnem sektorju mornarice NOVJ

PC-8 »Udarnik«, prva ladja vojne mornarice JA, ki je 5. maja 1945 zaplula v osvobojeno tržaško luko

KOPER — V počastitev 45-letnice ustanovitve Četrtega obalnega sektorja Mornarice NOVJ in Dneva JLA so v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja v Kopru predstavili omenjeno knjigo, ki je izšla v Splitu v nakladi 3200 izvodov.

Predstavitve knjige so se udeležili tudi avtor dr. Kažimir Pribilović, kapetan bojne ladje in delegacija borcev 4. POS-a iz Splita (Branimir Radelic, kontreadmiral v pokoju, Stipe Rudan, kapetan bojne ladje v pokoju in Roman Merhar, podpolkovnik mornariško tehnične službe v pokoju).

V nabito polni dvorani (udeležilo se je več kot 70 nekdanjih partizanskih pomorščakov, predstavnikov DPO in SO Koper in Obale) je najprej govoril Branimir Radelic, medvojni politični komisar 4. POS-a in sedanji predsednik domicilnega odbora sekcije borcev 4. POS-a iz Splita. Sledila je predstavitev knjige, ki jo je opravil Miro

Kocjan, predsednik domicilnega odbora Partizanskih pomorščakov Slovenije s sedežem v Piranu ter govor avtorja knjige, ki je v podrobnosti opisal potek dela pri zbiranju dopolnilnega gradiva in pisanja besedila. V razpravo je posegel tudi Federico Vincenti, predsednik pokrajinskega odbora ANPI-VZPI iz Vidma (Udine), ki je bil med vojno pripadnik omenjenega sektorja in drugih pomorskih enot NOVJ. Predstavitve so se udeležili tudi zastopniki TPPZ »PINKO Tomazič« iz Trsta, predsednik pokrajinskega odbora VZPI-ANPI iz Trsta, zastopniki sekcije prekomorcev - borcev NOVJ iz Pulja in drugi.

V knjigi (skupaj ima 547 strani) je priobčen seznam borcev 4. POS-a, ki skupaj zajema 4.702 borcev in bork, za katere je avtor in Kadrovska komisija 4. POS uspešno zbrati potrebne podatke. Prav tako je v posebni prilogi priobčen seznam padlih borcev 4. POS-a v letih 1943-1945 (sektor je skupaj obstajal 17 mesecev), ki znaša skupaj 79 padlih borcev. Ta seznam vsebuje poleg rojstnih podatkov tudi podatke o pripadnosti enoti in pa okoliščine, pod katerimi je padel.

V posebni prilogi je prikazano številčno stanje 4. POS z dne 24. decembra 1944. Takrat je bilo v 103 enotah 4. POS-a skupaj 3.006 borcev, od tega 126 bork, med njimi so bili številni primorski Slovenci in istrski Hrvati, ki so v mornariške enote prišli iz partizanskega tabora Gravina, ali pa iz 1., 2., 3. in 5. prekomorske brigade, z bližnjega vzhoda (Aleksandrija, Gineifa), Malte, Taranta in od drugod.

Posebno pomembno vlogo pri ustanovitvi in vodenju enot 4. POS-a pa imajo številni poklicni mornariški oficirji, ki so iz NOV Slovenije odšli (na poziv VŠ NOVJ) v Mornariške enote v Dalmacijo novembra 1943. Tako je prvi poveljnik 4. POS-a bil Franc Podboj in zadnji v.d. poveljnik pa Viktor Kobil. Načelniki štaba omenjenega sektorja so bili vsi Slovenci (Ivo Rebula, Avgustin Canjko, Janez Tomšič, Baldomir Saje, Josip Vrtačnik in Viktor Kobil). Med poveljniki oboroženih ladij in patrolnimi čamci je bilo tudi sorazmerno veliko partizanskih pomorščakov iz Slovenije. Po smrti Vlada Bagata (p. 30. 3. 1944) je za namesnika političnega komisarja 4. POS-a imenovan Nenad Vukadin (r. 25. 11. 1917 v Trstu) dotodanji namestnik političnega komisarja 3. prekomorske brigade. Na tej dolžnosti je ostal do meseca marca 1945.

ALBER KLUN

No, to je bila njena neumna napaka. Če bi bila kot ponavadi mirna in zbrana, vse tiste grozljive ure, ko je čakala in se spraševala, nikoli ne bo ušlo njeni pozornosti, da vsi domnevajo, da je Timova mati. Bilo je celo mogoče, da so jo vprašali, ona pa je odgovorila potrdilno. Spomnila se je mladega stažista, ki je prišel k njej in jo vprašal, če je njegova zakonita sorodnica, ni se pa mogla spomniti, kaj je odgovorila. In le zakaj se jim ne bi smelo dozdevati, da je njegova mati? Kadar je bila v najboljši formi, je kazala svoja leta, zaradi šoka in zaskrbljenosti ob Timovi nesreči pa jih je kazala gotovo vsaj šestdeset. Zakaj ni uporabila osebnega zaimka, kaj bi jim dal vsaj misliti? Kako čudna so pota usode; verjetno je govorila in naredila vse tako, da je še okrepila napačno razumevanje, in ni storila nič, da bi ga pregnala. Gospa Parkerjeva je verjetno storila isto in Tim, ubogi Tim, ki je tako hotel ugoditi vsaki njeni želji, se je predobro naučil njene lekcije, da ne sme govoriti o svoji poroki z njo. Verjetno so mislili, da je to, da jo kliče Mary, pač njegova muha. Nihče pa je ni vprašal, če je poročen ali samski. Duševno zaostali ljudje se ne poročajo. Živijo doma s starši, dokler ne ostanejo sirote, potem pa jih dajo v kakšen zavod, kjer umro.

Tim jo je čakal v svoji sobi, popolnoma oblečen in ves nestrpen. Zbrala se je, da je bila videti na zunaj mirna in zbrana, prišla ga je pod roko in se mu zelo nežno nasmejala.

»Pridi, Tim, domov greva,« je rekla.

KONEC

Župan Richetti kaže zelo veliko previdnost

Za tržaško upravno koalicijo še vedno preizkusna doba

Leto, ki se je komaj začelo, bo v vseh smislih naporno leto za upravitelje, ki vodijo krajevne uprave v naši pokrajini. Petstrankarska koalicija KD-PSI-PSDI-PRI-PLI, ki upravlja Pokrajino in Tržaško občino, ni še popolnoma "uigrana" ter ni še imela priložnosti, da pokaže svojo enotnost in stabilnost. Pred nekaj dnevi je stopil formalno v veljavo deželni zakon o decentralizaciji, ki določa nove pristojnosti za občinske in predvsem pokrajinske uprave, ob tem pa ne gre zanemarjati dejstva, da bodo junija na sporedu evropske volitve, ki bodo hočeš nočeš pritegnile pozornost političnih sil tudi na krajevni ravni. Za okoliške občine bo 1989 tudi neke vrste prehodno leto v pričakovanju upravnih volitev leta 1990.

Tržaški občinski svet je v preteklem letu v glavnem posvetil pozornost le tekočim upravnim zadevam, posebno ratifikaciji sklepov, ki jih je Staffieri-jeva uprava sprejela po nujnem postopku. Isto velja tudi za pokrajinsko skupščino, kar pomeni, da se bo konkretno upravno in politično delo obeh teles pričelo komaj v prihodnjih dneh. Program petstrankarske koalicije vsebuje nekaj konkretnih obvez, ki jih bosta morali upravi začeti končno izvajati in s tem preveriti politično složnost večinskih komponent. Župan Richetti je bil doslej v vseh smislih previden in oprezen ter se ni lotil reševanja velikih vprašanj, pri čemer je verjetno razočaral tiste, ki so upali, da bo v treh mesecih premostil vsestransko paralizo, ki je označevala prejšnjo upravo. Problem prometa, ki duši mestno središče, zgovorno priča, da med obvezami in dejanji zeva še vedno velika praznina. Nova uprava je na levo in desno obljubljala, da bo na tem področju takoj nekaj stvarnega ukrepala, do danes pa ni še naredila ničesar.

Petstrankarska koalicija preživlja torej še preizkusno dobo, kar nekoliko zaskrblja socialiste, ki so že nekajkrat pokazali zmerno nezadovoljstvo nad izvajanjem političnega in upravnega sporazuma. Craxijeva stranka pritiska na KD, da se čimprej obnovijo vodilne funkcije v nekaterih pomembnih ustanovah, posebno na čelu pristanišča, hranilnice, Sklada za Trst in ustanove, ki upravlja industrijsko cono. Na tehničnici je posebno predsedstvo pristaniške ustanove, ki jo že več let vodi demokratijan Zanetti. Demokratistjani nočejo izpustiti iz rok te zelo pomembne funkcije, za katero se poteguje tudi PSI, saj se obe stranki dobro zavedata pomembnosti vodenja ustanove, ki bo v bližnji bodočnosti igrala zelo pomembno vlogo pri gospodarskem razvoju mesta. Ne smemo pozabiti na projekt POLIS, ki predvideva korenito preureditev stare luke in na ogromne interese, ki jih bo ta načrt nedvomno sprožil.

Odprto je tudi še vprašanje predsednika Sklada za Trst, ki bo v letu 1989 upravljal približno 50 milijard lir. Skladu je doslej predsedoval socialist Carbone, na podlagi novih sporazumov bi moral komaj obnovljenemu upravnemu svetu predsedovati demokratijan Calandruccio. Glede tega pa še ni padla zadnja odločitev, zato socialisti niso še umaknili kandidature svojega predstavnika Tersarja. Z razvojem dogajanj v teh dveh ustanovah sta tesno povezani predsedstvi Tržaške hranilnice in ustanove za industrijsko cono EZIT. Predsednika največjega tržaškega bančnega zavoda sicer formalno imenuje zakladni minister, predsednika EZIT pa minister za in-

dustrijo. Imenovanji pa sta nato v brk zakonu sad političnih odločitev na krajevni in deželni ravni.

Bodočnost tržaške koalicije pa bo v marsičem odvisna od odnosov med demokratistjani in socialisti ter tudi od dogajanj znotraj teh strank, ki se pravkar pripravljata na kongres. Tržaška KD bo sicer formalno samo izvolila svoje delegate za strankin vsedržavni kongres, bitka za delegate pa bo že sama na sebi pokazala, kakšno je razmerje sil znotraj stranke. Sekretar Tripani, ki se sklicuje na stališča tajnika De Mite, uživa na papirju široko notranjo podporo, ni pa še popolnoma jasno, kaj se bo zgodilo, ko se bo tudi pri nas začela organizirati struja, ki se

sklicuje na stališča Gave, Andreottija in Forlanija, ki je v odkriti polemiki z ministrskim predsednikom.

Tudi krajevni socialisti se pripravljajo na kongres. Senator Agnelli, ki predstavlja neke vrste posredovalno os med deželnim odbornikom Carbonejem in podžupanom Seghenejem, skoraj gotovo ne bo več kandidiral za tajnika. Glavni kandidat za to mesto je najožji Carbonejev sodelavec, načelnik svetovalske skupine v občinskem svetu Perelli, ni pa izključeno, da bo za sekretarja izvoljen sam Carbone, ki ga furlanski socialisti že nekaj časa odkrito kontestirajo kot podpredsednika deželne vlade.

S. T.

V Miljah na robu predčasnega razpusta občinskega sveta

V Miljah si nevarno utira pot možnost predčasnega razpusta občinskega sveta in torej predčasnih občinskih volitev. Občinski svet se bo po vsej verjetnosti sestal v ponedeljek, 16. januarja, zato ta datum predstavlja poslednji termin za oblikovanje večinske koalicije in za premostitev sedanje krize. Sporazum, ki so ga sklenili na občinski ravni, je doslej ostal mrtva črka in to predvsem zaradi nasprotovanja pokrajinskih in deželnih vodstev KD, PSDI in PRI, ki so se izrekla proti vsakršni možnosti sodelovanja s komunisti in z Listo Frausin.

Miljski komunisti vsekakor niso še obupali in bodo naredili vse, da se ustvarijo pogoji za izvolitev večinskega odbora. Če tega ne bo mogoče doseči, bo Lista Frausin, kot nam je včeraj povedal župan Mutton, vzela na znanje brezizhodnost položaja in predala besedo volilcem. Pred morebitnim razpustom občinske skupščine pa bo uprava sprejela še nekatere pomembne sklepe in ukrepe, med katere sodi zlasti začasni finančni proračun.

Lista Frausin torej, kot kaže, noče več vztrajati pri upravi, ki računa le na podporo polovice članov občinskega sveta. Sklepna odločitev pripada sedaj miljskim demokratistjanom, socialdemokratom in republikancem, ki so proti razpustu občinskega sveta, zaradi veta pokrajinskih vodstev pa ne morejo kakorkoli sodelovati s komunisti. Za predčasne volitve so se doslej jasno in javno izrekli le misovci in socialisti. Znotraj miljske sekcije KD so politične vode še dalje precej razburkane, tako da ni še povsem jasno, kaj bo ta stranka pravzaprav naredila. Pokrajinski tajnik Tripani se je moral zelo potruditi, da je v drugi polovici decembra prepričal svoje miljske somišljenike, naj ne "tvegajo" sodelovanja z Listo Frausin. Sporazum na krajevni ravni je tako ostal le na papirju, zadeva pa je zaostrla polemike med krajevnima sekcijama KD in PSI. Socialisti očitajo KD, da stremi po "zgodovinskem kompromisu" s KPI, demokratistjani pa so mnenja, da jih PSI politično izsiljuje in grozi s krizo na pokrajinski ravni.

Gambassini je našel posnemalca

Med najbolj nehvaležne naloge našega dnevnika nedvomno spada beleženje sovražnih napadov na našo manjšino. Potem ko smo še včeraj poročali o absurdni interpelaciji listarja Gambassinija v zvezi z zadevo bivšega begunskega taborišča na Padričah, moramo danes podoben napad zabeležiti s strani mladega demokrščanskega občinskega svetovalca Codarina, čigar protislovenska ihla ni očitno prav nič manjša od Gambassinijeve.

Tudi Codarin (kot izvemo iz tukajšnjega italijanskega dnevnika, ki je dokaj radodaren s prostorom za takšne posege, medtem ko je na primer novoletno manifestacijo za mir in enakopravnost odpravil z nekaj vrsticami v novoletni kroniki) je izhajal iz dogodkov na Padričah in naslovil na župana svetovalsko vprašanje, v katerem sprašuje občinsko upravo, kaj namerava storiti, da bi na Krasu, "ali vsaj na območju, ki spada pod našo Občino, spet uvedli ozračje spoštovanja občinske in državne lastnine". "Kršilci" te lastnine so kajpak Padričarji, ki da so bili v bivšem taborišču "gostje", zdaj pa bi hoteli "postati gospodarji" (tudi Codarin se dela, kot da ne pozna znane razsodbe). Vsekakor pa so Padričarji v dobri družbi: v isti koš meče mladi demokratijan tudi skrunitelje spomenika pri fojbi ter mazače italijanskih smerokazov (mladi mož morda še nima voziškega dovoljenja, da bi se zapeljal na Kras in videl, kateri smerokazi in spomeniki so pomazani), pa tudi tiste, ki se zoperstavljajo namestitvi sinhrotrona na območju T8 pri Bazovici. Kaj hočemo, pravila demokracije so pač taka, da ima vsakdo pravico povedati svoje, pa naj bo v še tako kričečem nasprotju z zdravo pametjo!

Dokument FILT-CGIL o mestnem prevozu, Lloydu in pristanišču

Nezadovoljivo soočanje z Občino

Vodstvo tržaške FILT-CGIL, ki združuje delavce s področja prevozov, je na svoji zadnji seji preučilo potek soočanja s tržaško občinsko upravo o vprašanjih mestnega prometa, o Tržaškem Lloydju, o organikih Državnih železnic, o polemiki okrog načrtov "Polis" in "Bonifiche" glede nove uporabe območja Starega prostega pristanišča.

Na prvih dveh srečanjih z občinskim odborom o problemih prometa v mestu je FILT-CGIL imela občutek, da odbor ne kaže dejanske volje po soočanju ter da odlaša z reševanjem problema. Prav zato sindikat poziva delavce, zaposlene na področju prevozov, kot tudi vse občane, naj pazljivo spremljajo dogajanje in prisilijo odgovorne, da izpolnijo številne besedne obljube in izvedejo konkretne pobude za privilegiranje javnih prevozov.

Glede Tržaškega Lloydja je vodstvo FILT ugotovilo, da je pobuda sindikata spet postavila v ospredje vprašanja prenove in razvoja te pomorske družbe, o čemer bo v kratkem steklo srečanje med vlado in sindikati.

Sindikat je zaskrbljen zaradi stalnega krčenja osebja Državnih železnic na tržaškem področju. Samo leta 1988 se je število zaposlenih v deželi zmanjšalo za več kot 220 enot, od teh več kot sto v sami tržaški pokrajini. Število polno zaposlenih delavcev je tako padlo izpod 6.000,

kar pomeni okrog 700 delavcev manj kot jih predvideva organik. FILT-CGIL meni, da je nujno čim prej obnoviti pogajanja o organiku, ministra Santuza pa poziva, naj spoštuje obvezo o ponovni uvedbi "turn-ovra". Vsekakor bo FILT predlagal drugim sindikalnim organizacijam odprtje sindikalnega spora s ciljem, da bi tudi v naši deželi zaposlili takšno število železničarjev, ki bo zajamčilo primerno storilnost, dostojne storitve in spoštovanje pravic delavcev.

In končno je krajevno vodstvo FILT-CGIL z zaskrbljenostjo ocenilo razvoj polemične debate o vprašanju uporabe območja Starega prostega pristanišča. Po njegovem mnenju grozi nevarnost, da bi se debata spremenila v "ideološki" spopad, kar bi utegnilo priversti do križnih vetov, s čimer bi lahko zapravili pomembne priložnosti razvoja ne samo za Tržaško pristanišče, ampak za vse mesto. Zato sindikat meni, da je o tem vprašanju potrebno odpreti najširšo in umirjeno debato s sodelovanjem vseh gospodarskih, političnih in družbenih sil, kot tudi krajevnih ustanov in sploh prebivalstva. Vsekakor pa je FILT mnenja, da je treba na področju Starega pristanišča ohraniti dejavnosti, ki so povezane s pristaniško dejavnostjo, ter preprečevati vsakršno dejavnost, ki bi imela prvenstveno špekulacijski značaj.

pismo uredništvu

Za razčiščevanje brez etiketiranja

Spoštovano uredništvo! Poslanke Agliette ne poznam osebno, vendar cenim njeno delo v tržaškem občinskem svetu. Prosil bi jo le, naj opusti etiketiranje mojih stališč in sprejme dialog, ki ni v golem pritrdjanju, pač pa v soočanju stališč, posebno še, če so različna.

Prav sedanja praksa prijateljice Agliette v tržaškem občinskem svetu najbolje dokazuje, kako zgrešena (milo rečeno) je bila podpora Pannelle in radikalcev prvim melonarskim odborom odv. Cecovinija. Lista za Trst ni bila tedaj nič manj protijugoslovanska in protislovenska kot danes. Jaz sem bil takrat občinski svetovalec in sem zelo prizadeto preživeljal kričeče protislovje med proglašenimi načeli radikalne stranke in njeno politično prakso, ki je bistveno ni spremenila niti zapoznela Pannellova izjava, da se čuti Slovenca. To je bila polemična muha enodnevnica, kateri žal niso sledile praktične posledice.

Radikalni poslanci so res predložili neki svoj zakonski osnutek za zaščito Slovencev v prejšnji mandatni dobi, tokrat pa tega niso storili. Še je čas, da nadoknadijo zamujeno in da se nam pridružijo v tej bitki. Konec koncev bi bil velik nesmisel, če vabimo Slovence in Jugoslovane v Evropo, ne oziramo pa se na tisti košček slovenskega naroda, ki živi v eni izmed ustanoviteljic EGS, pa jim ta država še vedno vztrajno in trmasto krati temeljne pravice.

Prijateljica Aglietta naj mi verjame, da sem odprt vsakršnemu dialogu in soočanju o konkretnih pobudah, da se reši to težko vprašanje demokracije, državljanskih svoboščin in človekovih pravic. Tu lahko najdemo skupen jezik, ne glede na razlike glede drugih vprašanj, kot je na primer pravica Palestincev do lastne države. Reagan je spremenil svoj odnos do PLO, prej ali slej ga bodo tudi radikalci.

V Trstu pomeni izbrati jasno politiko spopada s silami, ki nasprotujejo sožitju in enakopravnosti med tu žive-

čima narodoma in prijateljstvu ter sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo.

Prijateljica Aglietta najbrž ve, da smo Slovenci v Italiji zavzeti pristaši zedinjene Evrope, saj smo prepričani, da bomo v njej bolje uveljavili svojo istovetnost in vlogo povezovalca, ki sta nam jo naklonila zemljepisna lega ter zgodovina. Najbrž tudi ve, da se KPI aktivno zavzema za čimtesnejše sodelovanje med EGS in Jugoslavijo. Nosilec te politike je v evropskem parlamentu prav tržaški komunist Rossetti. Tudi na evropski ravni obstajajo neizkoriščene možnosti za skupno nastopanje.

Zato sem tudi prepričan, da se bomo srečali, če hodimo po isti poti. Razčiščevanja, kot je to naše dopisovanje, pa temu samo koristijo. Kajne?

Sen. STOJAN SPETIČ

Občina Zgonik zbira prispevke za Armenijo

Uprava Občine Zgonik obvešča, da zbira prostovoljne prispevke občanov za pomoč prebivalstvu Armenije, ki jo je pred kratkim opustošil strahoten potres.

Kdor namerava oddati svoj prispevek, lahko to stori na sedežu Občine - računovodski urad - vsak dan od 8. do 14. ure, ob torkih in četrtnih tudi od 15. do 18. ure, do vključno 31. januarja 1989.

Po tem datumu bo občinska uprava oddala nabrani denar preko Ministrstva za civilno zaščito v korist prizadetemu prebivalstvu Armenije.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

CASSA RURALE IED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE
HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPĆINE - TRST

KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA
IN POSOJILNICA V NABREŽINI

SLOVENSKI DENARNI ZAVODI NA TRŽAŠKEM

vas vljudno vabijo na

NOVOLETNI KONCERT

ORKESTRA MARIBORSKE OPERE

Dirigent Boris Švara

T R S T - Kulturni dom - Ul. Petronio
v petek, 6. januarja, ob 20.30

Vstop samo z vabili, ki so na razpolago v tajništvu bank

Negotovanje zaradi podražitve proizvodov široke potrošnje »Javne blagajne se polnijo vedno na račun najšibkejših slojev«

Zaradi poviška davka na dodatno vrednost (IVA) od dveh na štiri odstotke bodo v prihodnjih dneh poskočile cene številnih proizvodov široke potrošnje. Pokrajinski odbor za cene pri Trgovinski zbornici je že določil nove nadzorovane cene kruha in mleka, v tem tednu pa bodo poskočile tudi cene olja, testenin, paradižnikove mezge, sira in masla, sadja in zelenjave ter drugih proizvodov. Nove cene mleka in kruha so v veljavi že v vsaki mlekarni in pekarni (kjer so seveda povišali tudi cene ostalih vrst kruha), povsod pa še niso povišali cen drugih proizvodov, saj tudi izračunavanje poviškov in izobesjanje listkov z novimi cenami terjata nekaj časa. Zlasti v veleblagovnicah bo to opravilo trajalo nekaj časa kot v manjših trgovinah in prodajalnah.

Kljub temu da nove cene še niso povsod v veljavi, pa so ljudje o njih dobro obveščeni in so - kot je bilo sicer pričakovati - dokaj nezadovoljni. Če se nadzorovane cene kruha in mleka niso veliko povišale, pa bodo drugi poviški verjetno hudo prizadeli marsikatero družinsko »blagajno«, saj bodo poskočile cene vseh proizvodov široke porabe, brez katerih ne more nobeno gospodinjstvo. »Testenine, kruh in mleko so najosnovnejša prehrana tudi najrevnejših družin. Poviški bodo torej najbolj prizadeli najnižje družbene sloje,« je včeraj menila lastnica neke pekarnice. »A saj se vendar dogaja vedno tako, da vlada skuša napolniti državne blagajne prav na račun najrevnejših.« »Res je, da so nam decembra povišali pokojnine,« je dejala starejša gospa, ki je pravkar kupovala mleko, »vendar nam bodo s temi poviški odzeli več, kot nam bodo dali. Tudi to je stara navada naših ministrov in, kot pravijo, navada je železna srca.«

Kako pa so sprejeli kupci vest, da bodo morali za liter mleka odšteti 25 lir več, smo vprašali lastnico neke mlekarnice. »Za poviške so vedeli že prej kot jaz,« je odgovorila, »tako da so že prejšnji teden spraševali, kdaj

bom povišala cene. Večina klientov je bila seveda nezadovoljna. Neka gospa je ogorčeno vzkliknila, da ne bo pila več mleka, a kaj, ko je mleko zdravo in zlasti v prehrani otrok neobhodno potrebno. Nedopustno pa je to, da bodo poskočile samo cene proizvodov široke porabe, katerim se ne moremo odreči. Ko bi povišali tako imenovane »luksuzne« ali odvečne proizvode, bi lahko še razumela, tako pa ...«

Istega mnenja je bila tudi lastnica trafike, katero smo vprašali, ali so se ljudje v pogovoru z njo pritoževali nad vladnim finančnim manevrom. »Saj veste, ko ljudje pridejo po časopis, komentirajo novice,« nam je povedala, »tako da skoraj vedno vem, kakšne volje so. Ljudje so v glavnem godrnjali, kar je povsem razumljivo. Tudi meni se zdi kriminalno, da so povišali cene prav proizvodov vsakdanje porabe. Ko bi na primer povišali cene cigaret ali parfumov, bi to še razume-

la. V takih primerih ljudje skušajo omejiti stroške, hrani pa se ne moremo odpovedati. Za družine, ki se morajo preživljati z eno samo plačo in imajo še majhne otroke, bo to zelo hud udarec.«

V bližnji pekarni so bile prodajalke manj kritične. Povedale so nam sicer, da so cene vseh vrst kruha poskočile za 70 lir, hkrati pa so nam tudi omenile, da se je le malokateri kupec zavedel, da je moral za svoj »vsakdanji kruh« odšteti več kot doslej.

»Kruh se je že pred kratkim podražil, in sicer za 150 lir,« so nam povedale, »tako da se jim povišek 70 lir zdi verjetno zelo nizek.« »Težave pa imamo z drobižem,« je dejala prodajalka v mlekarni. »Liter mleka stane 1110 lir, pollitrška konfekcija pa 575. Redkokdaj imam dovolj kovancev po pet ali deset lir, tudi kupci jih ponavadi nimajo, tako da se jim eden od nas mora odreči. To pa tudi ni prav: pet lir danes, pet lir jutri ...«

B. G.

Končalo se je prijetno zimovanje na Gorenjskem

Veseli in dobro razpoloženi so se sinoči vrnili domov naši mladi, ki so preživeli devet prijetnih dni počitnic v domu Zveze prijateljev mladine v

Zgornjih Gorjah na Gorenjskem.

Starši so jih pričakali na železniški postaji v Sežani, kjer je pozdravom takoj sledilo poročanje o vsem lepelem, kar so na tokratnem zimovanju doživeli.

Razgovoru smo se pridružili tudi mi in tako izvedeli, da jih je letos zimovalo 70. Starost udeležencev je bila od 11 do 18 let.

»Vračamo se zadovoljni,« nam je povedala Sonja Babič, ki je vodila zimovanje skupno s šestimi vzgojitelji in smučarskimi učitelji. Šest dni so se hodili smučati v Kranjsko goro; nekateri so se tudi drsali. Poleg tega so napravili več izletov in si ogledali Vrbo, Begunje, zadnji dan pa še tovarno smučí Elan.

»Silvestrovali smo vsi skupaj v dobrem razpoloženju. Plesa in zabave ni manjkalo. Tudi vreme je bilo ves čas lepo, le snega je bilo malo.

Če izvzamemo nekaj prehladov in morda še kakšno manjšo poškodbo, se je vse lepo izteklo. Nasvidenje na prihodnjem zimovanju,« so bile besede, s katerimi so se mladi med seboj poslovili. (N.L.)

Na sliki (foto Magajna): prihod na sezonsko postajo

Ponekod pa že razprodaje...

Nismo še opravili z »befano« - tretjim praznikom v zimskem času, ki predvideva obdarovanje, ko stojimo že pred raznimi razprodajami.

Razprodaje so sicer redni pojav v mesecu januarju; vendar so se trgovci zanje odločali ponavadi šele po prazniku treh kraljev, ali še kasneje.

Tokrat pa so se že 2. januarja pojavile v izložbenih oknih znižane cene raznim proizvodom, predvsem oblačilom in obutvi.

Ne gre sicer še za prave razprodaje, ko se trgovci odločajo za prodajo vseh svojih zalog po globoko znižanih cenah. Znižanja so zaenkrat manjša vendar pa kažejo, da prodaje v predprazničnem obdobju niso bile dovolj ugodne ter da se želijo trgovci s predčasnim znižanjem cen znebiti blaga, ki bo sicer, zaradi vrtoglavih sprememb v modi, kmalu zgubilo svojo vrednost.

Da se je nekaj pri prodajah raznih daril, kot tudi oblačil in drugih proizvodov, ki gredo v prodajo prav ob božičnih in novoletnih praznikih, tu pri nas ustavilo, so pokazale razne promocijske prodaje sredi predprazničnih nakupov, s katerimi so trgovci želeli privabiti čim več kupcev.

»Mi se še nismo odločili za razprodaje,« so nam povedali v eni izmed sicer vedno dobro obiskanih trgovin z oblačili za mlade v središču mesta, to pa zato, ker morajo najprej izvesti inventuro. Takoj, ko bo ta opravljena, bodo znižali cene vsem oblačilom.

Na policah številnih trgovin je ostalo še veliko večernih, ali polvečernih oblek. Mnogi so namreč preživljali praznike v družinskem krogu, ali v zimskih letoviščih in ta večerna oblačila niso bila obvezna.

Verjetno so trgovci z obutvijo tisti, ki se prvi odločajo za razprodaje. »Moramo biti prvi. Človek se za nove škornje, ali bolj zimsko obutev, odloča že v novembru, ali decembru; le redko tudi kasneje. Zato moramo začeti z razprodajami čimprej.«

Obiskali smo tudi veleblagovnice v našem mestu. Kupcev je bilo zelo malo. A z razprodajo v teh še niso začeli, čeprav so nekateri artikli že označeni kot »dobre sezonske priložnosti«. Tudi v teh veleblagovnicah so v teku inventure, potem pa bodo spustili cene. Mnogi na to nestrpno čakajo, v upanju, da jim bo uspel dober nakup, seveda po bolj sprejemljivih cenah. (nl)

Posebne nočne in dopoldanske projekcije v dvorani Ariston

Od danes do nedelje je v kinu Ariston na sporedu izreden pregled filmov »d'essai«. Po običajnih večernih projekcijah - v teh dneh vrtijo film L'orso - bodo na sporedu nekateri med najboljšimi letošnjimi filmi, ki so na festivalih prejeli prestižne nagrade. Sporeda sicer še niso določili v celoti, po običajnih večernih projekcijah pa bodo filme predvajali tudi v dopoldanskih urah. Danes je vsakakor na vrsti premierska projekcija novega filma Francisca Forda Coppole Tucker - Un uomo, il suo sogno, medtem ko bodo v soboto ponoči predvajali film mlade indijske režiserke Mire Nair Salaam Bombay, ki je na festivalu v Cannesu prejel nagrado Camera d'Or. Čeprav kolektor še ni znan, so prireditelji sklenili, da bodo prikazali še filma Mr. North Houstonovega 26-letnega sina in Stvari se spreminjajo Davida Mameta.

Od ponedeljka pa bodo v kinu Ariston priredili tudi posebne matineeje za šolske skupine, za katere bodo vrteli film L'orso. Doslej so prejeli že številne prijave. Vstopnice za dijake in njihove spremljevalce bodo po znižani ceni.

V soboto prva letošnja predstava

Feydeaujeva komedija v Cristallu

V soboto, 7. januarja, bo v gledališču Cristallo na sporedu prvi gledališki dogodek leta 1989. Za četrto abonmajsko predstavo je skupina Contrada povabila v svojo sredo gledališki ansambel Geppya Gleijesesa, ki bo na odrske deske postavil lahkotno in vedro komedijo slavnega francoskega komediografa Georgesa Feydeauja »La palla al piede«. Feydeau je na osnovi precej preproste ljubezenske zgodbe in običajnih nesporazumov ter prevaranj zgradil iz dramskega vidika izpopolnjeno igrjo, ki zanje vsestranske uspehe vse od prve uprizoritve ter je že več desetletij na stalnem sporedu znamenitega francoskega gledališča Comedie Française. Feydeaujevo komedijo bodo v Trstu predstavili v glavnih vlogah igralci Arnoldo Foà, Geppy Gleijeses, Mila Vannucci in Mari-lù Prati v režiji Armanda Puglieseja.

Demokristjanska levica spet v močni ofenzivi

Člani Krščanske demokracije so se v preteklih dneh zbrali na sekcijških kongresih in izvolili delegate, ki bodo zastopali strankine teritorialne enote na pokrajinski skupščini. Na tem zborovanju, ki bo predvidoma 22. januarja, bodo izvolili tržaške delegate na deželni kongres KD. Slednji bo v začetku februarja izvolil delegate za vsedržavni kongres.

Po predvidevanjih je na sekcijških kongresih premočno zmagala struja "confronto", ki se sklicuje na stališča vsedržavnega tajnika in ministrskega predsednika De Mite. Ta struja, ki je zabeležila nekaj več kot 80 odstotkov preferenc, je v svoji notranjosti razbita na tri frakcije, ki sicer shajajo pod isto streho, čeprav se politično gledano precej razlikujejo. Po neuradnih podatkih je najmočnejša frakcija še dalje skupina predsednika deželnega odbora Biasuttija in pokrajinskega sekretarja Tripanija, ki je dobila 37 odstotkov glasov, levica (nekdanji morotejci) župana Richettija, poslanca Colonia in deželnega odbornika Rinaldija pa je prejela 36 od sto preferenc, kar pomeni, da je v ofenzivi in da spet pridobiva izgubljene pozicije. De Mito podpira tudi skupina "base" (njen voditelj je občinski svetovalec Pangher), ki ima 8 odstotkov glasov.

Notranja opozicija je zbrala skupno nekaj manj kot 18 odstotkov preferenc, ki so takole porazdeljene: Andreottijeva struja (7,5 odst.), Fanfanijska skupina (5 odst.) in dorotejci (nekaj več kot pet odstotkov.)

Ni znano, ali se vrne v Trst

Moncini bo danes zapustil zapor

Alessandro Moncini, ki je bil v ZDA obsojen na leto in en dan zaporne kazni, bo danes dopoldne zapustil kaznilnico »La Tuna« blizu El Pasa v Teksasu. Obtoženec bo moral takoj zapustiti državo in sesti na letalo za Italijo. Trenutno še ni znano, ali se bo Moncini takoj vrnil v Trst ali pa se bo ustavil v kakem drugem mestu.

Njegov tržaški odvetnik Aleffi nam je včeraj zatrdil, da ne ve, kaj je odločil Moncini, advokat Cavalieri pa je trenutno na počitnicah. Po prahu, ki ga je dvignila njegova aretacija, pa lahko sklepamo, da bo tržaški podjetnik vsaj za nekaj časa preložil svoj prihod v Trst.

Tudi danes bo verjetno težko izvedeti kaj novega. Ko bo Moncini danes zapustil jetnišnico, bo pri nas (zaradi časovne razlike) že pozno popoldne. Potovanje z letalom pa bo trajalo več kot deset ur. Na italijanska tla bo torej tržaški podjetnik stopil šele jutri.

Moncini je v ameriških ječah preživel deset mesecev, zaradi lepega vedenja v jetnišnici pa so ga predčasno izpustili na svobodo. Po aretaciji na letališču v New Yorku lanskega marca, so osumljenca odpeljali v ječo Terminal Island, pred nekaj meseci pa so ga premestili v teksaški zapor.

Zaradi prodaje pornografskega materiala je Moncini tvegal tudi do 40 let zapor. Na sodnika Lewa, ki je izrekel zelo milo kazen, pa so napravila velik vtis pisma številnih znanih tržaških osebnosti.

Na Greti tudi letos praznik za ostarele

Rajonski svet Rojan-Greta-Barkovlje bo za svoje starejše občane tudi letos priredil "praznik za ostarele", na katerem se bodo udeleženci med drugim lahko ob zvokih prijetne glasbe pogovorili med seboj in si priklicali v spomin svoje najpomembnejše življenske trenutke. Praznik bo danes z začetkom ob 15. uri v sejni dvorani rajonskega sveta na Rebri za Greto 34/4 (Vila Prinz).

Za glasbeni del sporeda bo poskrbel kantavtor Simonetto, ki je v svoj spored vključil predvsem znane pesmi in popevke iz drugega povojnega obdobja in ciganske pesmi. Med drugim je tudi predvideno, da bo tržaški župan osebno izrekel svoj pozdrav in voščila priletnim udeležencem.

Kdor nima osebnega prevoza, bo lahko počakal na posebni avtobus, ki bo povabljenec odpeljal do Vile Prinz. Avtobus bo do 14.30 počakal na potnike na avtobusni postaji št. 6 v Barkovljah, ob 14.45 pa bo odpeljal s trga v Rojano.

Tržaški karabinjerji podali obračun lanskega delovanja

Tržaški karabinjerji so v teh dneh izdelali obračun svojega enoletnega delovanja. S posebno pozornostjo so se lani posvetili problemu mamil, ki postaja tudi v našem mestu vse bolj zaskrbljujoč. Preiskovalci so izsledili 150 razpečevalcev mamil (predlani so jih prijeli 106) in tako resno načeli mrežo preprodajalcev hašiša in kokaina.

Minulo leto so karabinjerji prijeli ali prijavili sodnim oblastem tudi nekaj "trgovcev" s tujimi delavci. Število pribežnikov predvsem z vzhodnih in azijskih držav namreč znatno narašča in brezvestneži so kmalu zavohali dobiček. Pribežniki kaj radi sprejmejo njihove ponudbe, saj jim "trgovci" ponudijo rešilno bilko in jim obljubijo, da jih bodo varno pripeljali čez mejo ter jim našli delo. Za svoje usluge seveda zahtevajo visoko plačilo.

Število kraj se je lani znatno znižalo, ugotavljajo karabinjerji v svojem tiskovnem sporočilu. V letu 1988 jih je bilo namreč 1967, predlani pa jih je

bilo kar 2.310. Preiskovalci so obenem aretirali ali prijavili sodnim oblastem 460 oseb, obtoženih tatvine.

Karabinjerji so tudi v številnih posredovali nekaj najpomembnejših podatkov o svojem lanskem delovanju. Skupno so aretirali 237 oseb, 2.246 pa so jih prijavili sodnim oblastem. V okviru akcije proti razpečevalcem mamil so karabinjerji aretirali 72 oseb, 152 pa so jih prijavili sodstvu. Obenem so opravili izvide številnih prometnih nesreč. Med temi je bilo 15 smrtnih nesreč (s 16 žrtvami), 806 nesreč, v katerih se je ranilo kar 1.123 oseb in 870 nesreč brez ranjenec. Karabinjerji so nadalje opravili 20.364 kontrol (s 40.704 možmi) in identificirali 72.587 oseb. Njihovi izvidniški čolni so priskočili na pomoč 16 lastnikom čolnov v težavah, obenem pa so preiskovalci pregledali 1.415 plovil in 45 lastnikom poštno zasolili globo. Ob koncu je treba omeniti še delo potapljačev karabinjerjev, ki so lani posegli 63 krat.

Stekli lisici v Zgoniku in Botaču

V Zgoniku se je včeraj pozno popoldne pričel lov na steklo lisico. Za športnim igriščem jo je zagledala neka vaščanka, ki je prestrašena zbežala domov in poklicala skupino za civilno zaščito Nord Est s Proseka, ti pa so obvestili karabinjerje. Po opisu ženske je bila žival močno shuššana in iz gobca so se ji cedile sline. Lovski čuvaji so več ur zaman iskali bolno žival, karabinjerji pa so medtem stražili vas.

Stekla lisica se je včeraj pojavila tudi v Botaču. Lovski čuvaji so jo mrtvo našli prav sredi vasice.

Doslej so v tržaški pokrajini našli že 19 okuženih lisic, tri pa bo v kratkem analiziral padovski Inštitut za profilakso živali. Po vsej verjetnosti so vse tri stekle, saj so bili na njih opazni običajni bolezenski znaki. Živali so imele močno ogrizen gobec in ušesa. Zaradi groznih bolečin postanejo namreč lisice popadljive in napadejo vsako žival, ki jim stopi na pot, s tem pa se ta smrtonosna bolezen hitro širi.

Umrl ravnatelj Friulie Pagan

V Trstu je zadet od srčne kapi umrl v 62. letu starosti ravnatelj deželne finančne družbe Friulia Loris Pagan. »Njegova nepričakovana in prerana smrt,« je zapisalo vodstvo družbe v sporočilu za tisk, »je globoko odjeknila ne le v Trstu, kjer je razvil svojo poklicno dejavnost, ampak v vsej deželi, v kateri so ga poznali številni gospodarstveniki in podjetniki kot sposobnega strokovnjaka.«

Pagan je služboval v Friulii od leta 1968. Poprej je delal v Tržaškem arzenalu in v Avtonomnem inštitutu za ljudske hiše (IACP). »Ta izkustva,« piše še v sporočilu, »so ga pripeljala v vodstvo Friulie, kjer se je izkazal s svojo strokovnostjo in predanostjo podjetju.«

Ob smrti dragega očeta izrekajo Miri Piščanc ter družini iskreno sožalje upravnih odbor ter učno in neučno osebje.

Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje.

Od torka novi upravitelji v dveh šentjakobskih barih

Pri Sv. Jakobu je bil v torek zvečer za mnogo prebivalce te mestne četrti pravi praznik. V dveh priljubljenih barih so skoraj ob istem času praznovali menjavo upraviteljev. Giorgio in Berto (na sliki zgoraj), ki sta delala v baru Grand Prix, sta se »preselila« v bližnji manjši, a prav tako prisrčen bar Claudio. V baru Grand Prix pa se je »nastanila« Marisa Carone (slika spodaj), ki je decembra zaslovela kot najsrečnejša tržaška baristka. Caronejeva je bila namreč lastnica majhnega bara v Ul. Revoltella, kjer je prejšnji mesec neznan Tržačan zaigral stavni listek, s katerim je zadel trinajst točk na totocalciu in si priigral kar štiri milijarde lir. Stavni listek, s katerim si je srečnež zagotovil bajno vsoto, je sestavila prav Marisa Carone. Na torkovi otvoritvi njenega novega bara so tako mnogi sušljali, da je morebiti prav ona srečna dobitnica. Z nasmehom na ustnicah pa je gospa Carone demantirala vsa hudomušna ali zlobna natolcevanja rekoč, da je kupčijo sklenila mesec dni prej, preden je prodala srečnošni stavni listek. (foto Križmančič)

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 5. januarja 1989
GROZDANA
Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.36
- Dolžina dneva 8.50 - Luna vzide ob 5.52 in zatone ob 13.51.

Jutri, PETEK, 6. januarja 1989
TRIJE KRALJI

PLIMOVANJE DANES: ob 1.14 najnižja -1 cm, ob 7.09 najvišja 44 cm, ob 14.31 najnižja -60 cm, ob 21.22 najvišja 24 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 4,3 stopinje, zračni tlak 1040 mb ustaljen, brezvetrije, vlaga 47-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 9,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Marlen Manià, Leonardo Bufo, Paola Lenzone Milli.

UMRLI SO: 62-letni Rino Bois, 71-letni Primo Zorro, 80-letni Egidio Pertile, 87-letna Francesca Smerdelj, 84-letna Maria Metelko, 58-letna Anita Almerigogna, 76-letna Augusta Zennaro, 79-letna Rosa Favretto, 85-letna Iolanda Sporetti.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 2., do sobote, 7. januarja 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramar-ski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

NOČNA SLUŽBA - od 20.30 do 8.30
Istrska ulica 35, Trg Ospedale 8, BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Petek, 6. januarja 1989
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 13.00 do 20.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramar-ski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramar-ski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 414068) - od 8.30 do 13.00 in od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

GLASBENA MATICA
TRST
Koncertno-abonmajska sezona 1988/89
v sredo, 11. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

KVARTET
STELIA DOZ - sopran
GIORGIO BLASCO - flavta
ENNIO GUERRATO - kitara
PATRIZIA TASSINI - harfa

Na sporedu: Sofianopulo, Coral, Vidali, Stravinski.
Prodaja vstopnic v Pasaži Protti - UTAT in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kultur-nega doma.

Tržaška knjigarna
obvešča
cenjene stranke, da bo
v soboto, 7. t. m.,
zaprta zaradi inventure

gledališča

VERDI
Prihodnja opera na repertoarju je Pucinijeva MADAME BUTTERFLY, ki bo na sporedu 17. januarja 1989.

ROSSETTI
Gledališka sezona 1988/89
Nocoj ob 20.30 bo Komika Teatro predstavil Monico Vitti v delu B. Hechta in C. MacArthurja PRVA STRAN. Režija Giancarlo Sbragia. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Od 10. do 22. t. m. bodo na sporedu Goldonijeve PRIMORSKE ZDRAHE v izvedbi Venetoteatra. Režija Gianfranco De Bosio. V abonmaju: odrezek št. 5. Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

CRISTALLO - LA CONTRADA
V soboto, 7. t. m., ob 20.30 se bo gledališka skupina Geppya Gleijesesa predstavila z delom LA PALLA AL PIEDE Georgesa Feydeaua. Režija Armando Pugliese. V glavnih vlogah nastopajo Arnoldo Foà, Geppy Gleijeses, Mila Van-nucci in Marilù Prati.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. V ponedeljek, 16. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti koncert S. ACCARDA (violina) in B. CANINA (klavir).

Glasbena matica Trst - Koncertna abonmajska sezona 1988/89 - v sredo, 11. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

KVARTET - Stelia Doz - sopran, Giorgio Blasco - flavta, Ennio Guerrato - kitara, Patrizia Tassini - harfa. Na sporedu: Sofianopulo, Coral, Vidali, Stravinski. Prodaja vstopnic v Pasaži Protti - Utat in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je odprta razstava slikarja KLAVDIJA PALČIČA - risbe in grafika.

V galeriji Cartesius bodo v soboto, 7. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarke Adriane CICOGNANI. Razstava bo odprta po običajnem urniku do 19. januarja.

V galeriji Rettori Tribbio 2 - Piazza Vecchia 6 - bodo v soboto, 7. t. m. ob 18.00 odprli razstavo kitajskega slikarja ZHOU ZHI WEIJA.

čestitke

Danes praznuje rojstni dan VOJKA ŠMUC. Vse najboljše ji želijo mama, oče, tete, strici, bratraci in ostali, ki jo imajo radi.

Dragi ALAN! Tvojega rojstnega dne se danes veselimo in vso srečo ti želimo. Tvoji sošolci 5. razreda iz Slivnega ter Anica, Viktorija in Franka.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 L'orso, r. Jean Jacques Annaud, i. medvedek La Douce in medvedinja Bart, Tcheky Karyo, Jack Wallace; ob 23.45 premiera: Tucker, r. F. Ford Coppola, i. J. Bridges, J. Allen.

EXCELSIOR - 16.00, 22.15 Chi ha incas-trato Roger Rabbit, kom., ZDA 1988; r. R. Zemeckis; i. B. Hoskins, C. Lloyd.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 21.45 Red e Toby nemiciamici, Walt Disney.

NAZIONALE I - 16.15, 22.15 Fantozzi va in pensione, kom., It., r. N. Parenti, i. P. Villaggio.

NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Caruso Pascoski (di padre polacco), kom., It., 1988, r. in i. Francesco Nuti.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 La scarpetta e la rosa, (Cenerentola).

NAZIONALE IV - 16.00, 22.15 Un mondo a parte, i. Barbara Hershey.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Rambo III, pust., ZDA 1988; r. P. MacDonald; i. S. Stallone.

MIGNON - 16.30, 22.15 Donne sull'orlo di una crisi di nervi, dram., Šp. 1988, r. Pedro Almodovar; i. Carmen Maura, Antonio Banderas.

EDEN - 15.30, 22.10 Fantasie morbore, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.10 Oxford University, kom., ZDA 1987, r. R. Boris; i. Rob Lowe, Ally Sheedy.

CAPITOL - 15.45, 22.00 Prima di mezzanotte, i. Robert De Niro.

LUMIERE FICE - 15.30, 22.00 Pinocchio, ris., 1940, 88'; prod. Walt Disney.

ALCIONE - 16.30, 22.10 Biancaneve e i 7 nani, ris., 1937, 83', prod. Walt Disney.

RADIO - 15.30, 21.30 Erotica orientale, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razne prireditve

Zveza cerkvenih pevskih zborov priredi BOŽIČNI KONCERT v nedeljo, 8. januarja, ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu in v nedeljo, 15. januarja, ob 17. uri v župnijski cerkvi v Dekaniji.

ANPI-VZPI prireja v soboto, 14. januarja, tradicionalno DRUŽABNO VEČERJO. Razne informacije nudi in prijave sprejema pokrajinski sedež VZPI-ANPI - Ul. Crispi 3, tel. 730306 ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8.30 do 12.00 ali pa vaše sekcije VZPI-ANPI.

ZZB - NOV Štorje pri Sežani in VZPI-ANPI Prosek-Kontovel prirejata PROSLAVO OB 45-LETNICA OBEŠANJA 16-LETNEGA PARTIZANA MARJANA ŠTOKE v nedeljo, 8. t. m., ob 10.30 v Štorjah. Sodelovali bodo: Godbeno društvo Prosek, MPZ V. Mirk, ŽPZ Prosek-Kontovel ter mladinci iz Štorij z recitacijami. Govornika bosta predstavnika ZZB NOV občine Sežana in VZPI-ANPI tržaške pokrajine.

Mladinski dom Boljunec priredi BOŽIČNI KONCERT v soboto, 7. t. m., ob 20. uri v vaški cerkvi. Nastopajo: domači ženski pevski zbor, zbor iz Kolonkovca in zbor od Sv. Antona Novega, vmes bo nagrajevanje ex tempore na božični motiv.

Sekcija VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec, s sodelovanjem osnovne šole priredi proslavo v spomin padlih tovarišev 10. 1. 1989 ob 20. uri v prosvetni dvorani v Borštu.

SKD Tabor - Prosvetni dom Opčine v nedeljo, 8. t. m., ob 17. uri gostuje amaterski oder J. štoka z veseligrro Josipa Tavčarja LOČITEV. Režija Drago Gorup.

TUJE VALUTE			FIXING MILAN			BANKOVCI TRST		
Ameriški dolar		1311,350	1297.—	Japonski jen		10,516	10.—	
Nemška marka		736,200	734.—	Švicarski frank		866,970	864.—	
Francoski frank		215,500	214.—	Avstrijski šiling		104,664	104.—	
Holandski florint	...	652,050	650.—	Norveška krona		200,000	196,500	
Belgijski frank		35,108	34,600	Švedska krona		213,900	210,500	
Funt šterling		2378,000	2350.—	Portugalski eskudo		8,954	8,400	
Irski šterling		1965,800	1950.—	Španska peseta		11,617	11.—	
Danska krona		190,640	187,500	Avstralski dolar		1144,350	1070.—	
Grška dramma		8,846	8,300	Jugoslov. dinar		—	0,220	
Kanadski dolar		1097,300	1070.—	ECU		1531,750	—	

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Tel.: Sedez 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611

razna obvestila

Tržaški partizanski pevski zbor P. Tomažič obvešča, da bo v nedeljo 8. t. m., ob 9.30 v prostorih TPPZ seja glavnega odbora.

prispevki

V počastitev spomina na dragega Ladija Križmančiča darujejo soletniki iz Gropade, Padrič, Bazovice in Trebč 120.000 lir za KD Skala iz Gropade.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca daruje Marija Grgič (Gropada 107) 20.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca daruje Ivanka Gojčca 20.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca daruje družina Križmančič (Gropada 75) 20.000 lir za KD Skala.

V isti namen daruje Zora iz Izole 10.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca daruje Tončka Kalc (Gropada 66) 10.000 lir za KD Skala.

V spomin na Iztokovo staro mamo darujeta Damjan in Davor Berdon z družino 10.000 lir za Godbo V. Parma.

V spomin na Tamaro Petaros darujeta Damjan in Davor Berdon z družino 10.000 lir za SZSO.

V slovo gospe Hermine Sturm daruje Pavla Kukanja 20.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Dore Legiša darujeta družini Terčelj in M. Legiša 60.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade in Dekliški zbor Devin.

Za prizadete po potresu v Armeniji darujeta družina Gregoretti 100.000 lir ter družina Sartori iz Barkovelj 10.000 lir.

Lojzka Sosič daruje 20.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Tamaro Petaros daruje družina Gregoretti 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ernesta Godnik daruje Zadružni center za socialno dejavnost.

Ob obletnici smrti mame in v spomin na vse pok. družinske člane darujeta Anica in Milan Udovič 50.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost.

Vittorio Ferro daruje 40.000 lir za Zvezo vojnih invalidov.

V spomin na Tamaro Petaros darujeta Iztok in Jadranka Cergol 30.000 lir za Sklad M. Čuk in 30.000 lir za MPZ Vese-la pomlad.

V spomin na Tamaro Petaros daruje sošolec Milan 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Tamare Petaros darujejo družina Ban 30.000 lir, družina Senizza 50.000 lir, družina Franco Ban 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Tamaro Petaros darujejo Nataša, Boris, Dunja in Mira 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na pok. Zdravka Kanteta daruje Vlasta Nabergoj 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob obletnici smrti none Marije in rojstnega dneva očeta Hilarija darujejo Genija, Silva in Pepi Zidarič 30.000 lir za Vaško skupnost Praprotn.

mali oglasi

OSMICO je odprl Robert Pipan v Mav-hinjah.

UVOŽNO-IZVOZNO PODJETJE v Gorici išče uradnik/ka. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod sifro "Uvoz-izvoz".

APE prodam, skoraj nov, po ugodni ceni. Tel. 824381 - ure delavnice.

PRODAM novo peč na drva ali premog, z možnostjo kuhanja. Tel. 200865.

TUJE VALUTE			FIXING MILAN			BANKOVCI TRST		
Ameriški dolar		1311,350	1297.—	Japonski jen		10,516	10.—	
Nemška marka		736,200	734.—	Švicarski frank		866,970	864.—	
Francoski frank		215,500	214.—	Avstrijski šiling		104,664	104.—	
Holandski florint	...	652,050	650.—	Norveška krona		200,000	196,500	
Belgijski frank		35,108	34,600	Švedska krona		213,900	210,500	
Funt šterling		2378,000	2350.—	Portugalski eskudo		8,954	8,400	
Irski šterling		1965,800	1950.—	Španska peseta		11,617	11.—	
Danska krona		190,640	187,500	Avstralski dolar		1144,350	1070.—	
Grška dramma		8,846	8,300	Jugoslov. dinar		—	0,220	
Kanadski dolar		1097,300	1070.—	ECU		1531,750	—	

OBČINSKO PODJETJE ZA DOBAVO ELEKTRIKE, PLINA IN VODE (ACEGA)

Od začetka kampanje IRC (pobude za predelavo naprav za centralno ogrevanje) je bilo kar 322 naprav za centralno ogrevanje predelanih na metan.

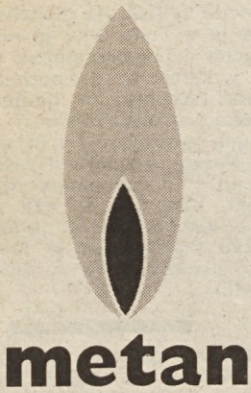
Za te predelave sta podjetji ACEGA in SNAM dodelili več kot 1.745.000.000 lir prispevkov.

Glede na veliko zanimanje porabnikov, ki so spoznali vse prednosti, ki jih ima metan pri prihranku energije, varnosti in zmanjšanem onesnaževanju, je podjetje ACEGA v dogovoru s podjetjem SNAM podaljšalo rok za dostavo prošenj za predelavo naprav za centralno ogrevanje do

31. MARCA 1989,

kot je bilo že v tisku objavljeno. Po tem datumu podjetje ne bo več dodeljevalo nobenih prispevkov.

Urad za predračune in nadzor ACEGA v Ul. Genova 6 nudi pojasnila in dodatne informacije vsem interesentom vsak delavnik od 7.30 do 11.30.

Saksofonist Steve Lacy dosegel vrh Top Jazz 88

Revija Musica Jazz je kot vsako leto s pomočjo svojih kritikov izbrala najboljše glasbenike in skupine v letu 1988 in sestavila lestvico *Top Jazz 88*. Pri glasovanju je sodelovalo 64 kritikov, ki so za jazz glasbenika leta imenovali briljantnega sopran saksofonista Steva Lacyja.

Da so se kritiki odločili preudarno, potrjuje tudi podatek, da je bila najboljša jazz plošča v letu 1988 *Paris Blues*, ki sta jo posnela Steve Lacy in Gil Evans, glasbenik, ki ga ljubitelji jazza ne morejo pozabiti. Po mnenju kritikov je bila lani najboljša skupina kvintet Phila Woodsa, med mladimi talenti pa je izbira padla spet na saksofonista, predstavni-ka jazzovske avantgarde Johna Zorna. Precej pozornosti pa so namenili tudi pianistu Geriju Allenu.

Zdi se, da je precej novosti tudi na italijanski top lestvici. Nagrado Arrigo Polillo za najboljšo italijansko ploščo so, denimo, podelili plošči z naslovom *Multipli*, ki jo je posnel novi kvintet Giorgia Gaslinija. Med glasbeniki je zasedel prvo mesto Gianluigi Troversi iz Bergama. Sledi mu pianist Enrico Pieranunzi iz Rima, ki si je zaslužil tudi prvo mesto med skupinami in orkestri s svojim Space Jazz Triom. Med mladimi italijanskimi talenti so se kritiki odločili brez nobenega dvoma za mla-dega pianista Stefana Battaglio.

V Vidmu začetek evropske turneje priznanega newyorškega glasbenika

Peter Gordon, saksofonist in skladatelj, bo svojo letošnjo evropsko turnejo začel v Furlaniji-Julijski krajini, ciklus njegovih evropskih na-stopov bo namreč otvoril prav koncert v Vidmu. Nastop avantgardnega newyorškega glasbenika je napovedan za 28. januar. Poleg tega so do-slej potrjeni že datumi nekaterih drugih Gordonovih koncertov po itali-janskih mestih: 2. februarja v Modeni, 3. februarja v Rimu, 4. in 5. februarja v Milanu, italijanski del svoje turneje pa bo Peter Gordon zaključil v Turinu, in sicer 6. februarja. Poleg teh je napovedan še koncert na Dunaju.

Peter Gordon je sicer doma iz New Yorka, »življenjsko« in umetniš-ko pa je dozorl v Münchenskem glasbenem okolju, kjer se je začel posvečati predvsem anglosaškemu rocku. Vsekakor sodi med najživah-nejše predstavnike newyorške glasbene avantgarde. Peter Gordon je sodeloval s številnimi znanimi oblikovalci sodobnega glasbenega sveta, kot so na primer Mike Oldfield, Laurie Anderson, Robert Ashley in Mario Martone. Pri tem se je loteval najrazličnejših žanrov in okusov, od rock in soul glasbe do jazza in funkyja. Med Gordonovimi najuspeš-nejšimi ploščami naj omenimo naslove, kot so *Brooklyn*, *Innocent* in *New Music From Antarctica*.

Bil je čas, ko so se rojevale »usodne« ženske in »pravi« moški Nepozabno hollywoodsko leto 1939

Zlato hollywoodsko leto je bilo ne-dvomno leto 1939. Podatki pravijo na-mreč, da je bilo v 365 dneh izdelanih 365 filmov, od katerih je najmanj 50 izvrstnih. Lani, torej po 50 letih, so producirali polovico manj filmov.

In medtem ko se Evropa pripravlja na proslavljanje petdesete obletnice začetka druge svetovne vojne, se v Hollywoodu pogovarjajo o letu, ki je videlo rojstvo *Vrtinca* in *Čarovnika iz Oza* ali zvezd, kot Vivien Leight in Ingrid Bergman. Pred petdesetimi leti se je Greta Garbo prvič nasmehnila v *Ninotchki* Billyja Wilderja, medtem ko sta se Merle Oberon in Laurence Oli-ver med seboj trpinčila v *Glasi v vi-harju* Williama Wylerja. Fant s pošte-nim obrazom James Stewart je s fil-mom *Mister Smith Goes to Washing-ton* Franka Capre skušal krasti gledal-ce »usodnim« igralkam, isto je poskušal Spencer Tracy s *Stanley and Livingstone*, na sentimentalno struno pa je igral Robert Donat v *Goodbye Mister Chips*.

Judy Garland se je prav v tistem letu iztrgala iz objema pločevinastega moža v *Čarovniku iz Oza* in se zatekla v možato naročje Mickeya Rooneya v *Babes in Arms*. Rooney je istočasno skušal zatemniti otroško slavo Shirley Temple s *Pustolovčinami Huckleber-ryja Finna*.

Leta 1939 je gledalke zajel val ne-mira ob pogledu na slavne lepote, kot so bili »pravi moški« Retth Butler, ki je zaslovel z imenom Clark Gable, Tyron Power, sladkooki Henry Fonda ali možati Cary Grant z Douglasom Fairbanksom ml. v filmu *Only Angels Have Wings*. Ronald Reagan, ki se mu niti sanjalo ni o politični karieri, je tedaj nastopal ob Humphreyu Bogartu in Bette Davis v *Dark Victory*.

V letu 1939 so Američani pokupili tedensko 80 milijonov vstopnic za ki-nodvorane in niso zamudili ne *Fran-kensteinovega sina* z Myrno Loy in Borisom Karloffom ne *Flying Deuces* s Stanliom in Oliom, ne *At a Circus* bratov Marx ne *Dodge City* z Errolom Flynnom in Olivio de Havilland.

Anita Louise v enem izmed tolilikih filmov, ki so zagledali luč leta 1939 - These Glamour Girls

Leto 1939 je skratka nepozabno in neponovljivo in s tem se strinjajo film-ski izvedenci in kritiki. Ameriškim zvezdnikom, ki so se rodili takoj po hudi ameriški krizi in depresiji, so se pridružili tudi nekateri Evropejci, ki so se zatekli v Ameriko, da bi se iz-

muznili roki nacifašizma. Med te sodi-ta prav gotovo Marlene Dietrich in Billy Wilder. To je bil verjetno zadnji radoživi izbruh ameriške kinematog-rafi je pred poplavo propagandnih fil-mov, ki so jih producenti namenili ameriškim vojakom na raznih frontah.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.15 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nadaljevanka: Non bas-ta una vita
10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci
11.00 Variete: Božična darila iz arhiva RAI
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Via Teulada 66
13.30 Dnevnik
14.00 Pravljica: Giuseppino e Giuseppone (zadnji del)
14.45 Risanka: Undine
15.00 Aktualno: Primissima
15.30 Italijanske kronike
16.00 Risanke: Cartoon clip
16.30 Mladinska oddaja: Big!
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Kviz: Domani sposi
19.30 Rubrika o knjigah
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Tanto caro al mio cuore (kom., ZDA 1948, r. Harold Schuster, i. Burl Ives)
22.00 Dokumentarec: Kvark
22.50 Dnevnik
23.00 Košarka: za pokal prva-kov, Maccabi-Scavolini (iz Tel Aviva)
23.45 Aktualno: Per fare mez-zanotte
24.00 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2
7.00 Aktualno: Prva izdaja
8.30 Film: Il re dei chiro-manti (kom., ZDA 1932, r. Edward Sutherland)
9.50 Variete: Ciao Jerry!
10.55 Rubrika: Trentatrè
11.05 Informativna oddaja: Mladi in najmlajši
11.35 Nanizanka: Uno psico-logo per tutti
11.55 Variete: Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
14.00 Nan.: Saranno famosi
14.45 Dnevnik - gospodarstvo
15.00 Kviz: Argento e oro
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Medicinska rubrika
18.20 Dnevnik - športne vesti
18.35 Nanizanka: Il commis-sario Köster
19.30 Horoskop, vreme, dnev-nik, šport
20.30 Film: Il cacciatore di taglie (dram., ZDA 1980, r. Buzz Kulik, i. Steve McQueen, Eli Wallach)
22.10 Dnevnik, nato Indietro tutta!
23.20 Dnevnik - večerne vesti
23.45 Glasbena oddaja: Inter-national DOC Club
0.40 Film: American blue je-ans (kom., ZDA 1981, r. D. Fisher, i. M. Dillon)

RAI 3
11.15 Nadaljevanka: Destini
12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Proces Ro-bespierru
14.00 Deželne vesti
14.30 Dokumentarec: Rene-sansa v Firencah
15.30 Popoldne z opero: Il Trovatore (Giuseppe Verdi, 4. dejanje)
16.25 Hokej na ledu: Fassa-Asiago, Bolzano-Mera-no (iz Canazeia)
17.00 Nadaljevanka: Destini
17.45 Risanka: Chi ha incas-trato Bugs Bunny?
18.00 Dokumentarec: Geo
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti
20.00 Aktualnosti: Io confesso (vodi Enza Sampò)
20.30 Aktualno: Samarcanda
22.05 Film: Broadway Denny Rose (kom., ZDA 1984, r. Woody Allen, i. Mia Farrow, Woody Allen)
23.30 Rubrika: Filmske novosti
23.35 Dnevnik
23.50 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti

RTV Ljubljana 1
10.00 Video strani, TV okno
10.10 Mozaik. Šolska TV: Sli-karske tehnike - Oljno slikarstvo, Slovenski ljudski plesi - Dolenjska
11.10 Kraigherjevi nagrajenci
11.40 Video strani, TV okno
16.10 Video strani
16.30 Poročila
16.45 Mozaik (pon.)
17.45 Kraigherjevi nagrajenci
18.20 Spored za otroke in mlade: Čiračara (zadnji del)
18.45 Otroška oddaja: ZBIS - Kovaška pravljica
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 Tednik
21.00 Nadaljevanka: Zbledeli blišč (J. P. Priestley, r. Alan Grint, i. Colin Firth, John Castle, 2. del)
21.55 Dnevnik
22.05 Retrospektiva jug. fil-ma: V gori raste zelen bor (vojni, Jug. 1971, r. Antun Vrdeljak, i. Boris Dvornik, Ivica Vidović)
23.35 Video strani

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Rally Pariz-Dakar
14.10 Košarka
16.00 TVD Novice
16.10 Baseball MLB
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja
Danes v Odprti meji:
TRST — Razgovor z Živo Gruđen o naporih Slov. šolskega centra, da bi do-bil državno priznanje
TRST — Moncinija so izpus-tili iz zapore
TRST — Težave z baletno predstavo v Verdiju
19.30 TVD Stišiče
20.00 Nanizanka
20.30 Rally Pariz-Dakar (12. etapa)
21.00 Košarka
22.45 TVD Vsedanes
23.00 Sportime Magazine
23.15 Rubrika: Mon-gol-fiera
23.45 Šport spektakel

RTV Ljubljana 2
19.00 Pohorska legenda
19.30 Dnevnik
20.05 Geminianijeva Sonata
20.20 Mostovi, Oči kritike
21.10 Plesni nokturmo

CANALE 5
8.00 Nanizanka: I Jefferson - Ragazzi, si parte
8.30 Film: Il nipote picchia-tello (kom., ZDA 1955, r. N. Taurog, i. Jerry Lewis, Dean Martin)
10.35 Kviz: Cantando cantan-do, 11.15 Tuttinfamiglia (vodi Lino Toffolo), 12.00 Bis, 12.35 Il pranzo è ser-vito, 13.30 Cari genitori (vodi Enrica Bonaccorti), 14.15 Gioco delle coppie
15.00 Film: Matrimoni a sor-presa (kom., 1952, r. Ed-mund Goulding, i. Mari-lyn Monroe)
16.55 Kviz: Doppio slalom, 17.25 C'est la vie, 17.55 O.K. Il prezzo è giusto!
19.00 Kviz: Il gioco dei nove (vodi Raimondo Vianel-lo), 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Col-umbro), 20.30 TeleMike (vodi Mike Bongiorno)
23.00 Variete: Maurizio Co-stanzo show
0.20 Rubrika: Première
0.30 Nanizanki: Attenti a quei due - Rapimento a sorpresa, 1.30 Sceriffo a New York - Tre pistole per New York

RETE 4
7.30 Nanizanke: Lou Grant, 8.20 Adam 12, 8.50 Petro-celli
9.50 Film: Non stuzzicate la zanzara (kom., It. 1967, r. Lina Wertmüller, i. Rita Pavone)
11.30 Nanizanki: Cannon, 12.30 Arabesque
13.30 Nad.: Sentieri
14.30 Film: Ci troviamo in gal-leria (kom., It. 1953, r. Mauro Bolognini, i. Sofia Loren)
17.00 Nanizanki: La grande vallata, 18.00 New York New York
19.00 Vesti: Dentro la notizia
19.30 Nanizanka: Lottery
20.30 Film: Il più grande spet-tacolo del mondo (dram., ZDA 1952, r. Cecil De Mille, i. Charlton Hes-ton)
23.30 Film: L'uccello del para-diso (pust., ZDA 1951, r. Delmer Daves)
1.30 Nanizanka: Vegas
ITALIA 1
7.30 Otroška oddaja
10.00 Nan.: Boomer, 10.30 L'uo-mo di Singapore, 11.30 Mork e Mindy

12.00 Otroška oddaja
14.00 Varieteja: Smile, 14.20 Megasalvishow
14.30 Glasbena oddaja: DeeJay Television
15.00 Nanizanka: I ragazzi del computer
16.00 Otroška oddaja
18.30 Nanizanki: Supercar, 19.30 Happy Days
20.00 Risanki
20.30 Film: Runaway (pust., ZDA 1984, r. M. Crichton, i. Tom Sellek)
22.30 Nanizanka: I Robinson
23.00 Variete: Megasalvishow
23.15 Rally: Pariz-Dakar
23.45 Rubrika: Première
23.55 Film: Assalto alla Terra (fant., ZDA 1954, r. Gor-don Douglas, i. James Whitmore)
1.35 Nanizanka: Star Trek
ODEON
8.00 Risanke
9.00 Nad.: Il segreto di Jolan-da, 10.00 Agua viva
10.30 Kviz: La spesa in vacanza
11.00 Nad.: Agua viva
11.30 Kviz: La spesa in vacanza
12.00 Nanizanki: The cat, 12.30 Il supermercato più paz-zo del mondo

13.00 Otroški variete: Sugar
14.00 Nanizanka: Rituals
14.30 Nadaljevanka: Maria
15.45 Sugar... (2. del)
19.00 Filmske novosti
19.30 Benny Hill Show
20.00 Nanizanka: Biancaneve a Beverly Hills
20.30 Film: Quattro tocchi di campana (western, ZDA 1971, r. L. Johnson, i. Kirk Douglas)
22.30 Film: Un dollaro di fifa (kom., It. 1960, r. G. Simo-nelli, i. Ugo Tognazzi, Walter Chiari)
0.30 Filmske novosti
TMC
11.00 Risanke
12.00 Nadaljevanka: Doppio imbroglio
12.45 Rubrika: Ogledalo ži-vljenja
13.30 Vesti: TMC News
14.00 Športne vesti
14.30 Glas. odd.: Clip Clip
15.00 Risanke
16.00 TV film: Storia di una madre e di una figlia (dram., ZDA 1980, r. Burt Brinkerhoff)
17.45 Aktualno: TV donna
18.45 Dokum. o naravi
19.15 Rubrika: Ogledalo ži-vljenja

20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: Caccia mortale (dram., ZDA 1976, r. Her-vey Hart, i. Ernest Bor-gnine)
22.10 Koncert: Pia Zadora
23.00 Vesti: TMC nocoj
23.15 Športna oddaja: Snežni planet
23.45 Športne vesti
TELEFRIULI
13.30 Nanizanka: Lo sceriffo del Sud
14.30 Risanke
15.45 Šport: košarka A2
17.30 Nanizanka: Aeroporto Internazionale
18.00 Nad.: Dama de Rosa
19.00 Dnevnik
19.30 Rubriki: Dan za dnem, 20.00 Zdravstvo danes
20.30 TV film: La collina del diavolo (dram., It. 1986, r. V. Sindoni, i. Tony Mu-sante, 1. del)
21.30 Dokumentarec
23.00 Nanizanka: Al banco della difesa
24.00 Dnevnik, nato dražba
1.00 Inf. oddaja: News
TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše in koledarček; 8.00 Deželna kroni-ka; 8.10 Za vsakogar nekaj: Slovenska postna premišljevanja (pon.); 8.40 Za vsa-kogar nekaj: Glasbeni listi, Beleška, Mi-sel dneva; 10.00 Pregled slovenskega tis-ka v Italiji; 10.10 S koncertnega reperto-arja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Živeti zdravo; 12.40 Zborovska glasba; 13.20 V našem prostoru: Glasba po željah, Nediški zvon (pon.); 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvig-njena zavesa; 15.00 Roman: Moj Kras (1. del); 15.15 Pri nas na obisku; 17.00 Kul-turna kronika; 17.10 Ženski zbor iz Jam-bola v Bolgariji; 18.00 Srečanja: Zanimi-vosti iz arhiva Ciril-Metodove šole; 18.25 Glasba; 19.00 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poro-čila; 8.05 Radijska šola; 8.35 Instrumenti; 9.05 Matineja; 11.05 Naš gost; 11.30 Izbra-li smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Čestitke; 14.05 O jeziku; 14.20 Iz glasbenih šol; 14.40 Merkurček; 15.15 Ra-dio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Big band RTV-Lj; 18.30 Vokalna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ljubljanski jazz ansambel; 20.00 Domači napravi; 21.05 Literarni ve-čer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Popevke.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Za do-bro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in kroni-ka; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.45 Od-daja v živo: Od enih do treh; 14.30 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnev-nik; 17.00 Črno na belem; 17.30 Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 18.35 Glasbene šole; 19.00 Radio Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Dobro jutro; 6.05 Al-manah; 6.30 Drobci zgodovine; 6.50 Sim-fonija zvezd; 7.40 Dobro jutro otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Sanremo; 8.35 Glasba; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Na prvi strani; 10.05 Disco scoop; 10.40 Družina; 11.00 Turizem; 11.43 Orkester Casadei; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.33 Popevka; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Popoldne ob treh; 16.00 Počitnice; 17.33 Show business; 18.00 Dee-jay; 18.30 Mi in vi; 19.00 Orkestri; 19.50 Jutri je drug dan.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matine-ja; 12.00 Glasba za vse okuse; 15.00 Les-tvica Amadeus; 16.30 Kultura oblačenja; 19.00 Horoskop; 20.30 Going, nato Nočna glasba.

Manj je bilo požarov in poplavljenih prostorov Goriški gasilci lani opravili 1.700 vsakovrstnih posegov

Skupina gasilcev ob novem večnamenskem vozilu

(Foto Marinčič)

Za goriške gasilce je bilo leto 1988 razmeroma mirno, vsaj če ga primerjamo z izjemnim obsegom dela v letu prej, ko so med drugim imeli precej opravka z odpravljanjem škode, ki jo je povzročila poplava oktobra 1987. V obračunu za leto 1988 imajo skupno 1.702 posega, 231 manj kot v prejšnjem letu. Iz statističnega pregleda izhaja, da se je lani zmanjšalo število požarov, število posegov za rušenje in odstranjevanje ometa in predvsem, kot

že rečeno, število primerov poplavljenih prostorov.

Požarov je bilo lani v goriški pokrajini 379, medtem ko jih je bilo leto prej 424. Večinoma gre za manjše požare gmajne, predvsem v poletnih mesecih, nekaj pa je bilo tudi zahtevnejših posegov, kot na primer ob večjem gozdnem požaru med Vrhom in Martinščino, ob požaru v vili Ritter v Stražicah ter nedavnem požaru skladišča v tovarni Manifattura Goriziana.

Zaradi poplavljenih prostorov so lani gasilci posegli 108-krat, medtem ko so leto prej 251-krat. Skoraj za polovico manjše (55 namesto 97) je bilo število posegov za rušenje, odstranjevanje ometa in zemeljskih usadov. Nekoliko se je povečalo število posegov ob prometnih nesrečah, predvsem zaradi izpiranja cestišča (104) in pomoči osebam: med 189 takimi posegi so bili večinoma prevozi z rešilci ali reševanje ljudi iz stanovanj. Preostalih posegov, ki so v statističnem pregledu označeni kot razni, je bilo 867 (leto prej 876). Gre za odpiranje hišnih vrat in dvigal, odstranjevanje nadležnih žuželk in podobne manjše posege. Seštevek dela navaja še 6.630 uporabljenih moč, 1.963 vozil in 5.300 delovnih ur.

Zmanjšanje števila posegov, je večeraj na srečanju z novinarji ugotovil namestnik poveljnika Valmore Venturini, še ne pomeni, da so gasilci stali križem rok. V obračun sodi tudi velik napor, ki pa ga ni mogoče strniti v številke, pri preprečevanju požarov: gre za nadzorstvo nad varnostnimi napravami in druge preventivne ukrepe, ki so tudi pripomogli k zmanjšanju požarov in škode. V Gorici, Trzinu in na deželni letališču v Ronkah je trenutno zaposlenih 172 gasilcev, kar ne ustreza potrebam: v prihodnjih mesecih pričakujejo povečanje organika z izvedbo vsedravnega natečaja za nove sprejeme v službo.

Goriški sedež posodablja z urejanjem novega poslopja za urade, potrebovali pa bi še finansiranje za novo skladišče, telovadnico, povečanje števila ležišč za dežurne gasilce.

V četrtek predstavitev zbornikov o slovenski in furlanski kulturi

Pomemben kulturni dogodek bo prihodnji teden v Gorici. V četrtek, 12. januarja, ob 18. uri bodo v deželni avditoriju predstavili dve publikaciji o furlanski in slovenski kulturi. Gre za objavo bogatega gradiva ciklusa predavanj, ki jih je leta 1986 in 1987 v Gorici pripravil Institut za socialno in versko zgodovino. Zbornik, ki zaobjema prispevke o slovenski kulturni prisotnosti v primorskem prostoru je izdala Pokrajina, medtem ko je za zbornik aktov o furlanski kulturi na Goriškem poskrbel Institut za preučevanje socialne in verske zgodovine.

V zborniku o slovenski kulturni prisotnosti, ki ga bo predstavil prof. Pavle Merku, so prispevki Alojza Rebule, Branka Marušiča, Emilijana Cevca, Boruta Uršiča, Lojzke Bratuž in Milka Rennerja.

Zbornik, posvečen obravnavi furlanske kulture na Goriškem, prinaša zapise Giuseppa Francescata, Giannija Frau, Sergia Tavana, Giorgia Faggina, Renza Pellegrija, Giuseppa Bergaminija, Pierpaola Grija in Itala Santeusania. Zbornik bo predstavil prof. Raimondo Strassoldo.

Izdaja zbornikov pomeni dragocen doprinos k medsebojnemu poznavanju in vrednotenju in sožitju različnih kultur. Zbornika naj bi našla pot predvsem med šolsko mladino.

Nušičevo delo Kaj bodo rekli ljudje

Nova premiera v Štandrežu

Dramski odsek prosvetnega društva Štandrež pripravlja vsako leto v začetku januarja novo premiero. Za leto 1989 so pod vodstvom režiserja Emila Aberška iz Nove Gorice naštudirali veseloigro v štirih dejanjih Branislava Nušiča *Kaj bodo rekli ljudje*. Besedilo je prevedel Slavko Belak. Premierska predstava bo v župnijski dvorani v Štandrežu v nedeljo, 8. januarja, ob 17. uri. Nastopili bodo igralci Božidar Tabaj, Majda Paulin, Valentina Pavo, Kristina Marušič, Marko Brajnik, Daniela Puja, Silvana Žnidarčič, Vladimir Bastjančič, Jordan Mučič, Tiziana Zavavlav, Anita Lutman, Mitja Breščak in Marko Tabaj. Sceno je pripravil Lucijan Pavo, šepetalka je Marinka Leban.

Nova postavitev pomeni za štandreško gledališko skupino potrditev in kontinuiteto v delovanju, ki je bilo v lanskem letu dokaj pozitivno. Pred enim letom so se v začetku januarja predstavili s komedijo Carla Goldonija *Prebrisa* na vdova. Po premieri v Štandrežu so igro ponovili še v ducatu krajev na Goriškem, na Tržaškem in v Sloveniji. Dramski odsek je v poletnem obdobju nastopal z vedro igro *Kaj...?*, ki je bila deloma v štandreškem narečju. Mladinski odsek se je samostojno predstavil štandreškemu občinstvu ob dnevu slovenske kulture z glasbenim recitalom Prešernovih poezij.

Prošnje za suplence do 9. februarja

Goriško šolsko skrbništvo obvešča, da bodo prošnje za dodelitev suplenc učnemu osebju v otroških vrtcih, osnovnih in srednjih šolah vseh stopenj in smeri sprejemali na skrbništvu od 10. januarja do 9. februarja. Prošnje morajo biti izpolnjene na posebnih obrazcih, ki bodo na voljo na ravnateljstvih posameznih šol in zavodov. Zadevni odlok je na vpogled na skrbništvu vsak dan od 11. do 13. ure, podrobnejše informacije pa bodo nudili uslužbenci skrbništva ob sredah, začeniši z 11. januarjem in do 8. februarja, med 15. in 18. uro.

Skrbništvu pojasnjuje tudi, katere so pri predstavljanju prošenj fiskalne obveznosti prosilcev. Kot določa ministrski odlok, ni treba, da so prošnje na kolkovanem papirju. Prav tako ni kolk potreben pri overitvi podpisov prosilca in tudi ne na ostali priloženi dokumentaciji. Pač pa bodo morali suplenti naknadno kolkovati vso dokumentacijo ob morebitnem celoletnem ali tudi začasnem imenovanju.

Na skrbništvu je nadalje na vpogled razpis natečaja na osnovi naslovov in izpitov za štiri mesta didaktičnega ravnatelja v osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom.

Skupščina PLI

Goriški liberalci, ki so pred kratkim izvolili novo pokrajinsko vodstvo, so za torek, 10. t. m., napovedali javno skupščino v konferenčni dvorani Palace hotela. Sergio Fornasier, Luciano Loricchio in Agostino Majo bodo poročali o nedavnem vsedravnem kongresu v Rimu. Skupščina bo ob 21. uri.

Pretok Soče blizu biološkega minimuma

Voda v zajetju pri Petovljah se naglo niža

Izsušena struga Soče pri Sovodnjah

(foto Lutman)

Vodno zajetje pri Petovljah, od koder še zmeraj pošiljajo vodo v kraški del omrežja Cafo bodo v prihodnjih dneh morali opustiti in se (vendarle) priključiti na novo zajetje v Fari. Tokrat ne zaradi ponovne okužbe vode, ampak zaradi pomanjkanja vode v zajetju. Gladina podtalnice se stalno niža in je te dni dosegla kritično točko. Če so bo sušno vreme še nadaljevalo, bodo morali kraški del omrežja priključiti na novo zajetje pri Fari. Sicer je bil priključek že zgrajen pred dobrim mesecem, le da pri konzorciju

še nimajo ustreznega soglasja zdravstvenih oblasti.

Opustitev zajetja pri Petovljah in priključek na novo zajetje pri Fari ne bo, po zagotovitvi vodilnih funkcionarjev konzorcija Cafo, predstavljalo motenj v oskrbi z vodo.

Neobičajno suha jesen se pozna tudi na pretoku Soče, ki je te dni izjemoma nizek in se, kakor so nam povedali pri upravi Soških elektrarn v Novi Gorici, približuje biološkemu minimumu, ki znaša okrog 12 kubičnih metrov na sekundo.

Pri hidroelektrarni Doblar so v začetku tedna namerili poprečni pretok 16 kubičnih metrov na sekundo, kar je približno petkrat manj od poprečnega letnega pretoka (od 85 do 92 kubičnih metrov na sekundo).

Ker v hribih ni snežne odeje in ker več kakor dva meseca ni bilo izdatnejših padavin, pričakujejo da bo gladina Soče v naslednjih dneh še upadala in bo približno v enem tednu pretok dosegel biološki minimum.

Tako stanje povzroča seveda tudi precejšnje težave v elektrogospodarstvu.

Goriška občina razdelila prispevke

Tik pred novim letom se je goriški občinski odbor sestel na lanski 66. in zadnji seji ter obravnaval kakih sto točk na dnevnem redu. Med drugim so tudi dodelili prispevke društvom in ustanovam, ki so v lanskem letu priredili pomembnejše kulturne, športne in druge prireditve v Gorici. V ta namen je Občina dodelila 205 milijonov lir. Prispevke je prejelo dvajset zasebnih in javnih združenj ter ustanov. Poseben prispevek so dodelili reviji Studi Goriziani za kritje stroškov pri izdaji monografije o goriškem germanistu Ervinu Pocarju, 15 milijonov pa so namenili kot izredni prispevek Konzorciju za razvoj univerzitetnih tečajev v Gorici.

Letalska bomba

Od konca prve svetovne vojne je minilo že več kakor sedemdeset let, preko štirideset pa od konca druge, vendar je v zemlji še veliko nevarnega materiala. Med kopanjem jarka za nov elektrovod v Ulici San Marco v Štancanu, so večeraj dopoldne naleti na približno pol metra dolgo letalsko bombo, po vsej verjetnosti iz druge svetovne vojne.

razne prireditve

Koncert božičnih pesmi bo v nedeljo, 8. t. m., ob 15. uri v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah. Sodelujejo Fantje izpod Grmade, Dekliški zbor Devin in Otroški zbor "Ladjica". Nastope posameznih zborov bo povezoval Gregor Pertot, orgelska spremljava Beatrice Zonta.

razna obvestila

Totiči si bodo voščili danes ob 20.30 pri Mari v Sovodnjah.

V kavarni Garibaldi v Gorici (tel. 32830) so v predprodaji vstopnice za tekme, ki se bodo odvijale na stadionu Friuli, v okviru nogometnega prvenstva 1989-90.

Kmečka zveza obvešča, da 10. januarja zapade rok za plačilo 4. obroka kmečkih prispevkov (SCAU).

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Rambo III«. S. Stallone.

VERDI 18.00-20.00 »Chi ha incastrato Roger Rabbit?«.

VITTORIA 15.15-20.20 »Red e Tobi, ammicciami«.

Tržič

COMUNALE 18.00-22.00 »Un affaire di donne«.

EXCELSIOR 18.00-22.00 »Rambo III«.

Nova Gorica

SOČA 18.00 in 20.00 »Stabilizator«.

ŠEMPETER 18.00-20.00 »Best seler«.

DESKLE 19.30 »Barbaric«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Bassi Rita — Ul. Don Bosco 175 — tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

San Nicolò — Ul. I. Maggio 94 — tel. 790338.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Auro Perusco iz stanovanja v Ulici dei Gelsi 7 v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče, ob 11. uri Emilija Kristančič vdova Populin iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče, ob 12.30 Valentino Brandolin iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče.

■ **Tajništvo sindikata Sinalco-CISL** (v njem so vključeni poklicni gasilci) obvešča, da se bodo izpiti natečaja za 527 mest poklicnega gasilca odvijali od 8. do 14. februarja. Za podrobnejša pojasnila so na razpolago uradi CISL v Gorici, Ul. Roma 20, in Trzinu, Ul. Roma 45.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Ignaca (Naceta) Peršeta

se zahvalujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin. Posebna zahvala g. župniku in redovnikom.

SVOJCI

Grojna, 5. januarja 1989

Obračun dejavnosti karabinjerskega zbora

Manj zelo hudih kaznivih dejanj

Obdobje po novem letu je že po tradiciji namenjeno podajanju obračunov. Pregled dejavnosti v lanskem letu je te dni posredovalo poveljstvo karabinjerjev v Gorici. Poleg podrobnih številčnih podatkov obsega splošno oceno, ki je, v primerjavi z drugimi območji v deželi razmeroma ugodna. Hudih kaznivih dejanj je bilo lani razmeroma malo, kar se zdi skoraj neverjetno pa je, da ni bilo nobenega bančnega rop. Posledica uspešnejših preventivnih ukrepov ali samo začasno zatíšje?

Pri opravljanju službenih zadolžitvev so karabinjerji na Goriškem v letu dni zaplenili 13 gramov heroina in 1.980 gramov hašiša. Aretirali so 95 oseb, od teh 49 neposredno po izvršitvi kaznivih dejanj, za kar je predvidena aretacija (v glavnem gre za kraje), izvedli so 23 zapornih nalogov, osem oseb je bilo aretiranih zaradi posesti mamila.

Ugotovili so ali pa prejeli ovadbo za 1321 hudih kaznivih dejanj. V 693 primerih so odkrili tudi storilce. Kazen-

ska prijava je bila vložena proti 650 osebam.

Nekoliko manj uspešna je bila dejavnost na področju varstva zasebne in javne imovine. Od 765 primerov kraje so storilce ugotovili le v 129 primerih. Z drugo besedo: na šest tatvin so odkrili avtorja ene.

Obsežna je bila dejavnost pripadnikov karabinjerskega zbora, kakor izhaja iz poročila, na področju nadzorstva in zagotavljanja varnosti v prometu. Tako so v letu dni ugotovili 16.707 kršitev prometnega zakonika in naložili za preko 286 milijonov lir denarnih kazni.

Karabinjerji so v lanskem letu morali biti kos tudi nekaterim novim zadolžitvam, posebno v krajih ob meji in v zvezi z ilegalnim prehajanjem meje. Tako so prijeli, zaradi tega kaznivega dejanja, devetnajst oseb.

Pri vseh operacijah (vse je pač skoraj nemogoče podrobno omeniti) je sodelovalo 1278 pripadnikov karabinjerskega zbora.

Za bralce bo mogoče zanimiv tudi podatek, da je v drugi polovici lanskega leta prišlo do zamenjave v vodstvu zbora. Polkovnika Vincenza Russa je konec septembra zamenjal polkovnik Attilio Aquilano.

Srečanje Scarano - SUNIA

Potrebna je hitra politična akcija ob sodelovanju vseh parlamentarcev iz naše dežele, da se popravi napaka, ki so jo zagrešili v vladnih krogih ob koncu leta in da se Gorica ponovno vključi v seznam mest, kjer velja odgoditev sodnih izgonov do 30. aprila. Obenem je treba pospešiti delovanje občinske komisije, ki je pristojna za reševanje stanovanjske problematike. Taka sklepa sta bila sprejeta na nedavnem srečanju med goriškim županom Scaranom in odbornikom Culotom ter predstavnikoma sindikata SUNIA Ulianovo in Dondo ter predstavniki občanov proti katerim je v teku sodni postopek za izgon iz stanovanja.

Monica Vitti v dinamični »časnikarski komediji« »Prva stran« manipulacij z resnico

Prva stran vsakega časopisa naj bi vsebovala najpomembnejše članke in naslove, take, ki pritegnejo bralca in mu kar ukazujejo, da seže po tem in tem in ne po onem dnevniku. Boj za pridobivanje bralcev je neizprosni, kot je neizprosni in trd časnikarski poklic, ki pa ni samo v tem, da članke plasira novico, saj se za to novico skriva prava vojska najrazličnejših interferenc: resnica, polresnica in laž, zunanji vplivi politike, oblasti in politike, volja direktorjev časopisov itd. Pa tudi posamezni časnikarji oblikujejo novice različno, odvisno pač od »linije« časopisa, kateremu pripadajo, tako da je objektivna resnica prava redkost ali je sploh ni. O tem govori predstava »Prva stran« avtorjev Bena Hechta in Charlesa MacArthurja, ki smo jo gledali v torek v gledališču Rossetti z Monico Vitti v glavni vlogi.

»Prvo stran« sta Hecht in MacArthur napisala leta 1928. Z njo sta hotela opozoriti na ameriško časnikarstvo tistega časa, vendar vse kaže, da ima komedija širše razsežnosti in nemara velja njena vsebina tudi za današnjost. Opozoriti sta hotela tudi na moč, ki jo imajo sredstva množičnega obveščanja pri oblikovanju družbenega in vsakršnega vsakdana, tako da si je tisk pridobil vzdevek »četrtle sile«, predvsem pa sta dokazovala, kako se dajo novice manipulirati in sožitje med tiskom in politiko, tiskom in industrijo. Bog ne daj, da bi to prenesli v naš prostor, zato še posebej poudarjam, da velja ta zapis povezovati izključno in samo z gledano predstavo!

Predstava se udejanja v press centru sodišča v Chicagu, dan pred obhajanjem Earla Williamsa, ki je bil obsojen na smrt zaradi uboja črnopoltega policaja. Postopoma odkrivamo, da

je Williams samo neuravnovešenec in smrtna obsodba vaba, s katero skušata šerif in župan črpati volilne glasove pri črnem prebivalstvu. Vse se torej vrti okrog te obsodbe, vsi si skušajo »prisvojiti« obešanje, da bi podkrepili svoje politične, časnikarske ali le spektakularne namere. Zanimivo, kako časnikarji telefonarijo svojim redakcijam in kako diametralno nasprotno in neresnično poročajo. Med tem rutinskim delom se dogajajo zelo čudne in presenetljive stvari, nad katerimi pa kraljuje lik časnikarke Hilde Johnson (Monica Vitti). Ta skuša zapustiti novinarske vrste in se poročiti, s svojo prisotnostjo tematizira tudi problem ženskega zaposlovanja, a časnikarstvo je take vrste poklic, da te, kljub razočaranjem, nepopustljivo vkleja. Skratka, gre za prikaz ze-

mljevida krutega in nasilnega sveta, ki je brezčasen in parodira določeno ameriško (lahko pa vsesplošno) mišljenje.

Predstava Komika Teatro iz Rima je vseskozi živa in v vrtoglavem ritmu, ki ji ga je dahnul režiser Giancarlo Sbragia, tako da se gledalec ob raznih grotesknih in komičnih prizorih res kratkočasi. Monica Vitti, ki jo je maloštevilno občinstvo pozdravilo z daljšim aplavzom, je spet potrdila njen vsestranski igralski talent, saj se je po odru gibala naravno, brez zvezdnških pretenzij, tako da se je ujela v skrbno igro ostalih protagonistov, kar je upodobitvi nemalo koristilo. Torej duhovita in sproščena uprizoritev, ki je v svoji razposajenosti nosila seme problemov sodobnega sveta informacije.

MARIJ ČUK

Pomembna dognanja Leva Klejna Arheološka tipologija

Historične znanosti imajo v programu zbirke Studia Humanitatis očitno najpomembnejšo vlogo. Znotraj njih pa je veliko pozornosti posvečeno arheologiji, ki jo zbirka Studia Humanitatis predstavlja v popolnoma drugačni luči, kot je to običajno za predstavljanje arheologije v širših medijih. Čeprav je arheologija svojo antikvarno opredeljenost opustila že pred približno štirimi desetletji in se razvila v zelo dinamično vedo, pa je koncepcija predstavljanja njenih pojavov ostala praktično nespremenjena, staromodna in zelo zavajajoča. To dejstvo ne gre pripisati samo »ne-učenim« učiteljem, filmarjem in novinarjem, ki arheologijo pri nas velikokrat zanemarljivo ali pa jo predstavljajo v senzacionalni in avanturistični luči, temveč predvsem arheologom samim. Prav teoretski diskurz neke vede ji pomaga pri njenem konceptualiziranju ne samo navznoter, temveč tudi navzven. Pomanjkanje teoretskega diskurza pa je v slovenski in jugoslovanski arheologiji, pa tudi v drugih podobnih vedah (etnologiji, zgodovini, antropologiji) že kronično in patološko.

Prav v to prazno polje postavlja Studia Humanitatis svoje prevode najpomembnejših teoretskih del o arheologiji. Pred nekaj meseci je izšla Arheološka tipologija, vrhunsko delo sovjetskega arheologa Leva S. Klejna, ki ga že iz iste zbirke poznamo po izvrstnih Arheoloških virih.

Avtor se je v Arheološki tipologiji lotil zelo zahtevnega dela, saj je predmet njegove razprave eden od fundamentalnih pojmov te znanosti - tipologija in iz nje izpeljan koncept arheološke kulture. Tipologija ali natančneje tipološka metoda, ki je v arheologijo prišla iz biologije, oziroma iz klasifikacijskih študij Karla Linneja in Charlesa Darwina. Tipološka metoda je danes eno od najelementarnejših orodij v skoraj vseh zvrsteh arheologije, pojem tipa pa je osnovni in izhodiščni

morfološki okvir znotraj arheološke interpretacije.

Mnogim arheologom je jasno, da tipologija ni samo ena od klasifikacijskih metod, ki naj bi kaotični svet arheoloških najdb raztresenih v času in prostoru, uredila in tako omogočila nadaljnjo delo. Tudi Klejn tako definicijo tipologije zavrača, kajti arheološka tipologija je neprimerno več, je bistven element celotne strukture te znanosti, saj predstavlja osnovni korak k višjemu interpretacijskemu modelu - arheološki kulturi, ki je eden od interpretacijskih ciljev arheologije.

Klejn se loti tega problema na njegov zelo značilen način, saj preveri praktično vse najpomembnejše tipološke prijeme v svetovni arheologiji. Velik del njegove knjige lahko razumemo kot komentirano tipološko hrestomatijo. Njegove koncepte v tem delu lahko zasledujemo predvsem kot reakcije in komentarje k predstavljenim pristopom. Praktično skozi celo knjigo zasledujemo temeljno dilemo arheološke tipologije:

- ali obstaja že v naravi arheoloških najdb, oziroma v mislih davnih izdelovalcev, notranje grupiranje predmetov po tipih (bivališč, orodja, orožja... - objektivistična smer).

- ali pa je arheolog prisiljen sam določiti tipe v arheološkem materialu, saj se miselnih modelov davnih ljudi ne da rekonstruirati (subjektivistična smer).

To dilemo Klejn ves čas prikazuje kot distinkcijo med empiričnimi in pogojnimi tipi. Sam ne poskuša reševati te dileme z izbiro enega od predstavljenih pristopov, marveč postavi svoj koncept, ki ga imenuje sistemska strategija, ki se od prvih dveh bistveno razlikuje. Značilnost njegove strategije je, da se problema loti na nasprotnem koncu, pri višji sistemski enoti (arheološki kulturi), nato pa »sestopa« v pod sistemske (tipi) in elementarne (atributi) ravni. Sam tudi pravi, da pomen katerekoli značilnosti za kulturo pomembnega grupiranja ugotovimo tako, da opazujemo vedenje te značilnosti na višji integracijski ravni. Če se izrazim bolj enostavno - posledice strukturalizirajo vzroke.

Moramo priznati, da je Arheološka tipologija precej trši oreh od Arheoloških virov. Pri branju je zelo pomembno natančno razumevanje vseh sintagm in besednih form, ki jih avtor uporablja in uvaja, kajti le tako se lahko prebijemo do natančnega razumevanja bistvenih konceptov, ki jih avtor izpostavlja.

Mnogi se bodo vprašali, kakšen smisel in uporabno vrednost ima tolikšno teoriziranje v arheologiji. Odgovor je zelo preprost; arheologija še ni dosegla sistematičnega nivoja mnogih drugih znanosti. Pri večanju sistematičnosti pa lahko največ pripomore prav teoretski diskurz. Poleg tega pa je treba velikokrat čakati mnogo let, da se določeni teoretski in metodološki koncepti uveljavijo v praksi. Tudi tako revolucionarno odkritje, kot je merjenje absolutne starosti najdb s pomočjo ogljikovih izotopov (C14 analize), je dolgo časa »viselo« preden je našlo svoje pravo mesto v arheološki metodiki.

PREDRAG NOVAKOVIĆ

Književna mladina izdala dve prozni in pesniško knjigo

Vpogled v mlajšo slovensko književnost

Književna mladina Slovenije že nekaj let zapovrstjo izdaja zbirko Aleph, v kateri je doslej izšlo že lepo število proznih in pesniških izdelkov. Avtorji teh del prihajajo največini iz mlajših vrst, saj je namen knjižne zbirke Aleph tudi ta, da nudi prostor še ne uveljavljenim literatom. Poleg izdaje Bartola in njegovih novel, s katerim je zbirka poskrbela za precejšnje presenečenje, so novosti naslednje: **Rade Krstič - Na srcu zemlje** (proza); **Lela B. Njatin - Nestrpnost** (proza); **Ciril Bergles - Ellis Island** (poezija).

Rade Krstič, študent dramaturgije, je bil doslej znan bolj po pisanih poeziji in se tokrat prvič predstavlja s prozno knjigo. Naslov - Na srcu zemlje, je povzet po italijanskem pesniku Salvatoreju Quasimodu ("Ed è subito sera"), ki mu avtor s številnimi kratkimi črticami plete mnogoznačen simbolični pomen. Na neki točki, onstran leporečnega besednega komuniciranja, stoji vsak sam na srcu zemlje, prepuščen svoji lastni presoji, ali naj vetrovom zaupa samotno pesem. Krstič omahuje v tem naporu, da bi izpisal, ki se mu najprej prikazuje

kot večna potreba, sestavi tudi smisel, v katerega bi lahko verjel. Danes je namreč že težko verjeti, da ima vse to pisanje sploh še kakšen smisel. Zato se je avtor spustil na sam rob, na srce zemlje, k tistemu začetku, kjer vsakdo govori najprej sam in je treba skoraj nujno nekaj izreči. Toda ali ima to že neki pomen? Krstičeva proza se pleče v tem razkoraku, ki je močno zaznamovan z avtorrefleksijo, s samospraševanjem o naravi svojega početja. Izdelki - kratke črtice - so zato na nekaterih mestih nepovezane, včasih boječe, drugič pa spet preveč zaletave. Avtor se izogiba gostemu metaforičnemu branju in skuša smisel izveči iz stvari samih. Čeprav je svetovna literatura prehodila že dolgo pot, pa mora vsakdo vedno znova od začetka na njeno potovanje, kot se tudi sleherni življenje lahko začne le na začetku. Morda se prav v tem ohranjanju smisel, ki bi ga Krstičeva proza rada našla v svojem procesu pisanja. Avtor je pri sestavljanju črk pokazal precej občutljivosti, kar je vsekakor tudi lep obet za naprej.

Nestrpnost je knjižni prvenec Lele B. Njatina, pa čeprav se je s krajšimi objavami proze pojavila že prej. Takoj na začetku moramo reči, da je v okviru "ženske" literature to izredno pogumno pisanje, ki si bo med mlajšo slovensko generacijo prav gotovo izborilo posebno mesto. Prozno besedilo Lele Njatina je, kot omeni na koncu knjige pisec spremne besede Tomo Virk, izrazito intimistično, kar je nasprotno značilno za novejšo generacijo. Kljub temu smo daleč od tega, da bi imeli opraviti z meditativno, vase uzrto prozo, ki bi se ob samozadovoljstvu naslajala nad globino izraženih misli. Resnično, nič kaj takega, pa čeprav prihajajo avtoričine besede iz notranjosti, ki je izrazito nemirna. Med stavki nas vseskozi spremlja nepotešljivi nemir, vrženost v željo, da bi se nekaj zgodilo, prava nestrpnost torej, ki preseneča predvsem s svojo skoraj hipnotično močjo. Izginila sta tako strah kot oklevanje, junakinja z eno samo neizčrpno strastjo brede skozi prigode vsakdana. Da, tudi to je treba reči: nobena daljava ali onstranost se ne zarisujeta, vsaj ne na ravni besed in izrečenega. Vse je torej skrito na norost drobnih prigod, skozi katere se, bolj po ovinkih, prikrade ljubezen. Vse je torej skrito na raven vsakdanjosti in že skoraj banalno v svoji preprostoti, a vendar se skozi celotno knjigo ohranja drobci neizrečenega, nekaj, kar ostaja neizrekljivo. Nestrpnost, ki išče svoj odgovor, pa se med potjo prepusti dogodivščinam in pozabi nanj. V urbanem svetu nasilja in strasti samo še, presenetljivo, ravnodušno začudenje, ki ga nič več ne more presenetiti. Kot smo dejali, čvrsta in močna proza, ki pa mora paziti, da ne bo s ponavljanjem izgubila na prepričljivosti.

Pesniška zbirka Cirila Berglesa Ellis Island je nastala ob priliki avtorjevega popotovanja po Ameriki, kjer je obiskal kraje, v katerih živijo Slovenci. Polovica izvodov knjižice je izšla tudi v angleškem prevodu, z namenom, da bi jo lahko brali tudi predstavniki najmlajše generacije slovenskih emigrantov. Pesmi so napisane zelo občuteno, v kratkih pripovednih sentencah, ki jim uspe pred bralca zelo učinkovito zarisati podobe oddaljene dežele, ljudi, narave v svojih prepletajočih barvah in nerazumljive usode. Razdeljene so v tri dele: Ellis Island, Sears Tower in Death Valley. Avtor sledi s pesniškim poslušom tisočermi, ki so jih prehodili in včasih tudi kot prvi utirali Slovenci. Sledi jim s čudenjem, žalostjo in tihim ponosom: »Treba je spregovoriti / o ljudeh, ki so odšli... in naselili to deželo / ki ji pravijo velika. / Rečem vam, to je čudež. / Toliko ptic / iz tako male-

ga gnezda. / Kamorkoli grem, sled naših ljudi.«

Razumljivo je, da se človeka ob takšnem popotovanju loteva neka posebna otožnost in melanholija. Ciril Bergles je znal to čustvovanje ob usodi Slovencev nevsiljivo in učinkovito preliti v obče človeške simbolične podobe. Veliko je prizorov iz narave, s podobami, ki se selijo od strmih gora in šumečih rek prek prerije tja do oddaljenega glasu jate ptic in Doline, v kateri domuje smrt. Avtor sam je dejal, da je slovenstvo na daljni celini kot veliko zeleno drevo, ki si ga je treba ogledati. »Čudno je to: treba je iti daleč, skozi velika tuja mesta... da se zaveš tiste čudovito velike majhnosti slovenstva«. Da lahko naposled rečeš: čudno ponosen sem, da sem iz te male vasi.

IGOR ŠKAMPERLE

Par konj slikarja Jožeta Tisnikarja

Slovenski slikar Jože Tisnikar se je s svojo svojevrstno umetnostjo uveljavil doma in v svetu

Jutri v Drami SNG

Premiera drame o informbiroju

V ljubljanski Drami SNG bodo jutri ob 19.30 premierno uprizorili delo sodobnega srbskega pisatelja Dragoslava Mihailovića »Ko so cvelele buče«. Mihailović je gotovo eden najpomembnejših sodobnih srbskih prozaistov, njegov literarni svet in junak sta izrazita in prepoznavna, zaznamujejo pa ju epska širina pripovedi z nenehnim interesom za detajle, čustvena silovitost in enovitost psihološkega toka pripovedi, ki bi jo lahko imenovali tudi neprestano iskanje duše.

Mihailovićeve drama v dveh dejanjih z epilogom Ko so cvelele buče je najbrž eden prvih jugoslovanskih dramskih tekstov, ki uprizarja čas oziroma problem informbiroja. Mihailović je intuitivno vzpostavil razmerje med nenadno diametralno spremembo ideološkega reda (oboževanje Stalina se nenadoma zamenja z njegovim popolnim zanikanjem) in usodo posameznika brez pravega političnega »refleksa« v njem.

Predstavo je v prevodu Zdravka Duše režiral Vinko Möderndorfer, v njej pa sodeluje skoraj šestdeset nastopajočih.

Košarka: 4. kolo finalne skupine pokala prvakov

Jugoplastika z dvignjeno glavo

Barcelona 79 (36)
Jugoplastika 70 (31)

BARCELONA: Jimenez 12, Costa 6, Sibilio 17, Solozabal, Abad 6, Crespo 4, Walters 11, Norris, San Epifanio 23.

JUGOPLASTIKA: Sretenović 8, Perasović 13, Pavičević, Kukoć 12, Sobin 8, Tomić, Burić 2, Tabak, Ivanović 12, Radja 15.

SODNIKA: Zannon (Italija) in Lee-man (Švica). GLEDALCEV: 6000.

BARCELONA — Košarkarji Jugoplastike so sinoči v Barceloni doživeli svoj drugi poraz v finalni skupini evropskega pokala prvakov, vendar pa so ob koncu tekme odšli z igrišča z dvignjeno glavo. Proti favoriziranemu prvaku Španije so namreč igrali povsem enakovredno in so le na koncu priznali premoč Špancev, ki so tako dosegli svojo četrto zmago v tej konkurenci.

Spličani so bili enakovredni nasprotnikom v skoku in v obrambi in so se v prvem polčasu borili res izredno. Nekoliko so popustili v drugem delu tekme, ko so nasprotniki dosegli odločilen »break«. Vodstvo Špancev je nato stalno nihalo okoli desetih točk, te prednosti pa niso izpustili nikoli.

Drevi pa se bodo v Tel Avivu italijanski državni prvaki Scavolinija spo-

prijeli z odličnim Maccabijem. Italijani niso v tem pokalu prvakov še doživeli poraza, vendar pa so Izraelci na domačem igrišču vedno nevarni. Tekma bo vsekakor zanimiva, v primeru zmaga pa bi se Scavolini skoraj gotovo uvrstil v finalno skupino.

Nogomet: zmaga Nizozemske

TEL AVIV — V prijateljski tekmi je Nizozemska premagala Izrael z izidom 2:0 (2:0). Gola sta dosegla Van Vounters v 53. in Van Loan v 55. min.

Rugby: Italijani tesno proti Ircem

CORK — Italijanska reprezentanca je zaključila svojo novoletno turnejo po Irski z zmago s 15:14 nad selekcijo irskih pokrajin. Tekmo so odigrali v delno deževnem vremenu. Glede na prikazano igro bi si Italijani zaslužili boljši izkupiček.

Tenis: uspeh Ostoje v Bologni

BOLOGNA — V okviru mednarodnega teniškega turnirja je Jugoslovan Ostoja izločil Italijana Colomba z izidom 2:0 (6:3, 7:5). V drugih srečanjih turnirja so bile zabeležene zmage Italijanov Brandija, Narduccija in Colombinija.

Smučarski skoki: turneja Intersport

Zaslužena zmaga Šveda Jana Bokloeva

REZULTATI IZ INNSBRUCKA

Velika skakalnica: 1. Bokloev (Šved.) 215,0 (104, 109); 2. Nikkola (Fin.) 214,5 (103, 105,5); 3. Weissflog (NDR) 213,0 (10, 105); 4. Vettori (Avs.) 209,0 (99, 103,5); 5. Nykaenen (Fin.) 306,5 (96, 108); 6. Kjörum (Nor.) 205,5 (99, 101); 7. Puikkonen (Fin.) 203,5 (98, 104); Laakkonen (Fin.) 203,5 (99, 103); 9. Haim (Avs.) 203,0 (95, 102,5); 10. Tepeš (Jug.) 194,0 (94,5, 100); 11. Heumann (ZRN) 193,5 (96, 99); 12. Holland (ZDA) 192,0 (95, 99) in Fidjestoel (Nor.) 192,0 (91, 103); 14. Thoma (ZRN) 189,6 (88,5, 104,5); 15. Dluhos (ČSSR) 189,0 (93,99); 16. M. Debelak 188,5 (97, 95); 20. J. Debelak 185,0 (91, 96); 24. Ulaga 172,0 (89, 94); 56. P. Kopač 74,0 (84); 58. Lotrič 73,5 (84); 65. Štirn 72,5 (82); 87. Zupan (vsi Jug.) 60,5 (75). Uvrščenih 94 skakalcev iz 18 držav.

Prva serija: 1. Nikkola 105,5 (103); 2. Bokloev 104,0 (104); 3. Kjoerum 101,5 (99); 4. Vettori 101,0 (99); 5. Weissflog 100,5 (100); 6. M. Debelak 97,0 (97) in Puikkonen 97,0 (98); 8. Haim 95,5 (95) in Laakkonen 95,5 (98); 10. Heumann 94,5 (96) in Nykaenen 94,5 (96); 12. Tepeš 94,0 (94,5); 13. Holland 92,5 (95); 14. Brejčev (Bolg.); 15. Johansen (Nor.) 91,5 (94); 21. J. Debelak 88,5 (91); 30. Ulaga 83,0 (89); 56. P. Kopač 74,0 (84); 58. Lotrič 73,5 (84); 65. Štirn 72,5 (82); 87. Zupan 60,5 (75).

Druga serija: 1. Weissflog 112,5 (105); 2. Nykaenen 112,0 (108); 3. Bokloev 111,0

(109); 4. Nikkola 109,0 (105,5); 5. Vettori 108,0 (103,5) in Laakkonen 108,0 (103); 7. Haim 107,5 (102,5); 8. Thoma 107,0 (104,5); 9. Puikkonen 106,5 (104); 10. Fidjestoel 105,0 (103); 11. Kjoerum 104,0 (101); 12. Hunger (NDR) 101,5 (100,5); 13. Klauser (ZRN) 101,0 (99); 14. Eidhammer (Nor.) 100,5 (99); 15. Tepeš 100,0 (100); 19. J. Debelak 96,5 (96); 26. M. Debelak 91,5 (95); 34. Ulaga 89,0 (94,5).

Turneja Intersport - po treh tekmovaljih: 1. Weissflog 637,5; 2. Nykaenen 636,3; 3. Laakkonen 633,0; 4. Thoma 623,0; 5. Bokloev 618,0; 6. Kjörum 616,5; 7. Vettori 611,0; 8. Heumann 603,0; 9. Klauser 592,5; 10. Holland 584,0; 11. Puikkonen 578,0; 12. Fidjestoel 577,0; 13. Tepeš 570,0; 14. Ulaga 568,0; 15. Stranner (Avs.) 567,0; 25. J. Debelak 554,0; 36. M. Debelak 547,5; 38. Zupan 462,0; 45. Lotrič 442,5; 55. Štirn 343,0; 57. P. Kopač 339,5.

Svetovni pokal - posamezniki: 1. Thoma 120; 2. Bokloev 115; 3. Nykaenen 105; 4. Laakkonen 104; 5. Vettori 77; 6. Heumann (ZRN) 63; 7. Weissflog in Opas po 47; 9. Puikkonen in Nikkola (oba Fin.) po 44; 20. M. Debelak 20; 23. J. Debelak 16; 26. Zupan 13; 34. Tepeš 6; 39. Ulaga in Lotrič po 3 točke.

Ekipe: 1. Finska 335; 2. ZRN 242; 3. Norveška 167; 4. Avstrija 126; 5. Švedska 117; 6. ČSSR 82; 7. Jugoslavija 61; 8. NDR 47; 9. Italija 24; 10. ZDA 18; 11. Švica 12; 12. Japonska 10; 13. Poljska 9; 14. Francija in SZ po 2 točki.

OTO GIACOMELLI

Nogomet: prve četrtfinalne tekme italijanskega pokala

Predvidene zmage domačinov

Prve tekme četrtine finala italijanskega nogometnega pokala so dale povsem pričakovane in tudi dokaj obilne številčne rezultate.

V celoti se je ovrednotila prednost domačega igrišča, glede na sestavo parov pa je najbolj pomemben uspeh dosegla Sampdoria, ki je odpravila Fiorentino s 3:0. Enak rezultat je zabeležil tudi Napoli proti šibkejšemu Ascoliju. Le malo manj učinkovita je bila Atalanta, medtem ko se je morala Verona napotiti proti Pisi.

Sampdoria je naletela na moštvo brez konkretnih idej. Boškovci varovali so se verjetno zavedali, da imajo v pokalnem turnirju edine možnosti uveljavitve, potem ko se je v državnem prvenstvu njihova ostrina že znatno skrhala. Gole so dosegli »eliteni«² igralci genovskega moštva Mancini (v 14. min.), Cerezo (v 25. min.) in Vialli (v 79. min.). Poraz Fiorentine in nezanesljivost moštva sta poslabšala položaj trenerja Erikssona, ki bi se utegnil znajti ob nekaj prvenstvenih neuspehih v neprijetnem položaju.

Zmaga Napolija proti Ascoliju je bila v bistvu trening. Dejstvo, da so

domačini imeli na razpolago kar 20 kotov dokazuje, da so bili v veliki tereški premoči. Kljub temu se je začel rezultat oblikovati komaj v drugem polčasu. Gole so namreč dosegli v 50. min. Corradini, v 52. Neri in v 71. Carera. V zadnji minuti je imel Ascoli možnost, da zmanjša rezultat z enajstmetrovke, nespredit strel Benettija pa je vratar Giuliani prestregel. V drugem polčasu je namesto De Napolija igral Maradona. Prav njegovim pobudam pripisujejo zaslugo za visoko zmago.

Atalante je dosegla zmago proti Laziu v dokaj živčni tekmi, v kateri je sodnik Pezzella kar štirikrat pokazal rumeni karton. Ob temu si je Seriola med akcijo v kateri je v 58. min. dosegel za Atalanto prvi gol tudi resneje poškodoval ramo. Drugi gol je iz 11-metrovke v 75. min. dosegel Evair.

Slabokrven položaj Verone na prvenstveni lestvici je potrdila tudi pokalna tekma s Piso. Moštvo iz Toskane je očitno stremelo po neodločenem izidu in zelo ostro branilo svoja vrata. Caniggia dejansko ni prišel do bese-

de, ob tem pa branilci Pise niso posebno skrbeli za spoštovanje pravilnika. Gole so dosegli Terraciano (Verona) v 13. min., Severeys (Pisa) v 29. in končno Marangon (Verona) v 69. min.

Izidi četrtine finala

Napoli - Ascoli 3:0 (0:0); Sampdoria - Fiorentina 3:0 (2:0); Atalanta - Lazio 2:0 (0:0); Verona - Pisa 2:1 (1:1).

Povratne tekme bodo na sporedu 25. januarja.

Nogomet: disciplinski ukrepi Joziću dve koli

MILAN — Disciplinska komisija je v zvezi z nedeljskimi prvenstvenimi srečanja za dve koli izključila Grecuccija (Lazio), Jozića (Cesena) in Soldaja (Verona). Eno kolo bodo počivali: Calcaterra (Cesena), Dezotti (Lazio), Enzo (Lecce) in Lucarelli (Pisa).

V B-ligi so bili za dve koli izključeni trije igralci, za eno pa kar dvanajst. Med temi je tudi Lucci (Udinese).

V C-1 ligi je bil Dussoni (Triestina) izključen za eno kolo. Cerone in Lenarduzzi sta prejela strog opomin.

Smučanje: živahen »weekend«

Dva smuka v Laaxu

LAAX — Beli cirkus je pripravljen za nove predstave in konec tedna bo nadvse razgiban.

V švicarskem zimskošportnem središču bodo v petek in soboto izvedli dva smuka, v nedeljo pa bo na vrsti superveleslalom. Razpored tekmovalj izgleda ugoden za Pirmina Zurbriggnu, ki ima stvarne možnosti, da si nabere dodatno prednost nad Tombo, ki bi moral biti slej ko prej njegov najresnejši nasprotnik za zmago v SP.

Včeraj so smučarji izvedli dva poskusna spusta in Zurbriggen je oba krat dosegel najboljši čas. Prvič s časom 1'51"95, drugič pa s 1'51"87.

Švicarji so bili nasploh nezadružni. Njihovi odlični časi pa dajejo slutiti, da so hoteli dobrobra preizkusiti smuči in maže, kjer so v dosedanjih preizkušnjah že nekajkrat zatajili. Na domači progi ostajajo prvi favoriti, češko pa je verjeti, da bo njihova premoč popolna.

Nogomet: italijanski pokal za amaterje

Z gladko zmago proti Imoli Pro Gorizia v finalnem delu

PRO GORIZIA - IMOLA 2:0 (1:0)
STRELEC: Trevisan v 35. in 74. min. PRO GORIZIA: Fabro, Candutti, Giacomini, Cotterle, Marassi, Candoni, Della Valentina, Calvani, Romano (Stacul), Gon (Lazzara), Trevisan.

IMOLA: Camurani, Ardizzon, Pavana, Budelazzi, Metalli, Casotti, Pallanch, Paganelli, Del Monte, Trosce, Di Donato.

SODNIK: Stevanato iz Mester. GLEDALCEV: 500. IZKLJUČENI: Giacomini, Metalli in Stacul.

Z zadetkoma Trevisana, ki je bil ob Calvaniju najboljši na igrišču, si je Pro Gorizia zagotovila vstop v finalni del italijanskega pokala za amaterje in s tem možnost, da lahko sodeluje na mednarodnem turnirju.

Srečanje na Rojcah je bilo enosmerno, saj so domači že od vsega začetka zagospodarili na igrišču in ustvarili

več priložnosti za zadetek. Najlepši sta ju v uvodnih minutah napravila Candoni in Giacomini. Prvi zadetek je Pro Gorizia dosegla po zaslugi Trevisana, ki je spretno izkoristil predložek Calvanija. Na žalost pa je nekaj minut kasneje sodnik izključil Giacomina, ki je s komolcem udaril igralca Imole.

Številčno podrejeni položaj je Gorijane precej težil v drugem polčasu, ko je bil za napredovanje potreben še drugi zadetek. V primeru zmage z golom prednosti bi namreč za vstop v finalni del odločal zreb med Pro Gorizio in San Donajem.

Ko je vse kazalo, da se bo srečanje zaključilo ob izidu 1:0 za domače, je Trevisan, po podaji s prostega strela, z glavo ukanil nasprotnega vratarja in zagotovil ekipi mesto med najboljšimi v italijanskem pokalu. (pr)

Odbojka: zaključek mednarodnega turnirja v Trstu

Zasluženo slavje Sisleya iz Trevisa

TRST — Odbojkarji Sisleya iz Trevisa so povsem zasluženo zmagali na mednarodnem turnirju za lovoriko »S. Giustovolley 1989«, potem ko so v sklepnem srečanju premagali Petrarco iz Padove s 3:2 (15:17, 12:15, 15:11, 15:9, 15:12). Finalna tekma je bila prava odbojarska poslastica, kakršnih v Trstu že dolgo nismo videli. To je bil namreč pravi italijanski prvoliški derbi. Prvi lanski prvenstveni obračun med tema dvema ekipama se je končal s prepričljivo zmago novince Petrarce samo po treh nizih. To pot ni bilo tako. Varovanci trenerja Prandija so dokaj dobro pričeli, saj so prvi niz izbojevali na razliko, v drugem pa so se morali pošteno potruditi, preden so izbojevali petnasto točko, pa čeprav so imeli kar precejšnjo prednost.

Zagrizeni odbojkarji na čelu z neprekosljivim tehničarkem Kim Ho Chulom so odvzeli nasprotniku nič manj kot osemnajst set-žog in spotoma izbojevali presenetljivo visoko število točk, preden se je niz končal. Od tega trenutka naprej, ko je namreč vodila Petrarca z 2:0, je prišlo v nadaljevanju do preobrata, saj je postala igra šesterke iz Trevisa vse bolj zanesljiva in učinkovita.

Ob dejstvu, da so bili precej veliko bolj zanesljivi, so se napadalcii Sisleya pod odlično taktirko korejskega podajaja

razigrali ter spravili nasprotnika v težave. Po izenačenju v setih je bil na vrsti odločilni peti niz, ki je bil zaradi novega pravila tie-breaka prava »loterija«. Potem, ko so kasnejši zmagovalci povedli s 3:0, jih odlični nasprotniki niso mogli več ne dohiteti. Priigrana prednost se je vedno sukala okoli treh točk, kolikor jih je bilo tudi ob zadnjem sodnikovem žvižgu.

V malem finalu pa je Conad iz Ravene povsem zasluženo premagal Krajinometal iz Bihača s 3:0 (15:5, 15:5, 15:5). To pot so jugoslovanski odbojkarji zaigrali nekoliko slabše kot v prvem nastopu v tržaški športni palači s Petrarco iz Padove. Obenem pa so potrdili, da so bili nekoliko slabši nasprotnik na tem zanimivem in kakovostnem tržaškem turnirju.

Kotalkanje: tudi Kokorovec v Rimu na »Pattini d'oro«

RIM — Tudi Poletov kotalkar Samo Kokorovec se udeležuje športno - dobrodelne manifestacije »Pattini d'oro«, ki ga te dni v Rimu prireja italijanska hokejska federacija pod pokroviteljstvom italijanske federacije darovalcev organov AIDO. Manifestacija je ekshibicijskega značaja.

Rally Pariz - Dakar: včeraj dan počitka

Še pet tisoč kilometrov po afriških puščavah

AGADEZ — Karavana je včeraj počivala in večinoma nabirala moči za nadaljnjih 9 etap. Doslej so piloti premagali približno 4500 km, do cilja v senegalski prestolnici pa jih manjka še 5198 km po optimalni trasi. Od preostalih kilometrov bodo imeli piloti na voljo kar 3500 »posebnih«² kilometrov, takih, ki bodo lahko spreminjali lestvico. Ostali bodo prevoženi z manjšo vnemo, ker bodo predstavljali le preseljevanja iz kraja v kraj.

Današnja etapa od Agadeza do kraja Tahoua bo v celoti dolga 541 km, hitrostne vožnje pa bo za 325 km od Assourasa do Tabaredeneja. Ob pomanjkanju učinkovite organizacije se z nepotostjo pričakuje nedeljsko etapo, ki se bo zaključila v legendarnem mestu Timbuktu in bo merila celih 611 km, vseh hitrostnih. Današnja dirka bo vodila karavano preko številnih vasi in prireditelji so vsem udeležencem priporočili previdnost, da bi ne prišlo do nesreč, ki bi prizadele prebivalstvo.

Med motociklisti bo Italijan Picco startal s prednostjo slabih 10 minut, zaradi številnih okvar na njegovem vozilu pa je njegov tabor precej zaskrbljen.

Na sliki (AP): Franco Picco izpostavljen zanimanju Tuaregov po etapi, ki se je zaključila v Agadezu.

Previdnost je na rallyju nujna

Puščava je...

Klasična slika puščave navaja k misli, da se v njej nič ne giblje in spreminja. Ob temu so najpogostejše slike, ki prikazujejo puščavo kot morje peščenih valov.

Oba pojma sta precej zgrešena. Glede na možnost poti skozi puščavo se slika v njej zaradi vetrov spreminja s precejšnjo hitrostjo, peščene sipine pa predstavljajo le kakih 10 do 15% puščavskih predelov. V Sahari so peščena morja pretežno v jugovzhodni Libiji in Mavretaniji. Peščene sipine pa so v manjšem obsegu prisotne tudi v predelih s pretežno različnimi lastnostmi.

Saharske predele ločimo v: serir - popolnoma ravninska tla posuta s peskom na trdi podlagi. Vožnja po njih navadno ni lahka, zelo nadležen pa je prah; erg - peščeni valovi iz drobnega peska. Vožnja mora biti glede na višino in strmino sipin silno previdna. Položni vzpetini na eni strani lahko sledi ostra strmina na drugi.

Neverno je tudi pogrezanje v pesek; hummada - ravninska trda tla posuta z večjimi ali manjšimi kamni. Prav po velikosti kamnov si mora voznik po njih iskati pot. Saharsko sliko dopolnjujejo še kamnite ploščadi, kamniti stebri, uadiji (struge); gorkse verige, slanice (šot) in predeli s pritlikavim grmičevjem.

S primerno opremo in previdnostjo je vožnja po Sahari mogoča. Ob vsakoletnem rallyju Pariz - Dakar pa se tako udeleženci kot organizatorji na varnostne ukrepe navadno poživljajo.

Silno pogosti so naprimer padci motociklistov, ki peščene sipine »napadejo«² z veliko brzino in ko na vrhu spoznajo, da je spust zelo strm instinktivno pritisnejo na zavore, medtem ko prava tehnika zahteva pospešek, ki zadnji del vozila privleče k tlom. Padec naprej je pri nenadnem zaviranju v takih primerih skoraj neizbežen.

Posebno na območjih »serirja«² se v Sahari prej ali slej naleti na sledove vozil, ki smer prečkajo. V teh sledovih bo eden skoraj zanesljivo globlji. Brezskrbno prečkanje take sledi utegne imeti zaradi jarka, ki je v opoldanskih urah ob pomanjkanju senc skrit, hude posledice za prednji del vozila. Križajoče sledi je treba zato prečkati počasi in ne pravokotno. V primeru peščenega viharja se mora vozilo v puščavi ustaviti. To velja tudi ko se spozna, da je pravilna smer izgubljena.

Med tem rallyjem so res na razpolago tudi letala za iskanje izgubljenih, normalna vožnja pa terja redno vodenje dnevnika, v katerega si voznik zapisuje dolžino prevožene poti in s pomočjo kompasa tudi smer. Ko spozna, da je pot res izgubljena, je najboljšje »zdravilo«² postanek in premislek. Če ni drugačnih rešitev bo na podlagi skrbno vodenega dnevnika možen povratek do točke, iz katere bo nadaljevanje poti lahko spet varno. Nedopustno je, da se v primeru običanja zapusti vozilo. Iz letala bo vozilo dovolj vidno, človek pa bi utegnil ostati posebno v »hammadi«² neopazen.

Potencialne nevarnosti prihajajo tudi od živali. V poštev pridejo škorpioni in pajki. V spalne vreče se lahko vrinejo tudi razni zajedalci. Izredno strupeni in tudi plašni modrasi se pred trušcem rallyjske karavane zanesljivo umaknejo...

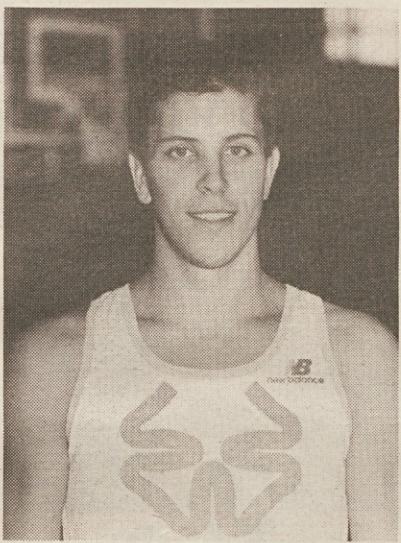
BRUNO KRŽMAN

B. Tanjević o dosedanjih dosežkih Stefanela

»Do play-offa je pot še dolga«

Za prvenstvo B-1 lige manjka še kolo do konca prvega dela. Tržaški Stefanel je v prvih štirinajstih tekmah povsem upravičil vlogo favorita, saj je kar 12-krat zmagal in le dvakrat klonil v gosteh, proti Montegranaru in Rose-tu, na igriščih, ki sta znani po "vroči" publiki, ki je tudi zelo blizu igrišča. Mladi tržaški košarkarji so verjetno to precej občutili, saj so na primer zmagali na tujem proti močnejšim nasprotnikom, kot sta Siena, Sassari in verjetno tudi Mestre. Sicer pa so se mladi Tanjevićevi varovanci v primerjavi z lansko ekipo izkazali zaradi svoje zagrizenosti in volje do dela. Mnenja smo, da sta se tokrat trener in ekipa popolnoma ujela.

Trenutno je ekipa na pripravi v Repnu, kjer prebiva v hotelu Križman, trenira pa v repenski telovadnici oziroma, za kondicijsko pripravo po okoliških gozdovih, pod strokovnim vodstvom Duška Švaba. Prav njega smo prvega srečali po treningu. Povedal nam je naslednje: »Ekipa se počuti dobro, nekateri igralci so preboleli lažjo obliko gripe. Sedaj pa so vsi zdravi. Telesno pripravo vodim trikrat tedensko po dve uri, namen teh treningov pa je obdržati kondicijo. Okrog velike noči, konec marca, pa bomo šli spet na podobne priprave na Nevegal.«

»Takšne priprave so za igralce zelo koristne,« je pristavil Bogdan Tanjević, »saj jih drugačno okolje in način dela razvedrta in jim data novega zagona in večjo voljo do igranja. Poleg tega služijo zato, da fantje obdržijo dobro kondicijo. V zadnjih tekmah je nekoliko prišla na dan utrujenost, kar pa je povsem normalno po petih me-

secih dela in nastopov. Seveda ne zanemarjamo tehničnih priprav, ker skušamo doseči to, da se bodo igralci "zabavali" tudi v obrambi in ne le v napadu.«

Čeprav bo prvenstvo še dolgo, smo Tanjevića vprašali še, katere nasprotnike bi najrajši ne srečal v končnici prvenstva. Osebnost smo sestavili to lestvico "najbolj neugodnih ekip": 1. Sassari, 2. Modena, 3. Imola, 4. Siena, 5. Varese, če se seveda omejimo le na favorite in ekipe, ki so trenutno na prvih pozicijah. No, Tanjević je ponovno presenetil, saj je izjavil naslednje: »Ne, najrajši bi ne srečal ekipe iz Vareseja; to je ekipa, ki ima poseben slog igre, vsi igralci so telesno zelo dobro nadarjeni, v obrambi pa izvaja za nas neugodno cono ali "match-up" obrambo. Od ostalih navedenih ekip menim, da ima najboljši organik Modena, najboljšo igro pa Sassari. Vsekakor moramo sedaj misliti predvsem na to, da obdržimo prvo mesto, saj je do "play-offa" še dolga pot.«

Zaenkrat je ekipa dosegla vsaj en pomemben cilj: spravo s publiko, ki je bila v minulih treh sezonah marsikdaj razočarana. Letos pa le kaže na bolje, saj ni doslej Stefanel zatajil v nobeni pomembni tekmi. MARKO OBLAK

Nastopata tudi Sloga in Soča Čerimpex

Odbojka: under 16 moški letos deželnega značaja

15. januarja se bo začelo tudi moško mladinsko odbojgarsko prvenstvo za igralce do šestnajstega leta starosti. Prvenstvo predstavlja letos pravo novost v primerjavi s prejšnjimi sezonami, saj je deželnega značaja. Za tako obliko prvenstva se je odločil deželni odbor FIPAV spriču dejstva, da se na pokrajinska prvenstva običajno vpiše premalo ekip in tako mladi odbojkarji praktično nimajo možnosti, da odigrajo pravo prvenstvo. Ta oblika predstavlja za društva seveda nemajhen organizacijski predvsem pa finančni napor, društva pa žal niso razumela pravega pomena takega tekmovanja. V vsej deželi se je vpisalo le osem ekip, glavni razlog za tako skromno število pa navajajo vodstva društev s tem, da tako prvenstvo preveč stane. Vendar pa je povsem jasno, da brez investicij na mladinskem področju tudi v članskem ne more biti zadovoljivih rezultatov.

Prijavljenih ekip je torej osem. S Tržaškega so to: Dopolavoro Ferroviario, Inter, Pallavolo Trieste in Sloga, ACLI Ronke in Soča Čerimpex iz goriške pokrajine, videnski VBU in predstavnik Pordenona Volley Ball Maniago.

Slogaši bodo nastopili z res mlado ekipo, saj so samo štirje igralci letnika 73, pet jih je letnika 74 in dva letnika 75. Že od jeseni resno trenirajo pod vodstvom profesorja Franka Drasiča, katerega smo povprašali za mnenje o novi formuli prvenstva: »S tako obliko se popolnoma strinjam, saj si mladi igralci samo z rednim igranjem v daljšem prvenstvu pridobijo pravi občutek do igranja in prave tekmovalne izkušnje, katerih doslej v tako skromnih mladinskih pokrajinskih prvenstvih res niso mogli imeti. Prvenstvo bo trajalo do konca aprila in tako bodo vsi igralci, ki dalj časa trenirajo, lahko prišli na svoj račun.«

Kaj pa cilji v prvenstvu? »Naš poglavitni cilj je vsekakor ta, da fantje čim več igrajo. Mislim pa, da so ekipe iz ostalih pokrajin boljše od naše, za nas pa upam, da bomo najboljši v Trstu.«

Naj ob koncu še povemo, da bo pokrajinski prvak za Trst in Gorico ekipa, ki bo na končni lestvici bolje uvrščena. Pokrajinski prvak Vidma in Pordenona pa sta seveda že avtomatično VBU oziroma Volley Ball Maniago. (Inka)

ob robu naših nogometnih igrišč

Kriza ekipe Mladosti ima globlje korenine

Dušan Uranič

Novoletni premor je čas prvih obračunov tudi v nogometnem svetu. Prvenstva se bližajo h koncu prve polovice in rezultati kažejo, ali so bili načrti uresničeni, preseženi ali pod pričakovanji.

Položaj doberdobske Mladosti očitno ni najbolj razveseljiv, saj je ekipa po ugodnem startu zašla v popolno krizo, ki je ekipo potisnila na rep lestvice. Težave pri kraški enajsterici so se sicer začele še pred začetkom prvenstva, ko je bilo celo v dvomu, ali bo ekipa sploh nastopila v prvenstvu. Takrat so odprta vprašanja zadevala predvsem društveno organizacijo, sedaj pa so prešla na samo ekipo.

Najbolj viden rezultat nastalega stanja je prav gotovo zamenjava trenerja. Dosedanjšega Dušana Uraniča je namreč nasledil Enio Barbana, ki je pri Mladosti že igral in tudi treniral. Do zamenjave trenerja ni prišlo, kot običajno, z odločitvijo vodstva, saj je to izreklo Uraniču vso zaupanje. Sam trener pa je po tekmi z Romano sklenil, da prepusti mesto drugemu in to z željo, da bi delno prispeval k izboljšanju nastalega položaja.

»Dovolj sem kritičen do samega sebe«, nam je v telefonskem pogovoru povedal Dušan Uranič, ko smo ga vprašali za razloge, ki so botrovali njegovi odločitvi. »Povedati moram, da sem trenersko mesto pri Mladosti sprejel z željo, da bi se med prvenstvom izkazal. Doberdobsko nogometno stvarnost poznam namreč dovolj dobro in prepričan sem bil, da s kakovostnim igriškim kadrom, ki ga imamo, bomo dosegli dobre rezultate. V začetku je tudi tako kazalo, čeprav moram reči, da nismo predvajali igre, ki sem si jo želel. Ponoviti sem namreč hotel sistem igranja izpred nekaj let, ko smo vsakemu nasprotniku vsiljevali našo igro in s tem dosegali zavirljive rezultate.«

Pomanjkanje igre je kaj kmalu pokazalo, da ne bomo kos ostalim ekipam, predvsem tistim, ki se potegujejo za napredovanje. Črna serija nastopov, ki se je začela v novembru, je le posledica nastalega položaja. Kje so razlogi za to? Osebnost moram reči, da nimam v roki recepta, s katerim bi odpravil vse slabosti Mladosti. Eno pa drži. Povsem sem ostal razočaran nad nekaterimi igralci, na katerih bi mora-

la sloneti igra naše postave. Od njih sem pričakoval veliko več, dali pa so najmanj. In ne samo to. Obisk na treningih ni bil nikoli polnoštevilčen, tako da nisem mogel v celoti uresničiti tega, kar sem načrtoval.

Zaradi navedenega so izostali pogoji, zaradi katerih bi lahko še nadaljeval z vodenjem ekipe. Cilji, ki sem si jih zastavil, so bili neizvedljivi, zato sem sklenil, da prepustim mesto drugemu in to z željo, da bi zamenjava prispevala k izboljšanju položaja.«

Pri odbornikih Mladosti smo izvedeli, da boste odslej skrbel za mladinski sektor. Je tako?

»Dokončnega dogovora še ni, saj so mladinska prvenstva že stekla in je zato težko sredi sezone posegati v delo drugih. Osebnost bi si želel ostati pri kraškem društvu in skrbeti za mlade nogometaše ter prispevati, da bi tudi pri doberdobski Mladosti ustanovili neke vrste nogometne šole.«

Po tem kar poznam, je potreba po takem načinu dela povsem utemeljena in rekel bi celo nujna. Mladi, ki se približajo temu športu, so namreč preveč prepuščeni samim sebi, da bi se lahko razvili v dobre nogometaše. Naravne predispozicije za to panogo niso zadostna garancija, da bo fant zrastel v dobrega nogometaša. Potrebno je še marsikaj drugega, kar mladi dobijo le v primerno ustvarjenem nogometnem okolju. Že od mladih nog je treba učiti osnovne veščine nogometa, predvsem pa se je treba posvetiti taktiki. Primeren položaj na igrišču, takojšnja zamenjava vloge v primeru potrebe, skupinski premiki in napadu ali obrambi. Brez tega si ne morem predstavljati sodobnega nogometa.

Da se to lahko uresniči pa je potrebno, da ob trenerjih deluje organizirano društvo s primernimi sredstvi, da nastavljene načrte tudi uresniči. In tu se odpira druga vrsta vprašanj, ki jih dobro poznam in se tudi zavedam, da so zelo težko odpravljiva. Za dobre uspehe pa kompromisnih rešitev ni.«

K temu kar je povedal bivši trener Mladosti, bi dodali še drugo vprašanje, ki pesti naš nogometni svet. Gre za kakovost samega tehničnega kadra. Minili so namreč časi, ko sta za vodjenje ekipe zadostovala le dobra volja in navdušenje. Tudi nogomet potrebuje veliko znanja in strokovnosti. Zato ni odveč, če bi se v okviru danih sredin poskrbelo tudi za pripravo primernih kadrov za naše nogometne ekipe, predvsem mladinske, ki so včasih prepuščene neprimernim športnim pedagogom. Združevanje ekip pomeni tudi združevanje moči za kakovostno in tehnično rast.

RUDI PAVŠIČ

obvestila

SPDT obvešča, da bo zaradi pomanjkanja snega v nedeljo, 8. januarja, odpadel izlet in tečaj v Ravasclettu.

ŠD BREG organizira smučarske izlete 15., 22. in 29. 1. ter 12. 2. 1989 v Sappado. Vpisovanje v telovadnici v Dolini v ponedeljek, 9., in torek, 10. januarja, od 20. do 21. ure.

SK DEVIN obvešča, da je zaradi pomanjkanja snega odpovedan smučarski izlet v nedeljo, 8. t. m.

V zaostali tekmi 8. kola košarkarske D lige

Bor Radenska drevi v Pordenonu

Borov veteran Klobas se poteguje za žogo med domačo tekmo z ekipo Miane

naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje

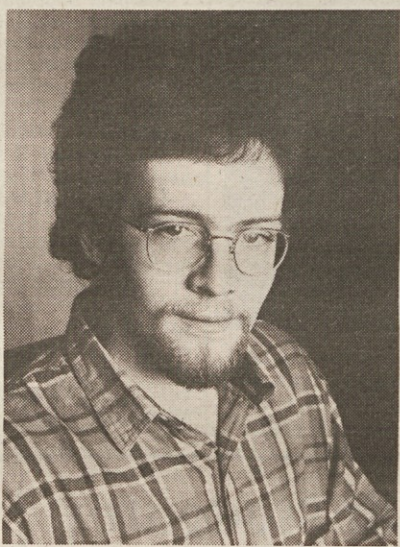
Ob začetku smučarske sezone SPDT

Tečaji, tekmovanja in vrsta pobud

S prihodom novega leta se tudi aktivno začena smučarska sezona SPDT. Tečaj, ki bi sicer moral startati to nedeljo, je preložen na naslednjo zaradi pomanjkanja snega, tako da se bo odvijal v Ravasclettu oz. na Zoncolanu od 15. t. m. do 5. februarja (skupno štiri nedelje, kamor se bodo podali z avtobusi), namenjem pa je vsem. Da bi zvedeli kaj več o teh tečajih, predvsem pa o smučarski sezoni pri SPDT, smo se obrnili do načelnika smučarskega odseka pri tem društvu Devana Cesarja, ki vodi ta odsek za drugo leto zaporedoma, ko je nadomestil Pavla Fachina. Pogovor je potekal takole:

Tečaji so pri SPDT, pa tudi pri ostalih zamejskih društvih, ki gojijo smučanje, eno od vodilnih dejavnosti. Kako bo kaj letos?

»Tako mi kot tudi ostali imamo, kot je pravzaprav že tradicija, na začetku letošnjih tečajev težave s snegom. Kot vedno se bomo tudi tokrat posvetili vsem tistim, ki se želijo naučiti smučanja, pač tako mlajšim kot tudi starejšim, tudi letos pa smo pripravili nekaj novosti. Vsi udeleženci avtobusnih izletov se bodo takoj ob prihodu na smučišča segrevali pod vodstvom

Devan Cesar

naših smučarskih vaditeljev Roberta Devetaka in Patrizie Magnani, nato pa se bodo porazdelili po tečajih. Za otroke bo tudi preskrbljeno, saj bodo pod nadzorstvom naših učiteljev, žal pa je odpadel tečaj turnega smučanja, ker je bilo premalo vpisanih. Vsekakor se vpisovanje na tečaj še nadaljuje in sicer kar telefonsko pri meni (tel. 911433).«

Kakšno delovanje ima odsek, poleg seveda organiziranja smučarskih tečajev?

»Poleg vzgojnega, imamo še tekmovalne namene. Zelo smo angažirani pri zamejski medsmučarski tekmovalni skupini MZSTE, katere mladi smučarji, ki se trenutno nahajajo na nekajdnevni treningih v Kranjski gori, bodo tekmovali praktično vsako nedeljo. Poleg tega se bodo naši smučarji udeležili vseh treh zamejskih smučarskih tekmovanj. Prvo bo na Kobli 12. februarja, in sicer Pokal bratstva treh dežel, ki ga prireja SK Devin in smučarski klub Snežnik iz Ilirske Bistrice, dva tedna kasneje bodo v Ravasclettu tradicionalne Zimske športne igre v organizaciji SPDT, 2. aprila pa se bo smučarska zamejska tekmovalna sezona zaključila z zamejskim prvenstvom za pokal ZŠSDI, ki ga bo tokrat priredil SK Devin.«

Vsekakor je program zelo pester, saj se bodo naši tekmovalci še udeležili tekmovanja FISU, tržaškega prvenstva in še kakih drugih tekem. Poleg tega bomo še priredili, če bo seveda dovolj povpraševanja, smučarske izlete in še drugo.

Ob koncu bi torej dodal, da bo naša sezona zanimiva in pestra, za to pa bi se zahvalil tudi vsem ostalim, ki mi pomagajo pri vsakodnevnem delu pri odseku. Vsekakor pa potrebujemo novih sil, pa tudi idej, saj se mora še tako uspešno delovanje obnavljati, če hoče da mu je zagotovljena ne samo kvantiteta, temveč predvsem kvaliteta rast. (dj)

primorski dnevnik

PREDNAROČNINA ZA LETO 1989

Celoletna 125.000 lir
Mesečna 16.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 125.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1989. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 192.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno male oglase in čestitke.

□ Naročnino lahko poravnate:
— na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
— pri raznašalcih časopisa
— preko pošte na t/rn ZTT št. 13512348
— in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 1.200 - din, naročnina za zabeleženec mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojeenci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne povzra.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sozolja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

5. januarja 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Donat Cattinovo odprto pismo o aidsu povzročilo val polemik Bolezen stoletja v nejasni brošuri italijanskega ministra za zdravstvo

RIM — Brošura o aidsu v obliki odprtega pisma, ki ga je minister za zdravstvo Donat Cattin naslovil vsem italijanskim družinskim očetom (da, prav ste prebrali, samo njim), je povzročila niz ogorčenih reakcij. Kaže, da je minister Donat Cattin naročen na vse mogoče polemike, saj ne izda odloka, ne sprejme ukrepa, ne da bi kopica ljudi navalila nanj z največkrat popolnoma upravičenimi kritikami.

Tokrat se je Donat Cattin lotil vprašanja aidsa. Družinskim očetom je naslovil pismo, iz katerega naj bi Italija moškega spola in z družino na grbi spoznala, kaj je bolezen stoletja in kako se je lahko brani. Minister Donat Cattin je menda v pismu poudaril, da je najboljša zdraviljenje seveda pre-

ventiva, zato toplo svetuje družinskim očetom, naj spolno občujejo izključno s soprogo, v duhu terapevtske zvestobe. Donat Cattin se je izognil tudi razlagi pravilne uporabe kondoma, kar bi najbrž le pomagalo kakšnemu najstniku iz neprijetne zagate, ko se prvič znajde z gumijastim obročem v rokah. Minister se je raje spustil v filozofsko razglabljanje o slabih spolnih navadah Italijanov in o nujnosti, da se na pragu enainvajsetega stoletja sprijaznimo z vzdržnostjo.

Italijanski zdravnik Ferdinando Aiuti, ki se je že večkrat javno sprikal z ministrom Donat Cattinom, je analiziral vse točke brošure in tako dognal, da je v odprtem pismu nič koliko napak, pa ne samo zdravniškega značaja.

Človeku, ki je napisal tekst je Dantejev jezik očitno tuj, saj je zgrešil nekaj časov, zamenjal besede in se celo spustil v netočnosti kot so »igle za drogo«, namesto »igle, s katerimi si je kdo vbrizgal drogo«. Saj vendar niso čisto vse igle nevarne! Pisec ima težave tudi s tujimi jeziki, tako da je »toilette«, mišljeno kopalnica in ne stranišče, postala kar »toilette«, pa si družinski oče pomagaj, kot veš in znaš.

Napak je kajpak še in še. V slehernem poglavju so zasledili kako netočnost, zato so nekateri ugotovili, da se res ne smemo čuditi, če na zeleni telefon kličejo tudi osemdesetletni starčki, ki so se že nekaj let odpovedali spolnemu občevanju in se najbrž ne drogirajo, so pa bili pri brivcu ...

Vladno glasilo Izvestija z zahodno reklamno prilogo

MOSKVA — Bralci dnevnika Izvestija so bili v torek nemalo presenečeni, ko so opazili, da je časopis izšel v zelenem tisku, še bolj pa jih je presenetil uvodnik. V njem urednik piše, da bo odslej mogoče v Izvestijah oglašati vsak torek v posebni prilogi, ki obsega dve strani. V prvi komercialni prilogi pa so objavljene predvsem nemške, francoske in ameriške reklame v slogu, kakršnega so zahodni bralci že krepko naveličani. Uvodnik med drugim pojasnjuje, da se bodo oglašila nanašala samo na blago, ki ga je mogoče dobiti tudi v SZ. Ena stran oglasov v Izvestijah stane 50 tisoč dolarjev.

V prvi reklamni prilogi so se Sovjeti tako lahko seznanili s kakovostjo nemške tehnologije, francoskih parfumov in sortnih vin. Slednja reklama je že vzbudila precej nejevolje, saj je v odločnem nasprotju s kampanjo proti alkoholizmu, ki jo vodi Gorbačov. Neki ameriški novinar pa je o reklamni prilogi dejal, da je izpadla kot krik med zbrano molitvijo v cerkvi.

Ugriz morskega psa

Avstralski deskar Adam Maguire je očitno srečen fant, saj ga je napadel morski pes, ki je tudi odgriznil kos jadrane deske, a so mu priskočili na pomoč delfini, ki so spodili vodno zverino (Telefoto AP)

V bližini Milana karabinjerji zasegli 115 kilogramov heroína

MILAN — V predmestju Vareseja so karabinjerji ustavili turški tovornjak, v katerem so našli 115 kilogramov čistega heroína. Mamilo je vredno 115 milijard lir, če bi prišlo na trg, pa bi razpečevalci z njim zaslužili najmanj desetkrat večjo vsoto.

Turškemu tovornjaku so karabinjerji začeli slediti v trenutku, ko je preko mejnega prehoda pri Fernetičih pripeljal na italijansko ozemlje. Turška policija je v sodelovanju z enotami ameriške DEA namreč javila, da bo v teh dneh prispela v Italijo velika količina heroína. Uradni tovar velikega kamiona so predstavljale bale bombaža, ki so jih Turki raztovorili v neki tekstilni tovarni pri Bergamu. Kmalu nato so nadaljevali pot proti Milanu, pri tem pa so

izbirali le stranske poti. Možem postave je tako postalo jasno, da je tovornjak »pravil«. V bližini kraja Gallarate je turški tovornjak pričakal zasebni avtomobil, v trenutku ko bi morali Turki izročiti mamilo, pa so posegli karabinjerji.

Poleg voznika tovornjaka in njegovega spremljevalca so karabinjerji aretirali še dva druga turška državljana. Za enega, Nazima Kela, menijo, da je vodil operacijo, Halil Ozdemir pa je menda vzdrževal stike z italijanskimi razpečevalci. Avtomobilu, ki jih je čakal, pa je uspelo zbežati, saj je nad področjem vladala gosta megla. Preiskovalci so od aretiranih Turkov doslej izvedeli le, da je bil heroin namenjen severnoitalijanskemu trgu.

Hašiš in heroin financirata libanonsko državljansko vojno

RIM — Po mnenju izvedencev je Libanon med največjimi svetovnimi izvozniki hašiša, saj ga letno pridelajo 400 ton. V zadnjem obdobju pa so Libanonci poleg indijske konoplje začeli gojiti tudi opijev mak na območju Zahleja v dolini Bekaa pod hribom Hermel, tako da ne bi bili v celoti odvisni od uvoza surovega opija iz Sirije, Turčije, Iraka in Irana. V Libanonu iz surovega opija pridobivajo morij in heroin v prenosnih laboratorijih, ki stalno menjujejo svojo lokacijo.

Ta previdnost je navsezadnje odveč v državi, ki jo že 14 let pretresa državljanska vojna, saj ni nevarnosti, da bi kdo prekupčevalce in predelovalce kazensko preganjal. Pridelovanje, predelovanje in trgovina s hašišem in heroinom so navsezadnje edina finančno pozitivna postavka v libanonskem gospodarstvu. Izvedenci so prepričani, da del izkupičkov konča v blaginjah raznih libanonskih oboroženih skupin, kar jim omogoča, da

kljub težkemu gospodarskemu položaju nadaljujejo z državljansko vojno.

V Libanonu pa ostane le del dobička od trgovine z libanonskim mamilom. Kilogram heroína stane v Libanonu od 10 do 35 tisoč dolarjev (od 13 do 50 milijonov lir). Na evropskem trgu stane kilogram heroína od 46 do 70 tisoč dolarjev (od 60 do 90 milijonov lir), na ameriškem pa od 140 do 200 tisoč dolarjev za 85-odstotno čisti heroin.

Trgovine heroína in hašiša pa ne nadzorujejo samo Libanonci, s tem donosnim poslom se pečajo tudi sirski, ciprski, turški, egipčanski in tunizijski posredniki. Seveda ima tu svoje prste tudi sicilski in marsejska mafija.

Mamila potujejo iz Libanona v Saudsko Arabijo in v Združene arabske emirate, od tod pa v nedolžnih kontejnerjih pomešana in skrita med navadnim blagom v Evropo, ZDA in Kanado.

Tudi na Filipinih mrtvi v brodolomu

MANILA — V nekajdnevnem obdobju je prišlo do vrste tragedij na morju. Po brodolomih pri Riu de Janeiro in pri Guatemali, se je včeraj potopil potniški trajekt tudi pri otoku Tablas, kakih tristo kilometrov južno od Manile na Filipinih.

Na krovu trajekta je bilo menda 169 oseb. Iz morja so že potegnili 17 trupel, 45 oseb pa pogrešajo, kar pomeni, da bi bil lahko obračun žrtev še večji. Trajekt Jem je odplul iz пристanišča na otoku Toblas malo po 12 uri po krajevnem času. Potniki so bili namenjeni v Caticlan, plovba pa bi morala trajati približno 3 ure. Vzroki brodoloma niso še pojasnjeni, vendar kaže, da je bilo tudi v tem primeru na krovu odločno preveč potnikov in tovara.

Združenje italijanskih potovalnih agencij FIAVET je medtem sporočilo, da se njegove članice ne poslužujejo tako negotovih plovil, kot sta bili potniški ladjici, ki sta se potopili pri Riu v pri Guatemali. FIAVET tudi trdi, da morajo vse njegove članice obvezno preveriti, če so krajevna prevozna sredstva dovolj gotova in če so v skladu s predpisi ECTA, evropskega združenja turističnih agencij.

Stavka afriških študentov na kitajskih univerzah

PEKING — Več stotin afriških študentov Inštituta za jezike v Pekingu je včeraj začelo stavkati v znak protesta proti zadržanju oblasti, ki na kitajskih univerzah ustvarjajo »novi apartheid«. Temnopolti študenti so odločili, da ne bodo več prišli v predavalnice, dokler ne bo policija iz Nanjinga izpustila vseh sedem afriških študentov. Le-te je aretirala pred božičem, ko je v Nanjingu prišlo do hudih neredov med temnopoltimi in kitajskimi študenti.

Afriški študenti so tujim novinarjem povedali, da sploh ne zapustijo spalnic, saj jih na vsakem koraku čakajo Kitajci in jih pretepajo. Še zlasti napa-

dalni so postali, ko se je razširila vest, da je neki temnopolti študent zadnjo noč v letu napadel kitajsko študentko. Afriški študenti pa zatrjujejo, da je vest le pretveza, s katero Kitajci opravičujejo svoje početje. Poleg fizičnega obračunavanja pa kitajski študenti obtožujejo črnce, da so okuženi z aidsom in jim onemogočajo vsak stik z demokratičnejšimi skupinami.

Skoraj po vseh kitajskih univerzah se sovraštvo med domačimi in tujimi študenti vse bolj stopnjuje. Po 24. decembru je prišlo do nešteti obračunavanj, zaradi katerih je policija iz Nanjinga že preselila več študentov.

Turčija odpira osmanske arhive da bi izpodbila armenske obtožbe

ANKARA — Turška vlada bo odprla arhive osmanskega cesarstva, da bi ovrgla trditve, da so za časa prve svetovne vojne Turki v sistematičnem genocidu ubili več kot polmilion Armencev.

V intervjuju za istanbulski dnevnik Millivet je šef turške diplomacije Mesut Jilmaz napovedal, da bodo arhivi dostopni zgodovinarjem in raziskovalcem štiri mesece. To pa bo le malo pomagalo, saj arhivi niso urejeni, njihova ureditev bi namreč zahtevala najmanj deset let sistematičnega dela in ogromne stroške. Turčija bi sedaj rada izpodbila armenske trditve o sistematičnem genocidu nad Armini. V Ankari uradno priznavajo, da so islamski skrajneži in kurdske nacionalisti na svojo pest pobili le od 300 do 500 tisoč Armencev.

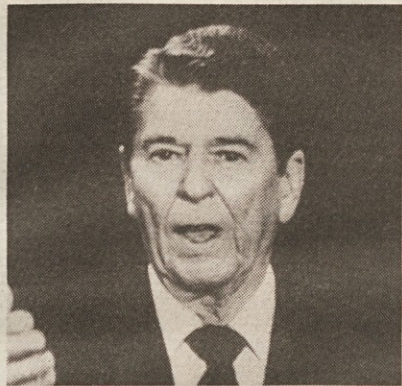
Ime nove lancie bo »dedra«

Gornji posnetek je prva uradna fotografija nove lancie, ki bo maja zamenjala dosedanje prismo. Krstili so jo »dedra« (kdove kaj pomeni) in bo na voljo s štirimi različnimi motorji, tremi bencinskimi, 1600, 1800 in 2000 kubikov (vsi trije z elektronskim vbrizgavanjem goriva) in 1900-kubičnim turbodizlom

1988 v besedi in sliki

Reagan - Gorbačov: končno dialog

Ženeva, Reykjavik, Washington, Moskva in nato spet, pa čeprav bežno in neformalno, Washington. Človekove pravice, razoroževanje, predvsem pa veliko rokovanje, nasmehevi, protokola in gradnje meddržavnega prijateljstva, vse pod neusmiljenim pogledom televizijskih kamer, ob prižganih žarometih in stalno vključenih novinarskih magnetofonih.

»Prijateljstvo« med predsednikom, ki odhaja v pokoj in partijskim voditeljem, ki je komaj postal predsednik vesile, sta Ronald Reagan in Mihail Gorbačov gradila po izredno premišljenih etapah, ali »step by step«, korak za korakom, kot sta sama priznala pred pričetkom njunega četrtega in protokolarno najbrž najpomembnejšega vrha.

Takrat, 29. maja 1988, leta, sta Nancy in Ronald Reagan vračala obisk zakonca Gorbačov, ki sta obiskala, in v nekaj urah, osvojila Washington. V Moskvi je dehtela pomlad in fotografske tiskovne agencije so prodajale sli-

ke z moskovskimi ženskami, ki so sadile okrasne rastline na avenijah, po katerih so se peljale črne limuzine ameriškega predsednika in njegovega številnega spremstva. Slikovitost moskovskih priprav na Reaganov obisk pa je dejansko zasenčila gala predstava perestrojke.

Gorbačov se je izredno skrbno pripravil na sprejem ameriškega gosta, saj je vedel, da bo svetovna pozornost osredotočena predvsem na uspehe ali napake političnodružbenih inovacij, ki so zaslovene kot »glasnost in perestrojka«. Nihče ni prevajal sovjetskih besed, ki so tako prerasle v simbol odprtja in sprave, obnove in preosnove, predstavljale so Sovjetsko zvezo v novi preobleki. Dnevi, ko je Hruščov prepričeval sogovornike z vihtenjem obuvila, so bili že zdavnaj mimo, prav tako odpisani pa so bili blede govori predsednika Nixona, ki je bil pred natančno štirinajstimi leti gost enega od predhodnikov Mihaila Gorbačova.

Na moskovskem vrhu med Reaganom in Gorbačovem sicer ni prišlo do pravih revolucionarnih novosti. Državnika, oziroma njuna zunanja ministra, sta podpisala »le« dva obrobna vojaška sporazuma in pet dvostranskih dokumentov o medsebojnem sodelovanju, vendar je bil prav vrh v Moskvi deležen izredne pozornosti medijev, kar je večkrat pomembnejše od še tako delikatnih strateških uspehov.

Sporazum o polovičnem krčenju raket srednjega in kratkega dometa INF je bil namreč v času moskovskega vrha deležen manjše pozornosti od srečanja, ki ga je Reagan imel s sovjetskimi disidenti. Prav tako pomembna pa sta bila odprta diskusija o človekovih pravicah in obisk Nancy Reaganove pri moskovskih solarčkah...

Moskovski vrh je tako pustil neizbrisno sled, ki jo je Gorbačov zasenčil le med svojim decembrskim obiskom v Washingtonu in New Yorku. Ko sta Mihail in Raisa pozdravljala vzklikajoče Newyorčane je bilo vsem razumljivo, da bi se bilo lahko leto 1988 ponašalo z dvema ameriško-sovjetskima vrhovoma. Gorbačov je uradno sicer stopil na ameriška tla, da je govoril v Združenih narodih, neformalni obisk pa je prerasel v osebni uspeh, ko je sovjetski državnik prekinil bivanje v New Yorku, da bi se zaradi potresa v Armeniji vrnil v Moskvo.

In Američani so odkrili, da je mit sovjetskega medveda, ki hrusta otroke, že negativna prazgodovina. Sovjetskim vrstnikom, ki jim na majhah piše CCCP in nosijo uro Paketa, pa je marsikdo zavidal. Čudno, kako se suče svet.

EVA FORNAZARIČ

Palestinski David in izraelski Goljat

V dobrih štiridesetih letih od tistega usodnega 29. novembra 1947, ko je generalna skupščina OZN s 33 glasovi odobrila resolucijo o delitvi Palestine v dve državi — arabsko in židovsko, bo leto 1988 zapisano v palestinski zgodovini kot prvi resen poskus reševanja bližnjevzhodne krize. Intifada, ta neoboroženi upor palestinskega ljudstva pod Arafatovim vodstvom je uspel tam, kjer so klonile vse arabske armade in vsi krvavi teroristični napadi: omikani svet je namreč Izraelu kot edinemu krivcu za sedanjí položaj obrnil hrbet. S kamnom oboroženi palestinski David je razgalil vso nemoč do zob oboroženega izraelskega Goljata. Še več, v svoji nemoči so izraelskim vojakom popustili živci, da so se prepustili sadističnim izpadom proti nemočnemu prebivalstvu. Priča smo bili srhljivim izpadom nasilja, ki jih je z grozo obsodil ves svet, proti storilcem pa so morale postopati celo izraelske vojaške oblasti.

3. januarja 1988 je slab mesec prej začeta intifada prerasla v splošen upor, v gibanje za državljansko neposlušnost, v pravi plaz, ki ga kljub aretacijam in nasilju Izraelci niso uspeli zaustaviti. Tudi aprilski umor zmernega voditelja PLO Abu Džihada ni spremenil Arafatove strategije na zasedenih arabskih ozemljih. Palestinci so končno spoznali pravo pot. Štiridesetletno trpljenje jim je odprlo oči. Še zadnje dvome jim je razblinil jordanjski kralj Husein, ki se je 31. julija odpovedal suverenosti nad Zahodnim bregom nad tako imenovano Cisjordanijo. Ta navidez negativna poteza pa je Palestincem omogočila, da so prebrodili še zadnje dvome. Navsezadnje so prav arabske armade z napadom na Izrael v prvi arabsko-izraelski vojni leta 1948 prečile, da bi ob židovski nastala tudi palestinska država.

Nič čudnega torej, da so se države, ki zahtevajo fizično likvidacijo Izraela, na vse kriplje trudile, da bi s pomočjo »svojih Palestincev« izničile poskuse PLO, da bi končno po štiridesetih letih Palestinci proglasili svojo svobodno državno tvorbo in izgnanstvu.

16. novembra so v Tunisu objavili proglas o ustanovitvi samostojne palestinske države, ki so jo morale po sili razmer priznati celo najodločnejše nasprotnice palestinske suverenosti med arabskimi državami. Izjema je le Sirija, ki še vedno vstraja pri pokroviteljstvu nad Palestinci. Svoje zadržanje skušajo Sirci zgodovinsko utemeljiti, ker je med prvo svetovno vojno britanski veleposlanik v Egiptu Mc Mahon obljubil Arabcem na ozemlju svetopisemske Palestine veliko samostojno državo, če se uprejo Turčiji, nemški zaveznicu v prvi svetovni vojni. Za Damask je ta država velika Sirija, v kateri ni prostora za Libanon in Palestino.

Kako pravilna je bila Arafatova odločitev, pa je dokazalo prvo uradno srečanje med predstavniki PLO in washingtonske administracije 16. decembra, le tri dni po Arafatovem govoru pred generalno skupščino OZN v Ženevi. Prejšnjo soboto je prišlo do novega stika ZDA-PLO, to soboto pa bodo potrdili ameriško-palestinsko sodelovanje v boju proti terorističnim skupinam, ki skušajo izničiti Arafatovo mirovno politiko na Bližnjem vzhodu.

Intifada je s svojimi nedolžnimi žrtvami naredila na Bližnjem vzhodu tisti čudež, ki so ga vsi štirideset let zaman pričakovali: začel se je težko zaustavljivi mirovni proces. Pot do miru pa bo še dolga, saj Izrael odločno zavrača vsako pogajanje s »teroristično PLO« in trmasto vztraja, da imajo Palestinci že svojo državo, in sicer Huseinovo Jordanijo, a kaj, ko se je Husein odpovedal Cisjordaniji in priznal obstoj Palestine, s tem pa hote ali nehoti prekrizal račune izraelski desnici, ki še vedno sanjari o velikem svetopisemskem Izraelu.

Tudi za Palestince pot ne bo lahka. Še vedno jim ni uspelo sestaviti začasne vlade v begunstvu. Arabski »pokrovitelji« skušajo še vedno vpreči palestinsko vprašanje v svoje ozke nacionalne in državne interese. Svet je priča novemu izzivu mednarodnega terorizma. (voc)

Naravna stihija v Armeniji

ruševin. 67 držav z vsega sveta je potresencem nudilo vsakršno pomoč, pri reševalnih akcijah je sodelovalo več kot 2 tisoč tujih reševalcev.

Glavni tragediji so se zlasti v prvih dneh reševalne akcije pridružile številne nesreče, ki so bile večinoma posledica organizacijskega kaosa. 12. decembra je tako strmoglavilo jugoslovansko letalo s sedmimi člani posadke, dan prej pa je v podobnih nesrečah na zasilnih pristajalnih stezah umrlo 78 oseb. V tolikšni tragediji pa je skoraj ves čas žalostno izstopalo neopravičljivo obnašanje islamskih integralistov iz Azerbajdžana, ki so vzklikali Alahu, saj je »brezbožne« Armence pravično kaznoval. Nad takimi medetničnimi izgredi se je javno zgražal tudi predsednik Gorbačov, ki je bil na dan potresa na uradnem obisku v New Yorku, od koder se je nemudoma vrnil.

Potres v Armeniji pa je odkril vrsto pomanjkljivosti in »novosti«, na katere sovjetska javnost ni bila vajena. Pri gradnji hiš in šol v Spitaku so podjetja uporabljala pesek namesto cimenta, na dan so prišle podkupnine, ki so bile v času Brežnjeva menda na dnevnem redu. Na potresnem področju se je pojavilo šakalstvo, sovjetska vojska se ni ravno izkazala pri nujenju pomoči ponesrečencem. Sedem dni po potresu so oblasti napovedale, da bodo prekinile z iskanjem preživelih, kar je izzvalo nemalo presenečenja. Bojazen pred tako odločitvijo je opravičljiva, saj so še dvanajsti dan po katastrofi izpod ruševin izkopali žive tri ženske: hčerko, mater in babico.

Novi val sovjetske politike pa je omogočil, da je bila tako sovjetska kot svetovna javost seznanjena z dogajanjem na potresnem področju. Glasniku zunanjega ministrstva Gerasimovu pa je hkrati omogočila tudi, da je prioznal še eno Stalinovo tragično cenzuro. Leta 1948 naj bi silovit potres v Aškabadu (Turkmenistan) terjal 100 tisoč smrtnih žrtev. Stalin je arhiviral vest, o tako strahotni katastrofi pa smo zvedeli s 40-letno zamudo.

MIMA KAPELJ

Najpomembnejši datumi

15. januar: v Kremlju srečanje med Gorbačovem in fizikom Andrejem Saharovom. Na sestanku Saharov zahteva izpustitev 200 oporečnikov.

16. - 18.: tridnevni upor argentinskega vojaškega garnizona na meji z Urugvajem, ki se zaključí s kompromisno rešitvijo, brez prelivanja krvi.

19.: izraelski obrambni minister Jichak Rabin teoretizira uporabo sile za zadušitev palestinskega upora, tri dni kasneje pa 100 tisoč manifestantov gibanja »Peace now« (mir sedaj) v Tel Avivu zahteva konec represije nad palestinskim prebivalstvom.

21.: po 990 dneh se zaključí obleganje palestinskih taborišč Sabra in Šatila ter Burz el Baražni s strani pripadnikov šiitskega gibanja Amal.

11. - 28. februar: v Stepanakertu, predstolnici Gorskega Karabaha, in v glavnemu mestu Armenije Erevanu prve množične demonstracije v podporo zahteve po povratku armenske enklave v okvir matične armenske republike.

14.: v Limassolu na Cipru smrtni atentat na tri vidne predstavnike PLO

25. - 29.: palestinski protest in izraelska vojaška represija se stopnjujeta, število mrtvih od začetka upora je naraslo na 73. Ameriška televizijska postaja CBS posreduje posnetke, na katerih štirje izraelski vojaki s kamenjem lomijo roke dveh Palestinecev.

29.: iransko raketno obstreljevanje Bagdada in takojšen odgovor s strani iraškega vojnega letalstva predstavlja novo, posebno kruto, poglavje tako imenovane vojne mest v dolgi zalivski vojni.

5. marca: v spopadih med demonstranti in silami javnega reda v Lhasi glavnemu mestu Tibeta, umre vsaj devet oseb, trije izmed teh so policaji.

14. - 17.: med uradnim obiskom v ZDA izraelski ministrski predsednik Jichak Šamir tudi formalno zavrne Shultzev mirovni načrt.

14. - 18.: med obiskom v Jugoslaviji sovjetski državni in partijski voditelj Gorbačov zanika veljavnost teorije omejene suverenosti, ki jo je vpeljal pokojni šef sovjetske države Brežnev.

17.: v krvavih spopadih v Rangunu (Burma) med demonstranti in vojsko umre preko 30 oseb.

21. - 24.: prvi uradni sestanek med sandinistično vlado in contrasi, na katerem okličejo 60-dnevno premirje, ki ga v Managui dvakrat enostransko podaljšajo, čeprav se pogovori 9. maja zaključijo brez uspeha.

23.: prezidij vrhovnega sovjeta zavrne zahtevo Gorskega Karabaha, naj se mu omogoči povratek v okvir Armenije, kar v Erevanu povzroči oklic dolge splošne stavke.

14. april: v Ženevi Afganistan in Pakistan podpišeta sporazum, ki med ostalim predvideva umik sovjetskih okupacijskih enot.

16.: izraelski vojaki v Tunisu ubijejo najbližjega Arafatovega sodelavca Abu Jihada, ki je bil v palestinski organizaciji odgovoren za vojaška vprašanja in je koordiniral intifado. V naslednjih dneh v spopadih z vojsko na arabskih zasedenih ozemljih umre 16 Palestinecev.

22.: v Novi Kaledoniji neposredno pred predsedniškimi volitvami v Franciji izbruh nasilja med domorodci Kanak in priseljenci francoskega porekla, v katerem umre 24 oseb.

8. maja: Mitterrand potrjen za francoskega predsednika.

1. - 15.: teroristi severnoirske aramade (IRA) na Nizozemskem ubijejo tri britanske vojake, v Belfastu pa protestantski skrajneži streljajo na pub in ubijejo tri katoličane.

2.: delavski protesti na Poljskem zaradi rasti življenjskih stroškov. Delavci pod vodstvom Lecha Walese zasedejo ladjedelnico Lenin v Gdansk, ki jo zapustijo 10. maja.

5. - 25.: odločilne iraške vojaške zmage na otokih ob Šat el Arabu in na severnem delu fronte.

15.: pričetek umika sovjetske vojske iz Afganistana.

od 29. maja do 2. junija: v Moskvi se odvija četrto srečanje Reagan-Gorbačov, na katerem si državnika izmenjata ratificirana sporazuma o uničenju evroraket.

15. junija: v Ulstru eksplodira z razstrelivom natrpan avtomobil. Umre 5 britanskih vojakov in 11 civilistov.

25.: EGS in SEV podpišeta sporazum o obojestranskem priznanju.

3. julija: Američani v Zalivu sestrelijo Airbus letalske družbe Iran Air, na katerem je 290 potnikov in članov posadke.

6.: silovita eksplozija uniči naftno ploščad na Severnem morju in povzroči smrt 167 oseb.

11.: arabski teroristi napadejo potniško ladjo City of Poros, pri čemur ubijejo deset oseb, 80 pa ranijo.

23.: odstop burmanskega predsednika Ne Wina ob koncu nasilja, ki povzroči smrt vsaj tisoč oseb.

31.: jordanjski kralj Husein se odpove vsem upravnim vezem z zahodnim bregom reke Jordan.

3. avgusta: sovjetske oblasti izpustijo Mathiasa Rusta, ki je 28. maja 1987 s turističnim letalom pristal na Rdečem trgu v Moskvi.

8.: generalni tajnik Združenih narodov Perez De Cuellar okliče premirje med Irakom in Iranom.

9.: izredno stanje v Sudanu, kjer deževje povzroči katastrofalne povodnji. Dva milijona ljudi izgubi svoje domove.

10.: zaradi zračnega vrtilca se na Nilu potopi turistična ladja Nubia. Med 33 mrtvimi je tudi 16 Italijanov.

15.: v medetničnem nasilju v Burundiju umre preko 24 tisoč oseb.

17.: v letalski nesreči - mnogi govorijo, da je šlo za sabotažo - umre pakistanski predsednik Zia Ul Hak.

20.: atentat severnoirskih separatistov na britanski vojaški tovornjak, v katerem umre 8 britanskih vojakov.

25.: ogromen požar uniči Chado, najstarejši in najlepši predel Lizbone.

28.: v zahodnonemškem mestu Ramstein trčenje treh letal italijanske akrobatske skupine Frece tricolori. Umre 70 gledalcev.

17. septembra: pričetek letnih olimpijskih iger v Seulu, ki se jih udeležuje rekordno število držav.

18.: državni udar v Burmi. General Saw Maung, pristaš bivšega predsednika Ne Wina, prevzame oblast.

21.: v Gorskem Karabahu uvedejo izredno stanje in policijsko uro po valu hudih neredov.

22.: libanonskemu predsedniku Džemajelu izteče mandat, ker pa parlament ni izvolil naslednika, je tako Libanon prvič v moderni zgodovini brez predsednika republike.

1. oktober: centralni komite komunistične partije izvoli Mihaila Gorbačova tudi za predsednika republike.

3.: umre 73-letni predsednik bavarske vlade Franz Josef Strauss.

5.: poraz generala Pinocheta na predsedniškem referendumu, proti podaljšanju njegovega mandata do leta 1997 se namreč izreče 54,7 odstotka volivcev.

4. - 12.: izbruh vala nasilja v Alžiriji povzroči smrt 161 oseb. Predsednik Šadli Bendžedid obljubi spremembo ustave in demokratizacijo družbe.

1. november: zmaga desnice na političnih volitvah v Izraelu. Šamiru mandat za sestavo vlade, ki se parlamentu predstavi 22. decembra.

1.: Aleksander Dubček obišče Italijo. V Bologni mu podelijo častni doktorat iz političnih ved.

5.: palestinski parlament v Alžiru proglasi ustanovitev neodvisne države.

6.: Bush izvoljen za predsednika, Quayla pa za podpredsednika ZDA.

16.: estonski parlament soglasno zavrne predlog ustavnih amandmajev.

23.: krvavo nasilje med Azerbajdžanci in Armenci. Gruzijci in Estonci zahtevajo večjo avtonomijo.

1. december: v Sovjetski zvezi dobijo novo ustavo.

3.: podpis sporazuma o umiku kubanskih enot iz Angole in o neodvisnosti Namibije.

7.: katastrofalni potres v Armeniji povzroči smrt preko 50 tisoč oseb, pol milijona ljudi pa izgubi svoje domove.

13.: v Ženevi izredno zasedanje svetovne organizacije o palestinskem vprašanju.

21.: letalo družbe Pan Am strmoglaví nad škotskim mestecem Lockerbie.

Zakavkaško republiko Armenijo je udarila naravna katastrofa, kakršne v SZ že desetletja ne pomnijo. 7. decembra ob 10.41 po krajevnem času se je zemlja stresla, potresni sunki pa so dosegli jakost 9. stopnje po Richterjevi lestvici.

Pobesneta narava je rušila in ubijala: v Leninakanu, drugem največjem armenskem središču je bilo 40 odstotkov hiš do tal porušeni, v Kirovakanu 50 odstotkov, od manjšega središča Spitaka pa ni ostalo tako rekoč ničesar. Dvajset dni po usodnem potresnem sunku so sovjetske oblasti izdale prvo uradno poročilo o žrtvah in škodi. Pod ruševinami so reševalci našli 15.254 živih ljudi in 24.900 trupel. Tedanji obračun je govoril o 55 tisoč mrtvih, neuradni viri in armenska cerkev pa so poročali o 70-80 tisoč mrtvih. Pravo število bo znano šele ko bodo v Armeniji opravili popis prebivalstva. Neizpodbitno pa je, da je naravna ujma ohromila eno generacijo. Pod ruševinami je namreč umrlo za enkrat neznano število otrok, ki so bili ob uri, ko se je stresla zemlja v šolah in vrtcih. Samo v Spitaku je bilo na primer 8 šol. Oblasti so za vselej izselile 108 tisoč Armecev in odločile, da bodo Spitak ponovno zgradile le nekaj kilometrov stran od

Trst v letu 1988 v beležki »črnega« kronista

Mladim žrtvam spolnega nasilja le malokdo priskoči na pomoč

Otroške oči lahko včasih povedo marsikaj...

Naše mesto sta v minulem letu presreli dve novici o spolnem nasilju nad otroki. Motili bi se, če bi mislili, da gre le za osamljene primere in da je Trst imun pred pedofilijo. Nasprotno, ta zaskrbljujoči pojav narašča, žrtve izpričencev pa so najpogostejše otroci iz revnih in neurejenih družin, ki so prepuščeni sami sebi. Te klavne zgodbe pa navadno sploh ne pridejo na dan in za to nosimo del odgovornosti prav vsi, brez izjeme. V prvi vrsti starši, ki ne znajo prisluhniti problemu svojih otrok ali pa se preprosto

bojijo sramote, učitelji in ravnatelj, ki jih večkrat zanimajo le učni uspehi učencev, sorodniki, znanci, prijatelji in sosedje. Ko pride zadeva na sodišče, pa se nenadoma izkaže, da so vsi vedeli, kaj se pravzaprav dogaja, nihče pa iz najrazličnejših razlogov ni storil prvega koraka.

Javnost je sicer pokazala veliko zanimanja za žalostno zgodbo komaj 9 let stare Michele. Deklico sta spolno izkoriščala dva očetova prijatelja. Roditelja, ki sta bila večkrat pijana in sta se komaj preživljala s prodajo rablje-

nih predmetov, nista slutila ničesar ali pa nista hotela o tem nič vedeti. Michele je razumela, da si mora pomagati sama. V šolski nagoli je svojo strašno skrivnost zaupala učiteljici. V prostem spisu je med drugim napisala: »Rocco, prijatelj mojega očeta, me ne pusti pri miru. Hoče se ljubiti z menoj in mi uničuje življenje. Vedno me poljublja na usta... Gnusi se mi... Bojim se povedati očetu, ker me bo pretepel...«.

Karabinjerji so nekaj dni kasneje na ukaz namestnika državnega pravdnika De Nicola aretirali 58-letnega Rocca Zecco iz Ul. Bosco 7 in 69-letnega Sigismonda Franca iz Ul. Pasteur 8, ki sta osumljena nasilnih opolzkih dejanj nad 9-letno deklečo.

Tržaško kazensko sodišče pa je aprila lani obsodilo na tri leta zaporne kazni 61-letnega Sergia Boschettija iz Drevoreda d'Annunzio 52. Bivši učitelj klavirja se je po ugotovitvah sodišča spozabljal nad svojimi učenkami, stari manj kot 14 let. Boschetti je učil klavir otroke, ki so obiskovali občinska zabavišča. Ko so deklice vadile, je prisel od k njim in se jih začel nesramno dotikati. Večina otrok si tega ni upala povedati staršem. Le štiri matere so na sodišču pričale proti obtožencu, samo ena pa se je prijavila tudi kot prizadeta stranka. To je samo po sebi dovolj zgovorno dejstvo, ki dokazuje, da je »dobro ime« včasih pomembnejše od usode lastnih otrok. Dokler pa bo vladalo takšno prepričanje, se nimajo pedofili ničesar bati.

Primer Moncini in tržaška stvarnost

Najeklatantnejši primer, ki je dvignil val polemik, sprožil široke javne razprave ter stresel oblake prahu na del tržaškega in deželnega vodilnega razreda, je nedvomno afera Moncini. Predsednik tržaškega Avtomobilskega kluba, nekdanji priljubljeni avtomobilski športnik, znani podjetnik in trgovec Alessandro Moncini si je namreč marca lani pridobil neprijetno in sramotilno slavo, da je med najbolj perverzimi pedofili.

Ameriška policija ga je 19. marca aretirala na letališču v New Yorku pod obtožbo, da je uvažal v ZDA pornografske revije, v katerih nastopajo otroci. Ameriška policija pa ga je osumila tudi veliko hujšega in kru-

tejšega zločina, in sicer, da je spolno zlorabljal otroke ter da je svoje mladoletne žrtve z užitek trpinčil in mučil. Ameriška policija je imela namreč upravičene sume, da je Moncini pripotoval v ZDA, da bi se v Los Angelesu spolno izživil z 9-letnim dekletcem, ki ga je »naročil« v telefonskih pogovorih z ameriškim državljanom (ki je bil v resnici ameriški agent). Policija je posnela vse telefonske pogovore, na procesu, ki je potekal avgusta v Los Angelesu, pa ni mogla dokazati, da je Moncini želel uresničiti svoje ostudne namene. Zaradi tega, in upoštevajoč tudi pisma, ki so jih v Moncinijsvo obrambo poslale številne ugledne tržaške in deželne osebnosti, je sodnik obsodil Tržčana na zelo milo kazen: na leto in dan zaporne kazni.

Poseg vidnih krajevnih osebnosti je v naši deželi izzval pravo politično afero, ki je segla v skrivnostni frama-zonstva, in lov na čarovnice. Afera Moncini je res prispevala k širši javni razpravi o zlorabljanju mladoletnikov in nasilju nad njimi - pokazala pa je tudi, do kod seže solidarnost med tistimi, ki imajo oblast - vendar je v določenih trenutkih dobila razsežnosti političnega maščevanja. Moncini je vsekakor zaradi svojega dobrega vedenja predsedal v zaporu v Texasu manj kot deset mesecev.

Morilec Rose Cavalieri je še vedno nekaznovan

Policiji in karabinjerjem ni uspelo, da bi v letu 1988 kaznovali morilca 51-letne Rose Cavalieri, čeprav so vestno opravili svojo dolžnost in skrbno pretehtali vse okoliščine, ki bi jih utegnile privedi na pravo sled. Skrbno so zaslišali vse kliente nesrečne prostitutke, njene »kolegice« in sorodnike, preiskave pa se kljub temu niso premaknile z mrtve točke. Izvedeli so le to, da je Cavalieri nekaj ur pred svojo nasilno smrtjo sedla v avtomobil neznanca in se verjetno z njim odpeljala na osamljen kraj v Briškah, kjer jo je možki zadavil...

Truplo pokojnice je v petek, 2. septembra popoldne odkril Orlando Zbogar iz Devina, ko se je s svojim tovarnjakom peljal na delo. Nesrečnica je ležala nekaj metrov od ceste v kraju, ki mu domačini pravijo Leskovi. Bila je skoraj popolnoma gola, saj je imela na sebi le črno bluzo iz sintetične tkanine in rdeče volnene dokolenke. Ostale obleke so ležale razmetane blizu njenega trupla. Morilec jo je po vsej verjetnosti umoril v avtu, nato pa je njeno truplo porinil iz vozila in se znebil tudi njenih bornih oblek. S seboj je odpeljal le čevlje, ki ga v naglici ni opazil.

Nesrečnica je bila po naravi precej samotarska in zaprta vase, zato ni svojih težav zaupala nikomur. Ko je hodila po cesti, je mrko gledala predse, se polglasno kregala sama s sabo in si na ta način lajšala svojo duševno stisko. Rosa Cavalieri si je med redkimi prostitutkami upala odpeljati s svojimi klienti izven mesta. Prav s tem pa je podpisala svojo smrtno obsodbo in tako žalostno zaključila svoje nesrečno življenje.

Na mizi preiskovalcev že nekaj mesecev leži identikit domnevnega morilca, ki mu je sedaj treba najti ime. Kaže, da gre za enega običajnih klientov pokojnice, proti njemu pa bo zelo težko zbrati dokaze.

Užaljeni zaročenec umoril mater svoje izvoljenke

Antonia Vincija, 18-letnega morilca matere svojega dekleta, so pred kratkim pregledali strokovnjaki iz Padove, da bi ugotovili, ali je fant duševno prišteven. Za njihove zaključke bo mogoče izvedeti šele na procesu, kjer bo mnenje strokovnjakov odigralo precejšnjo vlogo. Če se bo namreč izkazalo, da je fant duševno moten, bo seveda to znatno vplivalo na odločitev sodnikov, ki bodo izrekli milejšo kazen. Policisti so skušali dokazati, da je Vinci naklepno umoril 46-letno Mario Angelo Lobino por. De Vecchis, kar bi opravičevalo obsodbo na dosmrtno ječo.

Mladenec se je oborožen z dvema dolgima nožema odpravil v Ul. Ponzi-

ana 2, kjer je z možem in hčerkama živela mati njegove 17-letne izvoljenke Annalise. Kot je kasneje povedal policistom, ženske ni hotel umoriti, pač pa se je hotel le resno pogovoriti z njo. De Vecchisova pa je na njegove besede reagirala jezo, pokazala mu je vrata in mu ponovno prepovedala, da bi se srečeval z njeno hčerko. Tedaj se je mladeniču zameglilo pred očmi, potegnil je nož iz žepa in zabodel svojo žrtev v rebra. Nesrečnica je začela kričati od strahu in bolečin. Vrata stanovanja so bila odprta in De Vecchisova je stekla na hodnik ter začela obupano tolči po vratih sosedov. Fantova morilska ihta pa se še ni podela: stekel je za svojo žrtvijo in jo na hodniku še dvakrat zabodel. Ko so sosedje končno odprli vrata, se je De Vecchisova vsa okrvavljena z zadnjimi močmi zavlekla v njihovo kuhinjo, kjer se je mrtva zgrudila na tla.

Mladi morilec je tedaj že tekel po stopnicah in je stanovalki iz prvega nadstropja, ki je prestrašena odprla vrata, zakričal: »Gospa, ne veste, kaj se je zgodilo. Policija! Policija!«. S temi besedami se je morda hotel otresti lastne krivde in se prepričati, da je zločin zagrešil nekdo drug.

Več kot leto je mrtev ležal doma

Samotne smrti so v Trstu pravzaprav kruta vsakdanjost, zaradi katere se njih posebnost na razburja. Bralce pa je navarnost pretresla vest o 65-letnemu Lucianu Miklavcu, ki je več kot leto dni mrtev ležal v svojem stanovanju v Ulici Matteotti 4. Karabinjerji so pričeli preiskavo na zahtevo zakladnega ministrstva. Neki uradnik je namreč opazil, da Miklavc že od septembra 1987 ni dvignil pokojnice.

Preiskovalci so najprej obvestili nečakino pogrešanega in socialno delavko. Nekaj dni so zaman trkali na vrata upokojenca, končno pa sklenili, da pokličejo gasilce, ki so vlomili v stanovanje. Sprva karabinjerji niso opazili nič nenavadnega, ko pa so odprli vrata spalnice, so na postelji našli napol mumificirano truplo.

Marsikdo se je zaprepal spraševal, kako je mogoče, da Miklavc toliko časa ni nihče pogrešal. Pokojnik je imel samo nečakino, s katero pa ni bil v najboljših odnosih. Več kot leto dni po svoji smrti je Miklavc vzbudil zanimanje, kakršnega ni bil deležen vse svoje življenje...

Pripravili
BARBARA GRUDEN
HELENA JOVANOVIČ

Na tržaških cestah lani umrlo 31 oseb

Obračun prometnih nesreč, ki so se pripetile lani v tržaški pokrajini, je precej dolg in dramatičen. Natančnega števila vseh prometnih nesreč nimamo, poznamo pa točno število smrtnih prometnih nesreč. Na tržaških cestah je v samem letu 1988 umrlo kar 31 oseb, ena oseba pa je bila žrtev neprevidnosti (mlad Romun je spal ob cesti pri avto-terminalu pri Fernetičih, tovarnjaku, ki je bil parkiran v bližini, pa so nepričakovano popustile zavore in ga je zmečkal). Precej visoko pa je tudi število Tržčanov, ki so umrli v prometnih nesrečah izven tržaške pokrajine: skupno jih je umrlo 12. Najpogostejše žrtve prometnih nesreč so mladi pod 30. letom starosti (lani jih je umrlo 21), ki se večkrat predajo užitku hitrosti in verjetno ne znajo oceniti nevarnosti, po drugi strani pa so žrtve prometnih nesreč zelo pogosto tudi osebe nad 60. letom starosti, ker imajo zmanjšane reflekse ali ker umrejo zaradi posledic nesreče (pri starem človeku nastopijo večkrat smrtno nevarne komplikacije, čeprav nesreča ni bila huda). Lani je skupno umrlo enajst oseb, ki so bile stare več kot 60 let.

V večini nesreč so vozniki zaradi vremenskih nepravil ali drugih neprijetnih okoliščin ali zaradi hitrosti izgubili nadzorstvo nad vozilom, nekatere nesreče pa je povzročila slabost, ki je nenadoma obšla voznika, kot na primer možganska ali srčna kap.

Na tržaških cestah je lani umrlo sedem Slovencev. Prva žrtev ceste je bil 36-letni Iginio Bogatec iz Križa, ki ga je obšla slabost, ko se je 21. januarja vračal po Miramarskem drevoredu proti domu. Nekaj dni zatem, 25. januarja, je 79-letnega Maria Sancina na Istrski ulici povozil kombi. Za posledicami prometne nesreče je 11. marca umrl tudi 66-letni Stanislao Scherli iz Žavelj, ki so ga 27. februarja povozili v Žavljah. Dva meseca pozneje, 9. aprila, pa je Vojko Rebulja iz Križa izgubil življenje v prometni nesreči pri letališču v Ronkah. Najmlajši slovenski žrtvi sta bila 9. julija 18-letna Sonja Kokoravec iz Trebč in 20-letni Roberto Perosa s Ferlugov, ki sta se ponesrečila pri Šempolaju, niti mesec pozneje pa je v nesreči pri Repnu umrl 21-letni Andrej Ražem iz Bazovice.

Silovita požara terjala tri življenja Zgoreli sta tudi znameniti gledališči

V letu 1988 so bili v Trstu tudi štirje siloviti požari, kakršnih tržaška črna kronika zadnjih let ne pomni. Prva dva sta terjala smrtne žrtve, zadnja pa sta skoraj povsem uničila dva kulturna spomenika: gledališče Filodrammatico in kinodvorano Fenice.

Najgrozovitejši je bil prvi požar, ki je 8. marca uničil stanovanje na Trgu Panfilu 1, v katerem so stanovali oskrbovanci barkovljanskega centra za umsko zdravje in ki je terjal dve človeški življenji ter je hudo poškodoval druga zasebna stanovanja in pritlični penzion Germana. Plinska pečica, ki so jo med drugim skrbno pregledali nekaj mesecev prej, je

na večer 8. marca začela goreti v stanovanju, v katerem so živeli oskrbovanci Centra za umsko zdravje. Preden je enemu od njih, 47-letnemu Guidu Pierguidiju (ki je umrl nekaj dni po požaru), uspelo obvestiti lastnika penziona, da je v drugem nadstropju gorelo, so plameni že opustošili stanovanje in smrtno opazili 64-letno Gisello Svagel, ki je nič hudega sluteč spala v svoji sobi. Njeno truplo je bilo povsem zoglenelo, tako da so jo gasilci le težko prepoznali. Med požarom pa so se hudo ranile še druge štiri osebe, med katerimi je bil Pierguidi, ki je 14. marca umrl v videmski bolnišnici.

Do drugega grozovitega požara, ki ga je povzročila eksplozija jeklenk s plinom, je prišlo 2. avgusta v trgovini La Gastronomía v Rojanu. Tudi obračun te nesreče je tragičen. Za posledicami opeklin, ki jih je dobila med eksplozijo, je 30. septembra umrla 16-letna Deborah Pertot, ki je bila zaposlena v trgovini kot blagajničarka. V eksploziji se je ranil tudi 28-letni upravitelj trgovine Maurizio Maselli, ki pa je kljub hudim poškodbam okrevljal. Eksplozijo je povzročilo uhajanje plina iz jeklenk, ki so bile spravljene v kleti trgovine. Le nekaj minut pred eksplozijo je tehnik družbe Agipgas zamenjal nekaj jeklenk tekočega plina (gpl). Plin je očitno napolnil kletne prostore, iskrice, ki jo je verjetno sprožil električni tok, pa je povzročila eksplozijo. Preiskovalci so po nesreči ugotovili, da upravitelj trgovine pri ureditvi prostorov ni upošteval varnostnih določil.

Zadnja dva požara, za katere preiskovalci domnevajo, da sta bila podtaknjena, nista zahtevala človeških življenj, a sta uničila del tržaške kulturne zgodovine. 28. novembra je namreč zgorelo znamenito gledališče Filodrammatico, v katerem so zadnja leta vrteli pornografske filme, a v katerem so v preteklosti nastopali in doživeli tudi umetniški krst nekateri od najpomembnejših tržaških gledaliških umetnikov (v tem gledališču sta nastopili tudi nesmrtni Eleonora Duse in Sarah Bernardt). Drugi požar je 16. decembra opustošil kinodvorano Fenice, ki so jo zgradili sredi prejšnjega stoletja in ki je bila več desetletij prizorišče najbolj priljubljenih opernih in gledaliških predstav (v njej so nastopili tudi številni slovenski umetniki).

Lani smo obnovili pokrajinski in 4 občinske svete

Volilni premiki glavna novost v goriškem političnem življenju

Volitve so bile v lanskem letu gotovo osrednji dogodek v goriškem političnem življenju. 26. in 27. junija smo šli na volišča, da smo obnovili deželni svet, goriški pokrajinski svet, v Trzinu, Ronkah, Romansu in Vilešu pa so glasovali tudi za občinske svete. Zmagovalci na teh volitvah so bili socialisti in demokristjani: prvi so potrdili dober rezultat, ki so ga pri nas beležili že na političnih volitvah leta 1987, kar pomeni, da so v primerjavi s prejšnjimi deželnimi in pokrajinskimi volitvami pridobili skoraj 3 odstotke, demokristjani pa so z rahlim napredovanjem na deželnih in rahlim nazadovanjem na pokrajinskih volitvah potrdili svojo premoč. Nedvomno pa najizrazitejša novost lanskih upravnih volitev močna uveljavitev zelenih, ki so na Goriškem postali četrta stranka in s 7 odstotki glasov izvolili v pokrajinski svet dva svoja predstavnika.

Lanske deželne volitve so Gorici prinesle šestega deželnega svetovaleca. Pravzaprav bi jih naša pokrajina morala imeti glede na prebivalstvo 7, toda zaradi volilnega mehanizma smo v zadnjih mandatnih dobah imeli vedno samo pet predstavnikov. Tokrat se je trem predstavnikom KD in dvema KPI pridružil še socialist: izvoljeni so bili demokristjani Mario Brancati (ki je nato postal odbornik za zdravstvo), Bruno Longo, Alberto Tomat; komunista Ivan Bratina, Paolo Padovan; socialist Luigi Blasig. Kot je videti, smo torej Slovenci na Goriškem tudi na teh volitvah potrdili svojega edinega predstavnika v deželnem svetu.

Kar zadeva pokrajinske volitve so bili premiki v svetovalskih mestih minimalni: po enega svetovalca so izgubili

komunisti in socialdemokrati, oba so na novo pridobili zeleni, vse druge stranke so ostale pri istem. Pri istem pa nismo ostali, če gledamo na volitve iz našega narodnostnega zornega kota: na listi PSI ni bil izvoljen slovenski predstavnik, medtem ko sta bila na listah SSK in KPI potrjena odbornik Mirko Spazzapan in svetovalka Aleksandra Devetak. Omeniti gre, da je Devetakova bila nato izvoljena za predsednico pokrajinske svetovalske komisije za kulturo.

Občinske volitve so na Trziškem okrepile socialiste na škodo komunistov. Tako je v Ronkah padla leva uprava: socialisti so se povezali s KD in tako kot na Občini v Trzinu in na Pokrajini oblikovali večino, pri katerih so ostali komunisti v opoziciji. Stvar pa ni bila enostavna, saj so v vseh treh upravah čakali na razrešitev krize cele tri mesece, do konca poletja.

V upravah, ki jih niso zajele volitve, je večina leto poteklo dokaj mirno. V Gorici, kjer je občinska uprava v sedanjem mandatu bila že večkrat predmet preverjanj in pogajanj med partnerji, je na pol krizno obdobje bila pomlad, ko sta odbornik Zuccalli in svetovalec Tacchinardi predsedala od PSDI k PSI. Nekaj je bilo grmenja, potem pa so socialdemokrati dobili spet svoje odbornišтво in je Scaranova uprava obstala.

Drugačen je bil razplet v Gradežu, kjer je v skrajno zmedeni politični sestavi občinskega sveta celo leto prihajalo do spletnja in podiranja zavezništva. Naposled so se odločili za "samopotopitev": polovica svetovalcev je odstopila, spomladi pa bodo odločali volilci.

Bogata kulturna letina

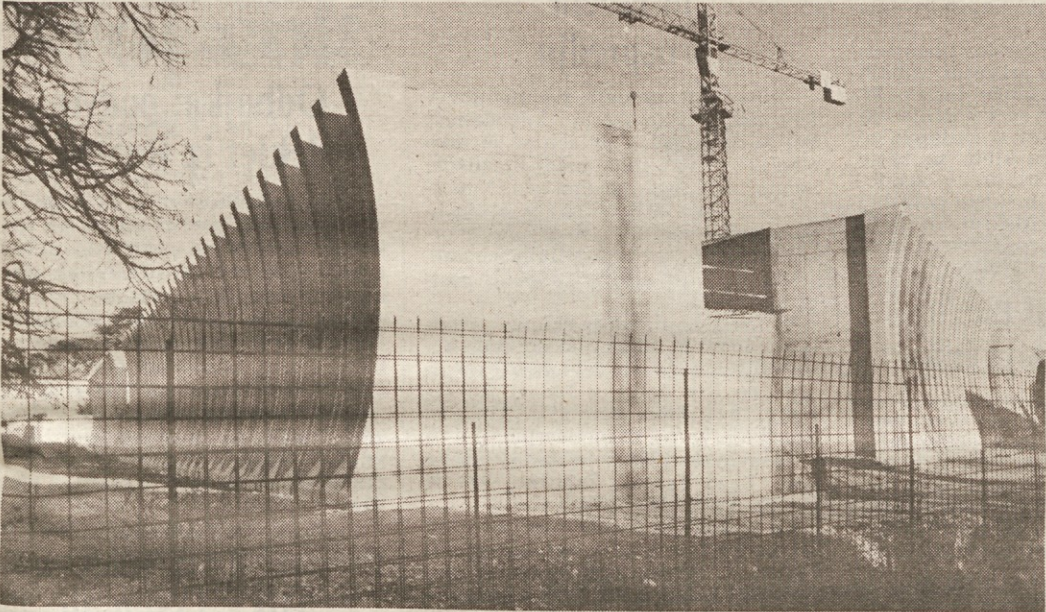

Uspehi koncert Agropopa je bil prva slovenska prireditev na gradu (foto Pavšič)

Kar zadeva kulturne prireditve je bilo lansko leto za Gorico izjemno bogato. Naše mesto je poleti gostilo svetovni folklorni festival pod pokroviteljstvom UNESCO. Skupaj s slikarsko razstavo na gradu, zborovskim in violinskim natečajem, filmskim festivalom Amidei in vrsto prireditev na gradu je ta manifestacija popestrila kulturno poletje. V ostalih letnih časih je bila kultura prisotna z več glasbenimi sezonami, gledališčem (posebej gre omeniti Festival Alpe-Jadran), razstavami, literarnimi večeri, raznimi prireditvami, nastopi in gostovanji.

Slovenska kultura je lani utrdila svojo vlogo v mestu. Kulturni dom je v teku leta ponudil več kot 150 različnih prireditev in se še bolj kot prej uveljavil kot eno najpomembnejših kulturnih središč za mesto nasploh. V poletnih mesecih pa smo kot prijetno novost imeli tri uspele slovenske večere na gradu.

Končno šolski center

Lansko leto nam ni prineslo pozitivnih novosti glede naših narodnostnih pravic, lahko pa v obračun vključimo začetek zidanja šolskega centra v Ul. Puccini. Po začetnem zapletu s financiranjem in nekaj drugih zamudah je

gradbišče končno zaživel in se je pred koncem leta na njem že pokazal "skelet" novega poslopja. V novem letu pričakujemo, da bi bil slovenski šolski center čimprej dozidan.

(foto Marinčič)

Vreme je bilo lani precej nenavadno

Zamešali so se letni časi

Prestopno leto 1988 nas je navadilo na marsikatero vremensko presenečenje. Vsi se še spominjamo lanske izredno mile zime, ko v Gorici ni niti enkrat zapadel sneg. Pomlad je nato bila kar precej deževno normalna, poleti pa smo doživeli različne vremenske skrajnosti: najprej do sredine avgusta dolgo vroče in sušno obdobje, potem pa naenkrat 21. avgusta preobilno neurje, ki je v dobrih šestih urah zlilo na Gorico skoraj 200 milimetrov dežja. Nova Gorica je bila tretjič v nekaj letih poplavljena, mnogi Goričani pa so trepetali zaradi Korna in Vrtojbe. Septembra je spet nekajkrat lilo in tudi zalilo (bregove je prestopila Idrija). Kdor se je bal, da bo najhujše še prišlo z jesenjo, se je motil. Oktober in november sta bila izredno suha, čeprav občasno precej hladna. Sneg se je presenetljivo pojavil v Gorici že sredi novembra in obetal dolgo ter ostro zimo. Vendar prestopnega leta 88 še ni bilo konec iz z njim tudi ne preseñenjen: december je tako ostal suh in sončen (razen kakega meglenega dne, kakršnih pri nas tudi nismo vajeni).

Muhasto vreme leta, ki se je komaj zaključilo naj zato simbolizira slika hruške, ki je ponovno zacvetela jeseni, ko so z njenih vej že viseli debeli sadeži.

Simbol lanskih vremenskih muh: jesensko cvetje na hruški (foto Klemše)

Na Goriškem lani en umor in nobenega hujšega ropa

Malo kriminala, preveč smrtnih nesreč

Leto 1988 je potrdilo, da je Gorica mirno mesto, brez večjega kriminala. V beležki črnega kronista je tako ostalo še precej belih listov, kar je gotovo v zadovoljstvo vsem, razen črnemu kronistu, saj se je v tem letu moral izživljati predvsem s prometnimi nesrečami. Teh pa je bilo mesec za mesecem res na pretek, predvsem težjih nesreč, ki so terjale človeška življenja.

Med kaznivimi dejanji gotovo izstopa gnusen umor (edini v goriški pokrajini), do katerega je prišlo v noči med 10. in 11. avgustom v Ul. Montenero 48 v Štandrežu. Neznanec je vlomil v stanovanje 82-letne Jolande Ostromann v naselju istrskih beguncev in jo s trdim predmetom večkrat udaril po glavi. Nesrečnica je obležala mrtva, truplo pa so odkrili šele naslednji večer. Primer je od vsega začetka bil za preiskovalce dokaj zapleten. Če je bil dokaj očiten roparski namen morilec (žrtev je okradel in ji celo snel prstan), ni bilo kaj prida indicov, ki bi omogočili odkritje njegove istovetnosti. Nihče od stanovalcev (v poslopju je 10 stanovanj) ni slišal ničesar, drugih sledov tudi ni bilo. Umor je zaenkrat še nekažnovan, vendar prav pred nekaj dnevi smo izvedeli, da so v preiskavi naredili nekaj konkretnih korakov in da so že posredovali sodnim organom

zajetno dokumentacijo, na osnovi katere naj bi postopali proti domnevnemu krivcu.

Med umore, čeprav je dogodek kot tak še iz leta prej, gre uvrstiti tudi februarško smrt 26-letnega Giuseppe Di Cecca, ki ga je dobre tri mesece prej v Fari v ostrem prepiru ustrelil z zračno puško 46-letni Renzo Schiffo. Morilca so letos v Trstu obsodili na 21 let zapore.

Nekaj gnusnih dejanj je julija meseca postavilo v ospredje problem spolnega nasilja. V teku leta so sicer sodniki e imeli nekajkrat opravka z izprijenci, ki so bili obtoženi opolzkih dejanj, na problem pa sta opozorila dva zaporedna primera v Gradežu: 23. julija smo poročali o 18-letnem natakarku v neki pizzeriji, ki je zahteval oralni spolni odnos od 13-letnega dečka. Že naslednji dan smo prav tako iz Gradeža poročali o posilstvu nad 21-letno Norvežanko, podobnih primerov pa je bilo (ne samo poleti in ne samo v Gradežu) več.

Pozitivnejši je obračun kar zadeva delikte proti premoženju. Na ožjem goriškem območju niso lani beležili niti enega ropa, če izvajamo tatvino, ki se je izrodila v rop v stanovanju v Ul. Pasubio, kjer je tat 11. decembra udaril in za kratek čas onesvestil stanovalko, 22-letno Manuella Pellegrini. Tudi tatvin v stanovanjih je bilo lani skoraj za polovico manj kot v prejšnjem letu. Pač pa se je povečalo delovanje vsakovrstnih goljufov: policija je imel kar precej opravka z vsakovrstnimi izterjevalci, sleparji, ponarejevalci čekov.

Intenzivno je bilo delovanje policijskih enot, ki se ukvarjajo z bojem proti mamilom. Konec julija so na letališču v Ronkah aretirali Indijko, ki je imela v torbi poldrugi kilogram heroína, aretacije zaradi manjših količin pa so se kar vrstile vsepovsod na Goriškem. Dokončnega obračuna niso še opravili, kaže pa da so lani zaplenili kar štirikrat večjo količino mamil kot leto prej, aretacij in prijav sodstvu pa je bilo več deset.

Nemalo kaznivih dejanj je na Goriškem povečanih tudi s pristonostjo državne meje. Prihodi ilegalcev, predvsem iz držav tretjega sveta, ki iščejo delo pri nas, so se tudi lani kar vrstili. Med stotinami takih primerov morda izstopa skupinski prehod 20 Turkov čez mejo 8. maja nedaleč od Mirna. Graničarji so skupino prestregli in nekajkrat ustrelili v opozorilo. Pri tem je bil eden od ubežnikov lažje ranjen.

Čez mejo gredo tudi vsakovrstni tihotapci, občasno pa se kdo ujame v mrežo carinarjev. Voznik španskega tovornjaka je tako konec aprila pustil na meji pri Štandrežu tovornjak s 300 konicami za to-povske granate, z izvozom katerih ni bilo prav vse v redu. Mesec kasneje, 20. maja, so na istem prehodu v francoskem tovornjaku odkrili skoraj 7 ton cigarete.

Leto 88 bo ostalo zapisano kot črno leto na goriških cestah, kjer je bilo lani izjemno dosti prometnih nesreč s smrtnimi posledicami. Dolga veriga smrtnih nesreč se je pričela 7. januarja s trčenjem na nevarnem ovinku med Devetaki in Palkiščem, v katerem je umrl 57-letni voznik iz Trziča. Nesreče so se nato skozi celo leto vrstile vsepovsod po Goriškem, na državnih in pokrajinskih cestah ter tudi v mestu samem. 30. aprila in 1. maja so v komaj nekaj več kot 24 ureh izgubile življenje štiri osebe v prav tolikih nesrečah. Med žrtvami je bil tudi 50-letni Emil Vižintin iz Sovodenj, ki se je ponesrečil blizu Ločniškega mostu. Drugo res nesrečno obdobje je bilo poletje, ko je v dveh mesecih ob zadnjih dni junija do konca avgusta umrlo na cestah 15 ljudi iz naše pokrajine. Med temi sta bila 34-letni predsednik združenja malih industrijcev Paolo Sandro Pettarin in njegov 9-letni sinko Andrea, ki sta 12. julija umrla na avtocesti pri Veroni, 6. avgusta pa sta 23-letni Alessandro Apa in 24-letni Luca Mammone umrla na avtocesti pri Latisani. Tragičnemu obračunu gre pristeti še pet mladih življenj (najstarejši je bil star 22 let, najmlajša 16) skupine prijateljev iz Kanala in bližnjih vasi, ki so 20. avgusta z avtom strmoglavili v Sočo pri Doblarju.

Poletno obdobje je bilo tudi sicer polno tragičnih dogodkov, predvsem v začetku julija, ko je prišlo do družinske tragedije pri Vitovljah in ko smo na Goriškem v dobrem tednu našli kar štiri samomore in dva poskusa samomora.

Pregled črne kronike v lanskem letu dopolnjujejo še požari. Poletje tudi lani ni minilo brez ognja na Krasu, jeseni pa smo med drugim poročali o veliki škodi, ki jo je požar povzročil v skladišču tovarne Manifattura Goriziana pri Sovodnjah. Najtežje socialne posledice pa je nedvomno imel požar 1. marca v vili Ritter v Stražicah. V poslopju, ki je občinska last, je živelo 8 družin, ki so zaradi izgona bile ob lastno stanovanje. Zaradi požara so tako spet ostali brez strehe.

Tudi to se dogaja

Občasno poročamo tudi o svojevrstnih, pa čeprav za koga neprijetnih doživljajih. Vest o ženi, ki je ob božiču na ločniškem pokopališču z avtom podirala nagrobnike je še sveža. Poglejmo še druge nenavadne dogodke, o katerih smo pisali med letom.

Omembo zasluži podvig možakarja, ki je lani poskrbel za to, da je na Grgarju in Ravnicah polovica vaščanov pričakala novo leto v temi. Moža niso pustili v gostilno, kjer so silvestrovali, pa se je maščeval: izklopil je transformator in za 12 ur zatemnil dve vasi.

Kaj pa si misliti o možu, ki je konec januarja pri Beglianu parkiral avto na tračnih železnici in lepo odšel? Lahko si seveda mislimo, kaj je od avta ostalo, potem ko je privozil ekspresni vlak Trst-Benetke.

Domiselno je bilo 22-letno dekle, ki je 27. februarja prišlo na obisk k bratu v goriški zapor. Prinesla mu je hašiš, skrit v pomaranči. Paznik je opazil luknjico v lupini in tako je tudi sestra ostala v zaporu.

20-letni Ljubljčan je sredi marca pred nekim kioskom na Majnicah ukradel paket s 100 časopisi in se odpeljal s kolesom (seveda ukradenim). Ne policija ne pretor niso mogli ugotoviti zakaj, tako so ga pospremili čez mejo.

Naš 30-letni somešan je v začetku junija z verigo razbijal opeke pri gradbišču ob cerkvi sv. Ignacija. Posegla je policija, ko pa so ga čez par ur izpustili je začel mož metati dolg nož v vrata in okna v Ul. Rabatta. Drugič ga seveda niso več izpustili.

Za čudne dogodke je večkrat kriva poletna vročina. Sredi julija je prišlo v Ul. Ascoli do pretepa med stanovalci zaradi hrupnega stera. Naslednji dan pa je možakar razlagal pretorju, zakaj se je s svojim fiatom 500 na Placuti večkrat namenoma zaletel v ženin fiat 127. Že prav, da je bil skregan z njo, toda na fiat 500 je bila škoda večja.

Napisal in uredil

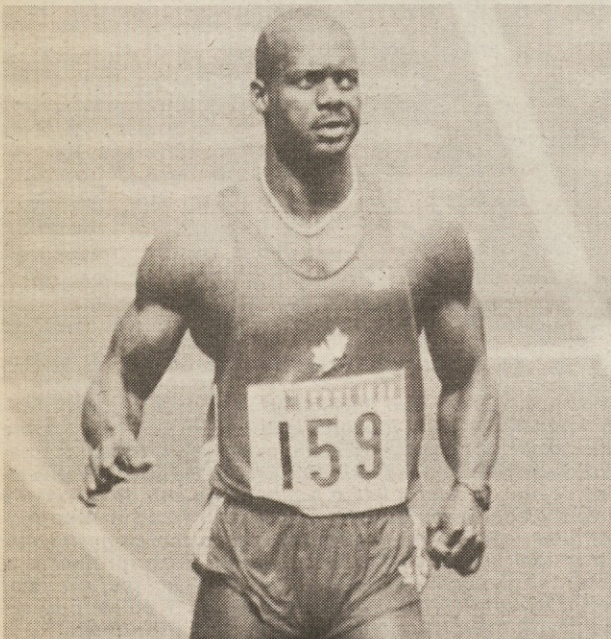
MARKO MARINČIČ

Dvojni umor v Vitovljah

Med vsemi žalostnimi dogodki, o katerih smo morali poročati v lanskem letu, gotovo izstopa družinska tragedija, ki se je pripetila v Vitovljah 1. julija. Oče, 41-letni Zdravko Rijavec, ki je že dalj časa trpel zaradi psihičnih motenj, je tistega dne v trenutku neprisebnosti zadavil lastna otroka, komaj 4-letnega sinčka Sebastijana in 9-letno hčerko Ksenijo. Dogodek je močno odjeknil v javnosti tudi tistim meje. Tragedije z dvojnimi umorom še ni bil konec, saj je bila obsežna akcija iskanja morilca dalj časa neuspešna. Pojavila so se različna ugotovanja in govorice, ki pa jih je zaključilo odkritje Rijavčevega trupla 22. julija v okolici Raven nad Črničami: mož si je po dvojnem umoru sodil sam in postavil konec svojemu nesrečnemu življenju.

Pregled mednarodnih športnih dogodkov v letu 1988

V znamenju olimpijskih iger

"Nesrečni simbol" seulskih olimpijskih iger

Leto 1988 je glede športnih dogodkov potekalo v znamenju olimpijskih iger, kanadskih in seulskih. Bila sta to seveda osrednja dogodka sicer zelo pestrega športnega leta.

ZOI v Calgaryju: SZ najuspešnejša

Če sta se med posamezniki najbolj uveljavila Italijan Alberto Tomba in Vzhodna Nemka Katarina Witt, in to ne samo zaradi osvojenih zlatih kolajin, temveč predvsem zaradi odmevnosti njunih nastopov, so bile zimske olimpijske igre v Calgaryju gotovo v znamenju sovjetske reprezentance.

"Zbornaja" je namreč osvojila kar 11 zlatih, 9 srebrnih in prav toliko bronastih kolajin. SZ je bila predvsem v premoči v smučarskem teku, kjer je osvojila 6 zlatih kolajin.

Na drugo mesto (glede kolajin) se je uvrstila NDR, na tretje pa Švica. Italijo je "rešil" Alberto Tomba, ki je osvojil zlati kolajini v slalomu in veleslalomu. Zelo dober je bil tudi obračun Jugoslavije, saj je osvojila dve srebrni z Matejo Svet in ekipno s skakalci, Debelak pa je na 90-metrski skakalnici osvojil bron.

Tudi v Seulu premoč SZ Igre sožitja, pa tudi dopinga

Kot je dejal sam predsednik mednarodnega olimpijskega odbora Samaranch, so bile OI v Seulu, igre sožitja in mira. Prvič po več letih so bile na teh igrah zbrane skoraj vse države. Bojkota torej ni bilo. Organizacija je bila brezhibna, kakovost tekmovanj pa na zelo visoki ravni. Premoči Sovjetske zveze je bila več kot očitna. SZ je namreč zmagala kar v 16 disciplinah, v katerih je osvojila 55 prvih, 31 drugih in 46 tretjih mest. "Zbornaja" je pokazala premoč predvsem v gimnastiki (12 zmag) in atletiki (10). Prednjačila pa je tudi v ekipnih športih, saj je zmagala v nogometu, moškem rokometu, moški košarki in ženski odbojki. SZ je osvojila 42 zlatih kolajin v moški in 13 v ženski konkurenci.

Glede bere kolajin je bila NDR druga, ZDA pa je s tretjim mestom razočarala. Američani niso le izgubili dvoboja s Sovjeti, zaostali so celo za Vzhodno Nemčijo.

Glavni junaki seulskih iger so bili nedvomno dobitnica šestih zlatih kolajin, plavalka NDR Kristin Otto, odlična ameriška atletinja Florence Griffith-Joyner, ameriški atlet Carl Lewis, ameriški plavalec Matt Biondi... in kanadski atlet Ben Johnson.

In prav ta kanadski atlet je postal »nesrečni simbol« seulskih iger. Na 100 m je v finalu dosegel sanjski čas 9'79, nakar pa so ugotovili, da je bil Johnson »dopingiran«. Ves svet skoraj ni mogel verjeti, da je prišlo do takega razpleta. Ljudje so bili šokirani, zbegani. Bila je to zgledna kazen za vse tiste, ki se skušajo uveljaviti v športu z »dopingom«.

Italija je na seulskih igrah seveda osvojila precej manj odličij kot na OI v Los Angelesu (tam ni bilo držav iz vzhodnega bloka). Italijanske kolajne pa so bile zato v Seulu »zlahtnejše« od losangelških. Zlata odličja so Italiji prisvojili rokoborec Maenza, sbljač Cerioni, veslač Abbagnale, boksar Parisi in maratonec Bordin.

Tudi Jugoslavija je z boro kolajin zadovoljila (3 zlate, 4 srebrne in 5 bronastih), čeprav si je predvsem v ekipnih športih nadejala kaj več. Zlata odličja so osvojili vaterpolisti, Maksimović in Šekarićeva v streljanju.

Na evropskem nogometnem prvenstvu prvič Nizozemska

Kar ni uspelo sijajni generaciji nogometašev, kot so bili Cruyff, Krol, Neskens..., je to uspelo Van Bastnu, Gullitu, Rijkaardu in drugim. Nizozemska je tako prvič osvojila prvo mesto na pomembnejši prireditvi, to je na evropskem prvenstvu v ZRN. Po zelo lepem in napetem finalu je premagala sovjetsko reprezentanco z 2:0. Van Basten je bil junak ne samo tistega finala, temveč vsega prvenstva. Bil je najboljši strellec in tudi najboljši igralec te prireditve, tako da si je prislužil tudi priznanje kot najboljši evropski nogometaš za leto 1988 po anketi znane revije France Football.

Italija je vse do polfinalnega srečanja proti SZ odlično igrala. Proti objektivno močnejšim Sovjetom, ki so zmagali z 2:0, pa ni zmogla kaj več.

Jugoslavija se ni uvrstila v finalni del.

Evropski klubski pokali

V evropskih klubskih nogometnih pokalih ni bilo italijanskih ali jugoslovanskih finalistov.

V pokalu prvakov je v Stuttgartu nizozemski PSV Eindhoven po enajstmetrovkah s 6:5 premagal portugalsko Benfica.

Do presenečenja je prišlo v finalu pokala pokalnih prvakov v Strasbourgu, kjer je belgijski Malines z 1:0 odpravil favorizirani nizozemski Ajax.

Za pravi podvig pa je v pokalu UEFA poskrbel zahodnonemški Bayer iz Leverkusna. V prvem finalnem srečanju je namreč Španol zmagal s 3:0, Zahodni Nemci pa so v povratni tekmi stanje izenačili in zmagali po enajstmetrovkah s 6:2.

Medcelinski pokal so osvojili urugvajski nogometaši Nacionala iz Montevidea, ki so po streljanju enajstmetrov premagali PSV Eindhoven.

Milanu scudetto

V italijanskem nogometnem prvenstvu je prišlo do velikega preobrata. Vse ja namreč kazalo, da se Napoliju drugi »scudetto« ne more več izmuzniti iz rok, ko je Milan nanizal vrsto

Rijkard, Van Basten in Gullit so najzaslužnejši za zmago Nizozemske na EP

zmag, premagal Maradono in tovariše sredi Neaplja in tako osvojil državni naslov.

Že na začetku italijanske nogometne sezone 1988/89 je prišlo do velikih in novih premikov glede tujcev. Po dolgih letih so lahko spet v italijanski A ligi v vsakem moštvu nastopili po trije tujci. Italijanski klubi so zanje potrosili kar 70 milijard lir. Za »zgodovinski nakup« pa je brzkone poskrbel Juventus, ki je najel Aleksandra Zavarova, prvega sovjetskega nogometaša, ki je kdajkoli igral v Italiji.

Fondriestu naslov svetovnega prvaka

Komaj 23-letni italijanski kolesar Maurizio Fondriest je na svetovnem prvenstvu v belgijskem Renaixu osvojil za Italijo 13. naslov. Bilo je to povsem zaslužno slavo za mladega Italijana, ki je v napetem sprintu (Kanadčan Bauer je namreč povzročil padec Belgijca Criqueliona) uveljavil svojo premoč.

Na etapni dirki po Italiji se je je presenetljivo uveljavil Američan Hampsten, na francoskem Touru pa je, ob hudih polemikah zaradi dopinga, slavil končno zmago Spanec Delgado. Leto 1988 pa je bilo tudi »zadnje« za odličnega italijanskega kolesarja Francesca Moserja, ki je sklenil svojo kariero s pravim podvigom, v Stuttgartu je namreč izboljšal svetovni rekord v enourni vožnji.

Zurbriggen dobil izenačen boj s Tombo

Smučarska sezona 1987/88 se je končala po zelo napetem in izenačenem boju med Švicarjem Zurbriggnom in Italijanom Tombo. Boj med velikima tekmečema se je odločil prav na zadnjih tekmah SP. Po superveleslalomu v Saalbachu je imel Zurbriggen dve točki več od Tombe. Do konca SP pa sta manjkali še dve tekmi (veleslalom in slalom), v katerih je bil seveda italijanski smučar nesporni favorit. V obeh tekmah pa je Tomba »kiksnil«. Na prvi je padel, na drugi pa je spustil vrata in tako se je velik dvoboj končal v korist švicarskega asa, ki je skupno zbral 310 točk, Tomba pa je ostal pri 281.

V jugoslovanskem taboru se je najbolj obnesla Mateja Svet, medtem ko je Bojan Križaj sklenil svojo nadvsem uspešno kariero.

Mike Tyson, prvak v težki kategoriji

Alberto Tomba, dobitnik dveh zlatih kolajin v Calgaryju

Ayrton Senna, rekorder formule 1

Košarka: Milančani drugi

Trener Valerio Bianchini je pravi mojster v italijanskem košarkarskem svetu. Deloval je v treh središčih (v Cantuju, Rimu in Pesaru) in vsakič mu je uspel podvig: osvojitve državnega naslova, lani s Scavolinijem.

Če se italijanska reprezentanca ni uspela uvrstiti na OI v Seulu, pa so bili italijanski klubi uspešnejši v evropskih pokalih. To velja predvsem za milanski Tracer, ki je drugič zaporedoma osvojil pokal prvakov, in za Primigi iz Vicenze, ki je slavil v pokalu prvakinj. Dobitniki ostalih pokalov: POKAL POKALNIH PRVAKOV: Limoges (Fr.); KORAČEV POKAL: Real Madrid (Šp.), ki je v finalu premagal zagrebško Cibono; POKAL RONCHETTI: Dinamo Kijev.

V Jugoslaviji je naslov prvaka osvojila splitska Jugoplatika, zelo dobro pa se je odrezala tudi ljubljanska Smelt Olimpija.

V najkakovostnejšem prvenstvu na svetu, v ameriški profesionalni NBA ligi, je po sedmih izenačenih finalnih tekmah moštvo Lakersa iz Los Angelesa premagalo Detroit Pistons. Najboljši košarkar sezone pa je bil Michael Jordan (Chicago Bulls).

Odbojka: podvig deklet iz Ravene

Na OI v Seulu so med moškimi slavili Američani, med ženskami pa Sovjetinje. Azzurri so osvojili le deveto mesto. Uspešnejši pa so bili italijanski klubi v evropskih pokalih. Za pravi podvig pa so poskrbele odbojkarice Teodore iz Ravene, ki so osvojile pokal prvakinj. Maxicono je v »italijanskem finalu« premagal Camst iz Bologne in osvojil pokal pokalnih prvakov. Podvig pa ni uspel Paniniju iz Modene, ki je v finalu podlegel pred skoraj nepremagljivo CSKA iz Moskve.

Jugoslovanska odbojka pa, žal, še vendo preživlja hudo krizo.

Mike Tyson ali Ray Sugar Leonard?

Mike Tyson in Ray Sugar Leonard sta bila gotovo glavna junaka pravkar minulega boksarskega leta.

Tyson je v teku leta trikrat uspešno branil svoj naslov težke kategorije. Še več: s tremi izzivalci je opravil v manj kot sedmih krogih. Veterana Holmesa je zrušil na tla v četrtem krogu, Tonyja Tubbsa je zbil v drugi rundi, Michaelu Spinksu pa je zadal k.o. že v prvem krogu.

Če Tyson ni imel večjih težav s tekmei na ringu, pa jih še kako ima v zasebnem življenju. Vprašanje je, če bo Tyson lahko tako uspešno boksar tudi v tem letu, saj je znano, da so njegovi živci močno načeti.

Drugi protagonist minulega leta je nedvomno Ray Sugar Leonard, ki je kot prvi v zgodovini boksa prvak v kar petih različnih kategorijah (v welter, polsrednji, srednji, supersrednji in poltežki kategoriji).

Od Italijanov se je najbolj izkazal Patrizio Kalambay, sicer afriškega porekla, ki je uspešno branil naslov svetovnega prvaka v srednji kategoriji. Odlični je bil tudi Damiani, evropski prvak v težki kategoriji.

Ayrton Senna in lancia v ospredju

Premoč McLarnovih avtomobilov v letu 1988 je bila skoraj »dolgočasna«. Boj za svetovnega prvaka se je tako odvijal v isti... hiši med Brazilcem Senno in Francozom Prostom. Naposled je le zmagal brazilski pilot, in to povsem zaslužno, saj je osvojil rekordno število (kar 8) Velikih nagrad, startal pa je trinajstkrat v »poole-position«.

McLarnova pilota sta skupno osvojila kar 15 zmag. Italijanski ljubitelji avtomobilizma pa so se lahko veselili prav na VN Italije v Monzi, ko sta Ferrarijeva pilota Berger in Alboreto osvojila prvo, oz. drugo mesto.

14. avgusta 1988 je v starosti 90 let umrl Enzo Ferrari. Žalostna vest je močno odjeknila po vsem svetu.

Če so mclarni docela monopolizirali tekme formule 1, se je podobno zgodilo tudi na avtomobilskih rallyjih, kjer je Lancia osvojila svoj sedmi naslov, v minulem letu pa je na lestvici za SP uvrstila kar tri pilote na prva tri mesta. Zmagal je Italijan Miki Biasion pred Fincem Alenom in Fioriom. Na 11 preizkušnjah so Lancini piloti kar desetkrat zmagali.

Tenis: Wilander in Steffi Graf

19-letna Zahodna Nemka Steffi Graf je nedvomno »kraljica tenisa« prejšnjega leta. Grafovi je namreč uspelo osvojiti »Veliki Slam«, to je vse štiri najpomembnejše turnirje na svetu (Avstrlija, Francija, Wimbledon in ZDA). Podvig je prej uspel le dvema igralkama, Američanki Maureen Connolly leta 1953 in Avstralki Margareth Smith Court leta 1970. Grafova pa je osvojila še en pomemben uspeh, zlato kolajno na seulskih igrah.

Leto 1988 pa je bilo nadvse uspešno tudi za Šveda Matsa Wilanderja, ki je osvojil tri tekmovanja »Velikega Slama« (Avstralijska, Francija in ZDA). Wilander pa je močno popustil proti koncu leta, ko pa je v središče pozornosti stopil Zahodni Nemec Boris Becker, ki je zmagal na turnirju Masters in obnem dal svoj odločilni doprinos pri osvojitvi Davisovega pokala. ZRN je namreč prvič osvojila ta pokal.